

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-178-08

Druk nr 1627
Warszawa, 21 stycznia 2009 r.

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym wraz z projektami aktów wykonawczych.

Projekt ma na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Finansów.

(-) Donald Tusk

U S T A W A

z dnia

o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym¹⁾

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady:

- 1) uzyskiwania tytułu i wykonywania zawodu biegłego rewidenta;
- 2) organizacji samorządu zawodowego biegłych rewidentów;
- 3) odpowiedzialności dyscyplinarnej biegłych rewidentów;
- 4) działania firm audytorskich, w tym firm audytorskich wykonujących czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego;
- 5) sprawowania nadzoru publicznego nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi oraz samorządem zawodowym biegłych rewidentów;
- 6) utworzenia i działania komitetów audytu w jednostkach zainteresowania publicznego;
- 7) współpracy organu nadzoru publicznego z innymi organami nadzoru publicznego z państw Unii Europejskiej i państw trzecich.

Art. 2. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) biegłym rewidentem grupy – oznacza biegłego rewidenta przeprowadzającego w imieniu firmy audytorskiej badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego;
- 2) czynnościach rewizji finansowej – rozumie się przez to badanie, przeglądy sprawozdań finansowych lub inne usługi poświadczające, o których mowa w odrębnych przepisach lub standardach rewizji finansowej;

- 3) jednostce powiązanej – rozumie się przez to jednostkę powiązaną w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 43 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późn. zm.²⁾);
- 4) jednostkach zainteresowania publicznego – rozumie się przez to:
- a) mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym państwa Unii Europejskiej, z wyłączeniem jednostek samorządu terytorialnego,
 - b) banki krajowe, oddziały instytucji kredytowych i oddziały banków zagranicznych – w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665, z późn. zm.³⁾),
 - c) spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe – w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 1996 r. Nr 1, poz. 2, z późn. zm.⁴⁾),
 - d) zakłady ubezpieczeń i główne oddziały zakładów ubezpieczeń oraz zakłady reasekuracji – w rozumieniu ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. Nr 124, poz. 1151, z późn. zm.⁵⁾),
 - e) instytucje pieniądza elektronicznego – w rozumieniu ustawy z dnia 12 września 2002 r. o elektronicznych instrumentach płatniczych (Dz. U. Nr 169, poz. 1385, z późn. zm.⁶⁾),
 - f) otwarte fundusze emerytalne oraz powszechne towarzystwa emerytalne – w rozumieniu ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2004 r. Nr 159, poz. 1667, z późn. zm.⁷⁾),
 - g) fundusze inwestycyjne otwarte, specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte oraz fundusze inwestycyjne zamknięte, których publiczne certyfikaty inwestycyjne nie zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym – w rozumieniu ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. Nr 146, poz. 1546, z późn. zm.⁸⁾),
 - h) podmioty prowadzące działalność maklerską z wyłączeniem podmiotów prowadzących działalność wyłącznie w zakresie przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych lub w zakresie doradztwa inwestycyjnego – w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca

2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538, z późn. zm.⁹⁾);

- 5) kluczowym biegłym rewidencie – rozumie się przez to biegłego rewidenta odpowiedzialnego za wykonywanie czynności rewizji finansowej w imieniu firmy audytorskiej, podpisującego opinię lub raport, o których mowa w art. 65 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości;
- 6) opłatach z tytułu nadzoru – rozumie się przez to opłaty na częściowe finansowanie funkcjonowania systemu nadzoru publicznego, w tym w szczególności kosztów przygotowania regulacji prawnych, prowadzenia ewidencji biegłych rewidentów i firm audytorskich, przeprowadzania kontroli, prowadzenia postępowania dyscyplinarnego oraz kosztów obsługi administracyjnej;
- 7) państwie trzecim – rozumie się przez to państwo inne niż wymienione w pkt 8;
- 8) państwie Unii Europejskiej – rozumie się przez to państwo członkowskie Unii Europejskiej, państwo członkowskie Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;
- 9) sieci – rozumie się przez to strukturę mającą na celu współpracę, do której należy biegły rewident lub firma audytorska oraz której wyraźnym celem jest wspólny podział zysków i strat lub która posiada wspólnego właściciela, kontrolę bądź zarząd, wspólną politykę i procedury kontroli jakości, wspólną strategię gospodarczą, korzysta ze wspólnej nazwy lub znaczącej części zasobów zawodowych;
- 10) standardach rewizji finansowej – rozumie się przez to Międzynarodowe Standardy Rewizji Finansowej, ogłoszone w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej.

Rozdział 2

Biegli rewidenci

Art. 3. 1. Zawód biegłego rewidenta polega na wykonywaniu czynności rewizji finansowej.

2. Biegły rewident może wykonywać zawód jako:

- 1) osoba fizyczna prowadząca działalność we własnym imieniu i na własny rachunek;
- 2) wspólnik firmy audytorskiej, o której mowa w art. 47 pkt 2 i 3;
- 3) osoba pozostająca w stosunku pracy z firmą audytorską, o której mowa w art. 47;
- 4) osoba niepozostająca w stosunku pracy i nieprowadząca działalności we własnym imieniu i na własny rachunek, pod warunkiem zawarcia umowy cywilnoprawnej z firmą audytorską, o której mowa w art. 47.

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 2 pkt 2 – 4, biegły rewident wykonuje zawód w imieniu firmy audytorskiej.

4. Biegły rewident wpisany do rejestru biegłych rewidentów może wykonywać zawód po uprzednim zawiadomieniu, w formie pisemnej, Krajowej Rady Biegłych Rewidentów o podjęciu i formie wykonywania zawodu, a w szczególności o adresie i nazwie firmy audytorskiej, w imieniu której będzie wykonywał zawód.

5. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów określi, w formie uchwały, wzór zawiadomienia, o którym mowa w ust. 4.

6. Biegli rewidenty pracujący w charakterze pracownika naukowo-dydaktycznego lub naukowego mogą wykonywać zawód w formie określonej w ust. 2 pkt 4.

Art. 4. 1. Biegły rewident jest obowiązany w szczególności:

- 1) postępować zgodnie ze złożonym ślubowaniem;
- 2) stale podnosić kwalifikacje zawodowe, w tym przez odbywanie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego;
- 3) przestrzegać standardów rewizji finansowej, zasad niezależności oraz etyki zawodowej;
- 4) regularnie opłacać składkę członkowską;
- 5) przestrzegać uchwał organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów w zakresie, w jakim dotyczą one biegłych rewidentów.

2. Obligatoryjne doskonalenie zawodowe, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, polega na odbyciu odpowiedniego szkolenia z zakresu rachunkowości i rewizji finansowej, przeprowadzanego przez uprawnione jednostki. Uprawnienie do przeprowadzania obligatoryjnego doskonalenia zawodowego przyznaje Krajowa Rada Biegłych Rewidentów.

3. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów określi, w formie uchwały, zatwierdzonej przez Komisję Nadzoru Audytowego:

- 1) zakres tematyczny oraz minimalną liczbę godzin obligatoryjnego doskonalenia zawodowego dla biegłych rewidentów;
- 2) zasady uzyskiwania uprawnień do przeprowadzania obligatoryjnego doskonalenia zawodowego.

Art. 5. 1. Biegłym rewidentem jest osoba wpisana do rejestru biegłych rewidentów.

2. Do rejestru biegłych rewidentów, zwanego dalej „rejestrem”, może być wpisana osoba fizyczna spełniająca następujące warunki:

- 1) korzysta w pełni z praw publicznych oraz ma pełną zdolność do czynności prawnych;
 - 2) ma nieposzlakowaną opinię i swoim dotychczasowym postępowaniem daje rękojmię prawidłowego wykonywania zawodu biegłego rewidenta;
 - 3) nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za umyślnie popełnione przestępstwo lub przestępstwo skarbowe;
 - 4) ukończyła studia wyższe w Rzeczypospolitej Polskiej lub zagraniczne studia wyższe uznawane w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne i włada językiem polskim w mowie i w piśmie;
 - 5) odbyła roczną praktykę w zakresie rachunkowości w państwie Unii Europejskiej oraz co najmniej dwuletnią aplikację pod kierunkiem biegłego rewidenta, mającą na celu praktyczne przygotowanie do samodzielnego wykonywania zawodu, przy czym spełnienie tych warunków zostało stwierdzone przez Komisję Egzaminacyjną, zwaną dalej „Komisją”;
 - 6) złożyła z wynikiem pozytywnym egzaminy dla kandydatów na biegłego rewidenta przed Komisją;
 - 7) złożyła ślubowanie przed prezesem Krajowej Rady Biegłych Rewidentów lub innym upoważnionym członkiem Krajowej Rady Biegłych Rewidentów.
3. Do rejestru może być wpisana również osoba fizyczna, która posiada uprawnienia do wykonywania zawodu biegłego rewidenta, uzyskane w innym państwie Unii Europejskiej, po złożeniu z wynikiem pozytywnym, przed Komisją, egzaminu w języku polskim z prawa gospodarczego, w zakresie niezbędnym do wykonywania czynności rewizyjnych, obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej.
4. Do rejestru może być wpisana również osoba fizyczna, która posiada uprawnienia do wykonywania zawodu biegłego rewidenta, uzyskane w państwie trzecim, jeżeli spełnia wymagania w zakresie kwalifikacji zawodowych zgodne z warunkami określonymi w ustawie lub równoważne oraz złoży z wynikiem pozytywnym, przed Komisją, egzamin w języku polskim z prawa gospodarczego, w zakresie niezbędnym do wykonywania czynności rewizyjnych, obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej.
5. Tytuł „biegły rewident” podlega ochronie prawnej.
6. Rota ślubowania składanego przez biegłego rewidenta ma następujące brzmienie:
- „Przyrzekam, że jako biegły rewident będę wykonywać powierzone mi zadania w poczuciu odpowiedzialności, z całą rzetelnością i bezstronnością, zgodnie z przepisami prawa i obowiązującymi standardami rewizji finansowej, kierując się w swoim postępowaniu etyką zawodową i niezawisłością. Poznane w czasie

wykonywania czynności rewizji finansowej fakty i okoliczności zachowam w tajemnicy wobec osób trzecich.”.

Art. 6. 1. Komisja składa się z 20 członków powoływanych i odwoływanych przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, zwanego dalej „Ministrem Finansów”. W skład Komisji wchodzi:

- 1) 11 przedstawicieli Ministra Finansów, w tym 5 osób niebędących pracownikami Ministerstwa Finansów, wybranych spośród przedstawicieli środowisk naukowych lub akademickich;
- 2) 7 przedstawicieli rekomendowanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, spośród biegłych rewidentów wpisanych do rejestru;
- 3) 2 przedstawicieli rekomendowanych przez Komisję Nadzoru Finansowego.

2. Członkowie Komisji powoływani są spośród osób, które:

- 1) posiadają obywatelstwo polskie;
- 2) korzystają z pełni praw publicznych;
- 3) ukończyły studia wyższe w Rzeczypospolitej Polskiej lub zagraniczne studia wyższe uznawane w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne;
- 4) mają nieposzlakowaną opinię;
- 5) posiadają autorytet, wiedzę oraz doświadczenie, które dają rękojmię prawidłowego przebiegu egzaminów dla kandydatów na biegłych rewidentów;
- 6) nie były skazane prawomocnym wyrokiem sądu za umyślnie popełnione przestępstwo lub przestępstwo skarbowe.

3. Rekomendację, o której mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, należy przedstawić nie później niż 60 dni przed upływem kadencji Komisji.

4. Kadencja Komisji trwa 4 lata.

5. W przypadku śmierci albo odwołania członka Komisji Minister Finansów powołuje w jego miejsce nowego członka Komisji. Kadencja osoby powołanej w miejsce odwołanego członka kończy się wraz z upływem kadencji Komisji. Nieprzedstawienie rekomendacji, o której mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, w terminie 30 dni od dnia śmierci albo odwołania członka Komisji, nie stanowi przeszkody do działania Komisji.

6. Odwołanie członka Komisji przed upływem kadencji może nastąpić:

- 1) na jego wniosek;
- 2) z urzędu, w przypadku:

- a) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za umyślnie popełnione przestępstwo lub przestępstwo skarbowe,
- b) rażącego naruszenia regulaminu działania Komisji,
- c) niezłożenia oświadczenia, o którym mowa w ust. 7, lub naruszenia jego treści,
- d) utraty warunków uprawniających do powołania w skład Komisji.

7. Członkowie Komisji oraz osoby, o których mowa w art. 8 ust. 3, składają oświadczenia, że nie będą w jakikolwiek sposób udostępniać lub wykorzystywać informacji dotyczących testów egzaminacyjnych oraz zadań sytuacyjnych, w szczególności przez prowadzenie szkoleń mających na celu przygotowanie do egzaminów dla kandydatów na biegłych rewidentów lub publikację materiałów szkoleniowych.

Art. 7. Do zadań Komisji należy:

- 1) przeprowadzanie egzaminów dla kandydatów na biegłych rewidentów, w tym egzaminu dyplomowego;
- 2) stwierdzanie, na wniosek kandydata na biegłego rewidenta, odbycia praktyki i aplikacji;
- 3) ustalanie pytań testowych, zadań sytuacyjnych oraz przygotowywanie zestawów egzaminacyjnych na poszczególne egzaminy, w tym egzamin dyplomowy, dla kandydatów na biegłych rewidentów;
- 4) rozpatrywanie odwołań od wyników egzaminów;
- 5) przeprowadzanie egzaminów, o których mowa w art. 5 ust. 3 i 4;
- 6) ocena równoważności, o której mowa w art. 5 ust. 3.

Art. 8. 1. Minister Finansów wyznacza Przewodniczącą Komisji spośród jej członków. Przewodniczący Komisji kieruje jej pracami, wyznacza składy egzaminacyjne na poszczególne egzaminy spośród członków Komisji oraz ustala przewodniczących tych składów.

2. Komisja wydaje uchwały w sprawach należących do jej zadań.

3. Komisja może zlecić, na podstawie umowy cywilnoprawnej, sprawdzanie prac egzaminacyjnych egzaminatorom powołanym przez Komisję spośród osób posiadających niezbędną wiedzę z zakresu danej dziedziny.

4. Krajowa Izba Biegłych Rewidentów zapewnia obsługę Komisji i egzaminów dla kandydatów na biegłych rewidentów oraz pokrywa koszty wynagrodzeń członków Komisji i egzaminatorów.

5. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów uchwała w porozumieniu z Komisją regulamin, na podstawie którego działa Komisja. Uchwała wymaga zatwierdzenia przez Komisję Nadzoru Audytowego.

6. Komisja składa Komisji Nadzoru Audytowego sprawozdanie z działalności za każdy rok kalendarzowy, w terminie do dnia 31 marca roku następnego.

7. Członkom Komisji przysługuje wynagrodzenie:

1) za udział w posiedzeniu Komisji lub składu egzaminacyjnego – w wysokości nieprzekraczającej 15 % przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy;

2) za udział w egzaminie – w wysokości nieprzekraczającej przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy;

3) za przygotowanie testów egzaminacyjnych oraz zadań sytuacyjnych, a także opracowanie wzorca prawidłowych odpowiedzi – w wysokości nieprzekraczającej przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy;

4) za rozpatrzenie odwołania – w wysokości nieprzekraczającej 2 % przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy;

5) za rozpatrzenie wniosku o stwierdzenie odbycia aplikacji – w wysokości nieprzekraczającej 2 % przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy;

6) za rozpatrzenie wniosku o stwierdzenie odbycia praktyki – w wysokości nieprzekraczającej 2 % przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy;

7) za sprawdzanie prac – w wysokości nieprzekraczającej przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy.

8. Egzaminatorom, o których mowa w ust. 3, za sprawdzanie prac przysługuje wynagrodzenie w wysokości nieprzekraczającej przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy.

Art. 9. 1. Zakres egzaminów obejmuje następujące dziedziny:

- 1) teorię i zasady rachunkowości;
 - 2) zasady sporządzania sprawozdań finansowych, w tym skonsolidowanych sprawozdań finansowych;
 - 3) międzynarodowe standardy sprawozdawczości finansowej;
 - 4) analizę finansową;
 - 5) rachunek kosztów i rachunkowość zarządczą;
 - 6) zarządzanie ryzykiem i kontrolę wewnętrzną;
 - 7) rewizję finansową;
 - 8) standardy rewizji finansowej;
 - 9) etykę zawodową i niezależność biegłego rewidenta;
 - 10) wymagania prawne dotyczące badania sprawozdań finansowych oraz biegłych rewidentów i firm audytorskich.
2. Egzaminy obejmują również, w zakresie niezbędnym dla rewizji finansowej, następujące dziedziny:
- 1) prawo spółek i ład korporacyjny;
 - 2) prawo o postępowaniu upadłościowym i naprawczym;
 - 3) prawo podatkowe;
 - 4) prawo cywilne;
 - 5) prawo pracy i ubezpieczeń społecznych;
 - 6) prawo bankowe;
 - 7) prawo ubezpieczeniowe;
 - 8) technologie informacyjne i systemy komputerowe;
 - 9) mikroekonomię i makroekonomię;
 - 10) matematykę i statystykę;
 - 11) podstawowe zasady zarządzania finansowego w jednostkach gospodarczych.
3. Kandydat na biegłego rewidenta przystępuje do ustnego egzaminu dyplomowego przeprowadzanego przez Komisję po:
- 1) odbyciu rocznej praktyki w zakresie rachunkowości, stwierdzonej przez Komisję;
 - 2) zdaniu z wynikiem pozytywnym 10 tematycznych egzaminów pisemnych składających się z pytań testowych i zadań sytuacyjnych;
 - 3) odbyciu co najmniej dwuletniej aplikacji, pod kierunkiem biegłego rewidenta, stwierdzonej przez Komisję.

4. Kandydat na biegłego rewidenta zakwalifikowany do egzaminu uiszcza opłatę egzaminacyjną na pokrycie kosztów przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego, stanowiącą przychód Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. Opłata za egzamin pisemny jest ustalana w kwocie nieprzekraczającej równowartości 20 %, zaś za egzamin dyplomowy w kwocie nieprzekraczającej równowartości 30 % przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy.
5. Komisja może zwolnić kandydata na biegłego rewidenta, w okresie 3 lat od ukończenia studiów, na jego wniosek, z egzaminów z przedmiotów objętych postępowaniem kwalifikacyjnym, jeżeli w tym zakresie zdał egzaminy uniwersyteckie lub równorzędne.
6. Komisja może zwolnić kandydata na biegłego rewidenta, posiadającego uprawnienia inspektora kontroli skarbowej, na jego wniosek, z egzaminu z prawa podatkowego.
7. Komisja może zwolnić kandydata na biegłego rewidenta, na jego wniosek, z praktyki, o której mowa w ust. 3 pkt 1, jeżeli kandydat na biegłego rewidenta:
 - 1) był zatrudniony w firmie audytorskiej przez co najmniej 3 lata albo
 - 2) pozostawał w stosunku pracy na samodzielnym stanowisku w komórkach finansowo-księgowych co najmniej 3 lata lub posiada uprawnienia inspektora kontroli skarbowej.
8. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:
 - 1) warunki przystąpienia do postępowania kwalifikacyjnego,
 - 2) tryb i sposób przeprowadzania egzaminów,
 - 3) tryb i termin wnoszenia odwołań od wyników egzaminów,
 - 4) zasady odbywania praktyki i aplikacji– uwzględniając potrzebę obiektywnego sprawdzenia teoretycznego i praktycznego przygotowania kandydatów na biegłych rewidentów, prawidłowy przebieg egzaminów oraz konieczność zapewnienia sprawnego funkcjonowania Komisji.
9. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów określi, w formie uchwał zatwierdzanych przez Komisję Nadzoru Audytowego:
 - 1) ramowy harmonogram przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego, określający miejsce i termin przeprowadzania egzaminów dla kandydatów na biegłych rewidentów, a także egzaminu z prawa gospodarczego dla osób, o których mowa w art. 5 ust. 3 i 4;
 - 2) szczegółowy zakres tematyczny egzaminów, uwzględniający dziedziny, o których mowa w ust. 1 i 2;

- 3) wysokość opłat za poszczególne egzaminy oraz wysokość wynagrodzenia przysługującego członkom Komisji;
- 4) tryb powoływania egzaminatorów oraz wysokość przysługującego im wynagrodzenia;
- 5) warunki udzielania zwolnień, o których mowa w ust. 5;
- 6) zasady dokumentowania praktyki i aplikacji;
- 7) zakres, tryb i zasady innych działań niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania Komisji oraz postępowania kwalifikacyjnego dla kandydatów na biegłych rewidentów.

Art. 10. 1. Rejestr prowadzi Krajowa Rada Biegłych Rewidentów.

2. Rejestr obejmuje następujące dane:

- 1) numer wpisu do rejestru;
- 2) imię i nazwisko oraz adres biegłego rewidenta;
- 3) obywatelstwo;
- 4) formę wykonywania przez biegłego rewidenta zawodu lub informację o niewykonywaniu tego zawodu;
- 5) nazwę, adres strony internetowej i adres firmy audytorskiej zatrudniającej biegłego rewidenta lub której jest współnikiem, lub z którą jest powiązany w inny sposób;
- 6) numer w rejestrze nadany biegłemu rewidentowi przez organ rejestrujący innego państwa Unii Europejskiej lub państwa trzeciego oraz nazwę tego organu;
- 7) adres Komisji Nadzoru Audytowego.

3. Wpisu do rejestru dokonuje się na wniosek osoby, o której mowa w art. 5 ust. 2 – 4.

4. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów podejmuje uchwały o wpisie do rejestru.

5. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów dokonuje wpisu do rejestru niezwłocznie po podjęciu uchwały, o której mowa w ust. 4, nie później niż w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 3.

6. Wpis do rejestru uważa się za dokonany, jeżeli Komisja Nadzoru Audytowego nie sprzeciwi się wpisowi w terminie 30 dni od dnia otrzymania uchwały o wpisie. Komisja Nadzoru Audytowego wyraża sprzeciw w formie decyzji administracyjnej.

7. Biegły rewident ma obowiązek pisemnego zgłaszania Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów zmiany danych podlegających wpisowi do rejestru w terminie 30 dni od dnia ich zaistnienia.

8. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów wydaje legitymację biegłego rewidenta zawierającą następujące dane osobowe: imię i nazwisko oraz numer legitymacji będący jednocześnie numerem wpisu biegłego rewidenta do rejestru.
9. Rejestr jest prowadzony w formie elektronicznej i dostępny na stronie internetowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. Dane dotyczące obywatelstwa oraz adresu biegłego rewidenta nie podlegają publikacji.

Art. 11. 1. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów podejmuje uchwałę o skreśleniu biegłego rewidenta z rejestru w przypadku:

- 1) śmierci biegłego rewidenta;
 - 2) wystąpienia biegłego rewidenta z samorządu biegłych rewidentów;
 - 3) niespełniania któregokolwiek z warunków, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1 – 3;
 - 4) nieuiszczania składek członkowskich za okres dłuższy niż rok;
 - 5) prawomocnego orzeczenia o wydaleniu z samorządu biegłych rewidentów.
2. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów może odmówić podjęcia uchwały o skreśleniu z rejestru z przyczyny wymienionej w ust. 1 pkt 2, jeżeli przeciwko biegłemu rewidentowi toczy się postępowanie dyscyplinarne.
3. Osoba skreślona z rejestru z przyczyny wymienionej w ust. 1 pkt 2 podlega, na swój wniosek, ponownemu wpisowi do rejestru, jeżeli spełnia warunki określone w art. 5 ust. 2 pkt 1 – 5 i 7 oraz złożyła ponownie egzaminy, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 6.
4. Skreślenie z rejestru biegłego rewidenta, który prowadzi działalność w formie określonej w art. 47 pkt 1, powoduje również skreślenie jego firmy audytorskiej z listy firm audytorskich.

Art. 12. 1. Do uchwał Krajowej Rady Biegłych Rewidentów w przedmiocie wpisu lub skreślenia z rejestru mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071, z późn. zm.¹⁰⁾).

2. Odwołanie od uchwały, o której mowa w ust. 1, wnosi się do Komisji Nadzoru Audytowego, za pośrednictwem Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.

Rozdział 3

Samorząd zawodowy biegłych rewidentów

Art. 13. 1. Biegli rewidenci tworzą samorząd zawodowy biegłych rewidentów, zwany dalej „Krajową Izbą Biegłych Rewidentów”.

2. Krajowa Izba Biegłych Rewidentów działa na podstawie przepisów ustawy oraz postanowień statutu.

3. Przynależność do Krajowej Izby Biegłych Rewidentów jest obowiązkowa i powstaje z dniem wpisu do rejestru.

Art. 14. 1. Biegłym rewidentom przysługuje, z zastrzeżeniem ust. 2:

- 1) czynne prawo wyborcze, z wyłączeniem biegłego rewidenta ukaranego karą wymienioną w art. 31 ust. 2 pkt 4,
- 2) bierne prawo wyborcze, z wyłączeniem biegłego rewidenta ukaranego karą wymienioną w art. 31 ust. 2 pkt 3 – 4

– do przewidzianych niniejszą ustawą organów samorządu zawodowego.

2. Ukazanie biegłego rewidenta karą określoną w art. 31 ust. 2 pkt 3 – 4 powoduje utratę biernego prawa wyborczego do organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów do czasu zatarcia kary.

Art. 15. 1. Krajowa Izba Biegłych Rewidentów posiada osobowość prawną; siedzibą Krajowej Izby Biegłych Rewidentów jest miasto stołeczne Warszawa.

2. Krajowa Izba Biegłych Rewidentów tworzy i likwiduje oddziały regionalne.

3. Krajowa Izba Biegłych Rewidentów ma prawo używania pieczęci urzędowej.

Art. 16. Do zadań Krajowej Izby Biegłych Rewidentów należy w szczególności:

- 1) reprezentowanie członków oraz ochrona ich interesów zawodowych;
- 2) ustanawianie standardów rewizji finansowej;
- 3) sprawowanie kontroli nad należytym wykonywaniem zawodu i przestrzeganiem zasad etyki zawodowej przez członków Krajowej Izby Biegłych Rewidentów oraz przestrzeganiem przez firmy audytorskie obowiązujących przepisów prawa;
- 4) współdziałanie w kształtowaniu zasad rachunkowości i rewizji finansowej;
- 5) opracowywanie materiałów szkoleniowych dla kandydatów na biegłych rewidentów;
- 6) prowadzenie działalności wydawniczej i szkoleniowej.

Art. 17. 1. Organami Krajowej Izby Biegłych Rewidentów są:

- 1) Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów;
 - 2) Krajowa Rada Biegłych Rewidentów;
 - 3) Krajowa Komisja Rewizyjna;
 - 4) Krajowy Sąd Dyscyplinarny;
 - 5) Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny;
 - 6) Krajowa Komisja Nadzoru.
2. Kadencja organów, o których mowa w ust. 1 pkt 2 – 6, trwa 4 lata, jednakże organy są obowiązane działać do czasu ukonstytuowania się nowo wybranych organów.
 3. Tej samej funkcji w organach samorządu nie można sprawować dłużej niż przez dwie następujące po sobie kadencje.
 4. Nie można łączyć funkcji w organach określonych w ust. 1 pkt 2 – 6.

Art. 18. 1. Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów odbywa się co 4 lata.

2. Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów jest zwoływany przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów.
3. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów może z własnej inicjatywy zwołać Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów przed upływem okresu, o którym mowa w ust. 1.
4. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów obraduje nad sprawami, dla których został zwołany.
5. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów jest obowiązana do zwołania Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Biegłych Rewidentów na żądanie:
 - 1) co najmniej 1/10 ogółu biegłych rewidentów wpisanych do rejestru;
 - 2) Krajowej Komisji Rewizyjnej z powodu rażącego naruszenia prawa w działalności finansowej i statutowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.
6. Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów stanowią delegaci wybrani przez walne zgromadzenia w regionalnych oddziałach Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, w proporcji do ogólnej liczby biegłych rewidentów wpisanych do rejestru, według zasad określonych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, z tym że łączna liczba delegatów nie może być mniejsza niż 2 % biegłych rewidentów wpisanych do rejestru.
7. Mandaty delegatów wybranych na Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów zachowują ważność przez okres 4 lat.
8. W obradach Krajowego Zjazdu Biegłych Rewidentów udział biorą członkowie organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, niebędący delegatami.

Art. 19. 1. Wyboru do organów, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 2 – 6, dokonują delegaci wybrani na Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów.

2. Wybory odbywają się w głosowaniu bezpośrednim i tajnym, przy nieograniczonej liczbie kandydatów.

Art. 20. 1. Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów:

- 1) dokonuje wyboru Prezesa Krajowej Rady Biegłych Rewidentów;
- 2) dokonuje wyboru Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego i jego zastępców;
- 3) dokonuje wyboru pozostałych członków Krajowej Rady Biegłych Rewidentów;
- 4) dokonuje wyboru członków: Krajowej Komisji Rewizyjnej, Krajowego Sądu Dyscyplinarnego oraz Krajowej Komisji Nadzoru;
- 5) uchwała statut Krajowej Izby Biegłych Rewidentów;
- 6) uchwała program działania i podstawowe zasady gospodarki finansowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów;
- 7) określa zasady ustalania składek członkowskich biegłych rewidentów;
- 8) rozpatruje i zatwierdza sprawozdania z działalności organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 2 – 6 i udziela absolutorium osobom wchodzącym w skład tych organów.

2. Osoby, o których mowa w ust. 1 pkt 1 – 4, mogą być odwołane przed upływem kadencji przez organ, który je wybrał.

Art. 21. 1. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów kieruje działalnością samorządu w okresach między Krajowymi Zjazdami Biegłych Rewidentów.

2. Do kompetencji Krajowej Rady Biegłych Rewidentów należą wszystkie sprawy niezatrzymane przepisami ustawy dla innych organów, a w szczególności:

- 1) wykonywanie uchwał Krajowego Zjazdu Biegłych Rewidentów;
- 2) reprezentowanie Krajowej Izby Biegłych Rewidentów wobec organów państwowych i samorządowych, instytucji naukowych, organizacji gospodarczych i społecznych oraz międzynarodowych organizacji zawodowych;
- 3) ustanawianie w formie uchwał:
 - a) krajowych standardów rewizji finansowej,
 - b) zasad wewnętrznej kontroli jakości firmy audytorskiej,
 - c) zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów,
 - d) regulaminu postępowania dyscyplinarnego wobec biegłych rewidentów,
 - e) zasad obligatoryjnego doskonalenia zawodowego dla biegłych rewidentów,

- f) regulaminu działania Komisji, o którym mowa w art. 8 ust. 5,
- g) regulacji z zakresu zagadnień, o których mowa w art. 9 ust. 9;
- 4) podejmowanie uchwał o wpisie i skreśleniu z rejestru lub listy firm audytorskich;
- 5) prowadzenie rejestru i listy firm audytorskich;
- 6) wydawanie legitymacji biegłego rewidenta;
- 7) określanie wysokości opłat z tytułu wpisu na listę firm audytorskich;
- 8) określanie wysokości opłat rocznych z tytułu nadzoru, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 2, oraz zasad ich podziału;
- 9) określanie wysokości składek członkowskich biegłych rewidentów;
- 10) ustalanie kryteriów oraz nadawanie uprawnień dla jednostek przeprowadzających obowiązkowe doskonalenie zawodowe dla biegłych rewidentów;
- 11) rozpatrywanie i zatwierdzanie rocznego planu finansowego Krajowej Izby Biegłych Rewidentów i sprawozdania z jego wykonania oraz zatwierdzanie rocznych planów finansowych regionalnych oddziałów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów;
- 12) prowadzenie działalności wydawniczej i szkoleniowej;
- 13) opiniowanie projektów aktów normatywnych z dziedziny prawa gospodarczego;
- 14) podejmowanie uchwał o nakładaniu na firmę audytorską kary pieniężnej i o zakazie wykonywania czynności rewizji finansowej przez okres od 6 miesięcy do lat 3, w przypadkach przewidzianych w ustawie;
- 15) podejmowanie innych uchwał, które uzna za celowe do właściwego funkcjonowania Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

3. Uchwały wymienione w ust. 2 pkt 3 wymagają zatwierdzenia przez Komisję Nadzoru Audytowego.

4. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów informuje Komisję Nadzoru Audytowego, w terminie do dnia 31 marca, za rok poprzedni, o niewywiązaniu się przez biegłych rewidentów z obowiązku obowiązkowego doskonalenia zawodowego oraz o podjętych działaniach w tym zakresie.

5. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów zatwierdza, po pozytywnym zaopiniowaniu przez Krajową Komisję Rewizyjną, roczne sprawozdanie finansowe Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

6. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów składa zatwierdzone sprawozdanie finansowe wraz ze sprawozdaniem z działalności za każdy rok obrotowy Komisji Nadzoru Audytowego, w terminie do dnia 30 czerwca roku następnego.

Art. 22. 1. W skład Krajowej Rady Biegłych Rewidentów wchodzi od 11 do 15 członków.

2. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów wybiera ze swojego grona, w głosowaniu tajnym, dwóch zastępców prezesa, sekretarza i skarbnika.

3. Uchwały Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, o których mowa w art. 11 i w art. 55 ust. 1, zapadają bezwzględną większością głosów, w obecności co najmniej połowy składu Krajowej Rady Biegłych Rewidentów.

4. Prezes Krajowej Rady Biegłych Rewidentów:

- 1) reprezentuje Krajową Radę Biegłych Rewidentów wobec organów państwowych i samorządowych, instytucji naukowych, organizacji gospodarczych i społecznych oraz międzynarodowych organizacji zawodowych;
- 2) kieruje pracami Krajowej Rady Biegłych Rewidentów;
- 3) podpisuje uchwały Krajowej Rady Biegłych Rewidentów;
- 4) podpisuje postanowienia Krajowej Rady Biegłych Rewidentów;
- 5) podejmuje decyzje związane z bieżącą działalnością Krajowej Izby Biegłych Rewidentów;
- 6) wykonuje inne czynności określone w statucie, związane z funkcjonowaniem Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

Art. 23. 1. W skład Krajowej Komisji Rewizyjnej wchodzi od 3 do 5 członków. Krajowa Komisja Rewizyjna wybiera ze swojego grona przewodniczącego i zastępcę przewodniczącego.

2. Krajowa Komisja Rewizyjna:

- 1) kontroluje finansową działalność Krajowej Izby Biegłych Rewidentów oraz wykonanie uchwał podjętych na Krajowym Zjeździe Biegłych Rewidentów, a także przedstawia wnioski w tym zakresie:
 - a) Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów – niezwłocznie po przeprowadzeniu kontroli,
 - b) Krajowemu Zjazdowi Biegłych Rewidentów – w sprawozdaniu ze swojej działalności;
- 2) przedstawia Krajowemu Zjazdowi Biegłych Rewidentów wniosek o udzielenie absolutorium Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów.

Art. 24. 1. W skład Krajowego Sądu Dyscyplinarnego wchodzi od 8 do 10 członków.

2. Krajowy Sąd Dyscyplinarny wybiera ze swojego grona przewodniczącego i zastępcę przewodniczącego.
3. Krajowy Sąd Dyscyplinarny orzeka w sprawach odpowiedzialności dyscyplinarnej biegłych rewidentów.
4. Krajowy Sąd Dyscyplinarny orzeka w składzie 3 członków.
5. Skład orzekający wyznacza przewodniczący Krajowego Sądu Dyscyplinarnego.
6. Krajowy Sąd Dyscyplinarny przedkłada Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów roczne sprawozdanie z działalności, zawierające w szczególności ocenę skuteczności postępowania dyscyplinarnego.

Art. 25. 1. Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny wykonuje swoje zadania przy pomocy od 5 do 7 zastępców.

2. Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny jest oskarżycielem w postępowaniu dyscyplinarnym.
3. Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny przedkłada Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów roczne sprawozdania z działalności, zawierające w szczególności ocenę skuteczności postępowania dyscyplinarnego.
4. Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny sporządza roczne sprawozdanie z działalności, które przekazuje Komisji Nadzoru Audytowego, w terminie do dnia 31 marca następnego roku.

Art. 26. 1. Krajowa Komisja Nadzoru składa się z 3 do 5 członków. Krajowa Komisja Nadzoru wybiera ze swojego grona przewodniczącego i zastępcę przewodniczącego.

2. Do zadań Krajowej Komisji Nadzoru należy sprawowanie kontroli nad przestrzeganiem przepisów i procedur związanych z wykonywaniem czynności rewizji finansowej przez biegłych rewidentów oraz działalnością firm audytorskich, w tym dokonywanie kontroli:

- 1) systemu wewnętrznej kontroli jakości w firmie audytorskiej;
- 2) zgodności działalności firmy audytorskiej z przepisami prawa;
- 3) dokumentacji rewizyjnej z wykonanych czynności rewizji finansowej, w tym zgodności z obowiązującymi standardami rewizji finansowej i wymaganiami dotyczącymi niezależności;
- 4) ilości i jakości wykorzystywanych zasobów.

3. Kontrola, o której mowa w ust. 2, jest przeprowadzana:

- 1) w firmach audytorskich wykonujących czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego – nie rzadziej niż raz na 3 lata;

- 2) w pozostałych firmach audytorskich – nie rzadziej niż raz na 6 lat.
4. Kontrole, o których mowa w ust. 3, przeprowadzają kontrolerzy zatrudnieni w Krajowej Izbie Biegłych Rewidentów, przy czym kontrole, o których mowa w ust. 3 pkt 2, mogą być przeprowadzane również, na podstawie umowy cywilnoprawnej, przez wizytatorów będących biegłymi rewidentami.
5. Kandydatów na kontrolerów przed ich zatrudnieniem oraz kontrolerów wyznaczonych do poszczególnych kontroli, o których mowa w ust. 3 pkt 1, zatwierdza Komisja Nadzoru Audytowego.
6. Na wniosek Komisji Nadzoru Audytowego w kontrolach, o których mowa w ust. 3, uczestniczą, jako obserwatorzy z prawem dostępu do wszelkich dokumentów, pracownicy komórki organizacyjnej urzędu obsługującego Ministra Finansów odpowiedzialnej za rachunkowość i rewizję finansową.
7. Komisja Nadzoru Audytowego może wydawać Krajowej Komisji Nadzoru zalecenia i instrukcje dotyczące przeprowadzania kontroli, o których mowa w ust. 3.
8. Krajowa Komisja Nadzoru opracowuje roczne plany kontroli, o których mowa w ust. 3. Roczny plan kontroli, o którym mowa w ust. 3 pkt 1, jest przekazywany Komisji Nadzoru Audytowego w celu zatwierdzenia.
9. Roczne plany kontroli są publikowane na stronie internetowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów niezwłocznie po ich zatwierdzeniu przez Komisję Nadzoru Audytowego.
10. Krajowa Komisja Nadzoru może zlecić kontrolerom i wizytatorom przeprowadzenie kontroli pozaplanowych. Zakres kontroli pozaplanowych może obejmować wszystkie lub wybrane zagadnienia wymienione w ust. 2.
11. Krajowa Komisja Nadzoru prowadzi wykaz firm audytorskich wykonujących czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego.
12. Wykaz, o którym mowa w ust. 11, podlega publikacji na stronie internetowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.
13. Do przeprowadzania kontroli, o których mowa w ust. 2, stosuje się odpowiednio przepisy art. 75 – 82, przy czym uprawnienia Komisji Nadzoru Audytowego, o których mowa w tych przepisach, wykonuje Krajowa Komisja Nadzoru.

Art. 27. 1. Po podpisaniu protokołu kontroli, w zależności od rodzaju i zakresu stwierdzonych przez Krajową Komisję Nadzoru nieprawidłowości, Krajowa Komisja Nadzoru, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, niezwłocznie:

- 1) kieruje do firmy audytorskiej zalecenia, wraz z określeniem terminu usunięcia nieprawidłowości;
 - 2) składa wniosek do Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przeciwko biegłemu rewidentowi;
 - 3) składa wniosek do Krajowej Rady Biegłych Rewidentów o:
 - a) nałożenie na firmę audytorską kary pieniężnej w wysokości nieprzekraczającej 250 000 zł,
 - b) orzeczenie zakazu wykonywania czynności rewizji finansowej przez firmę audytorską na okres od 6 miesięcy do lat 3,
 - c) skreślenie firmy audytorskiej z listy firm audytorskich,
 - d) podanie do publicznej wiadomości informacji o stwierdzonych nieprawidłowościach i karach nałożonych na firmę audytorską, jako karę dodatkową.
2. Krajowa Komisja Nadzoru przekazuje Komisji Nadzoru Audytowego raport z kontroli uwzględniający protokół kontroli przeprowadzonej przez kontrolerów, wraz z wnioskami pokontrolnymi zawierającymi stanowisko Krajowej Komisji Nadzoru do wniesionych zastrzeżeń.
3. Raport z kontroli firm audytorskich, o których mowa w art. 26 ust. 3 pkt 1, podlega zatwierdzeniu przez Komisję Nadzoru Audytowego. Przed zatwierdzeniem raportu, Komisji Nadzoru Audytowego przysługuje prawo dostępu do akt kontroli, żądania wyjaśnień i wprowadzania zmian do treści raportu. Po zatwierdzeniu raportu z kontroli, Krajowa Komisja Nadzoru może podjąć działania, o których mowa w ust. 1 pkt 3.
4. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, po upływie wyznaczonego terminu, kontrolerzy i wizytatorzy dokonują kontroli realizacji zaleceń. Jeżeli zalecenia nie zostały wykonane, stosuje się przepisy ust. 1 pkt 2 lub 3.
5. Kwoty z tytułu nałożonych kar, o których mowa w ust. 1 pkt 3 lit. a, stanowią przychód Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.
6. Krajowa Komisja Nadzoru sporządza roczne sprawozdanie z wykonania planów kontroli, o których mowa w art. 26 ust. 8. Sprawozdanie jest przekazywane Komisji Nadzoru Audytowego, w terminie do dnia 31 marca następnego roku.
7. Do uchwały Krajowej Rady Biegłych Rewidentów dotyczącej kar, o których mowa w ust. 1 pkt 3, mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

8. Odwołanie od uchwały, o której mowa w ust. 7, wnosi się do Komisji Nadzoru Audytowego, za pośrednictwem Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.

9. Krajowa Komisja Nadzoru określa, w formie uchwał, zatwierdzanych przez Komisję Nadzoru Audytowego:

- 1) tryb wyboru kontrolerów i wizytatorów;
- 2) zasady doskonalenia zawodowego kontrolerów i wizytatorów;
- 3) wzór protokołu kontroli przeprowadzanych przez kontrolerów i wizytatorów.

10. Kontrolerzy i wizytatorzy są odpowiednio zatrudniani lub powoływani spośród osób, które:

- 1) posiadają obywatelstwo polskie;
- 2) korzystają z pełni praw publicznych;
- 3) ukończyły studia wyższe w Rzeczypospolitej Polskiej lub zagraniczne studia wyższe uznawane w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne;
- 4) mają nieposzlakowaną opinię;
- 5) posiadają autorytet, wiedzę oraz doświadczenie, które dają rękojmię prawidłowego przebiegu kontroli;
- 6) nie były skazane prawomocnym wyrokiem sądu za umyślnie popełnione przestępstwo lub przestępstwo skarbowe.

11. Kontrolerzy i wizytatorzy przed przystąpieniem do kontroli składają oświadczenie, że w okresie dwóch lat przed rozpoczęciem kontroli nie byli i nie są zatrudnieni ani w inny sposób powiązani z kontrolowaną firmą audytorską, pod rygorem odpowiedzialności karnej za fałszywe oświadczenie. Informacja o złożeniu oświadczenia jest przekazywana do Komisji Nadzoru Audytowego.

12. Złożenie przez kontrolera lub wizytatora fałszywego oświadczenia lub zatajenie w nim informacji stanowi podstawę do rozwiązania przez Krajową Izbę Biegłych Rewidentów z kontrolerem umowy o pracę bez wypowiedzenia lub do rozwiązania umowy cywilnoprawnej z wizytatorem.

Art. 28. 1. Organy Krajowej Izby Biegłych Rewidentów są obowiązane doręczać Komisji Nadzoru Audytowego podjęte uchwały w terminie 14 dni od dnia ich uchwalenia.

2. Obsługę organizacyjno-kancelaryjną organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów zapewnia Biuro Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

Art. 29. 1. Statut Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, zatwierdzany przez Komisję Nadzoru Audytowego, określa:

- 1) tryb tworzenia, zakres działania, strukturę organizacyjną, w tym funkcjonowanie regionalnych oddziałów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, tryb działania, sposób finansowania Krajowej Izby Biegłych Rewidentów oraz
- 2) sposób składania oświadczeń woli w imieniu Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, w zakresie nieuregulowanym w ustawie.

2. Zmiana statutu Krajowej Izby Biegłych Rewidentów wymaga zatwierdzenia przez Komisję Nadzoru Audytowego.

Art. 30. 1. Krajowa Izba Biegłych Rewidentów wpłaca na rachunek budżetu państwa, w terminie do dnia 31 marca, 20 % opłat z tytułu nadzoru, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 2, za rok poprzedni, należnych od firm audytorskich wykonujących czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego.

2. W przypadku niewywiązania się Krajowej Izby Biegłych Rewidentów z obowiązku, o którym mowa w ust. 1, Komisja Nadzoru Audytowego wydaje decyzję administracyjną określającą wysokość opłaty, która podlega egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

3. Od opłat z tytułu nadzoru niewpłaconych w terminie przez Krajową Izbę Biegłych Rewidentów pobiera się od Krajowej Izby Biegłych Rewidentów odsetki za zwłokę, na zasadach określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, z późn. zm.¹¹⁾).

Rozdział 4

Odpowiedzialność dyscyplinarna biegłych rewidentów

Art. 31. 1. Biegły rewident podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za postępowanie sprzeczne z przepisami prawa, ze standardami rewizji finansowej, zasadami niezależności oraz z zasadami etyki zawodowej.

2. Karami dyscyplinarnymi są:

- 1) upomnienie;
- 2) nagana;
- 3) kara pieniężna;
- 4) zakaz wykonywania czynności rewizji finansowej na okres od roku do lat 3;

- 5) wydalenie z samorządu biegłych rewidentów.
3. Biegły rewident może być także, w związku z naruszeniami określonymi w ust. 1, zobowiązany do odbycia szkolenia.
4. Odbycie szkolenia, o którym mowa w ust. 3, powinno nastąpić do końca następnego roku kalendarzowego po uprawomocnieniu się orzeczenia. W razie nieodbycia szkolenia Krajowy Sąd Dyscyplinarny wymierza karę określoną w ust. 2 pkt 3 lub 4.
5. Karę pieniężną wymierza się w granicach od 5-krotności do 50-krotności rocznej składki członkowskiej. Wpływy z tytułu kar pieniężnych stanowią przychód Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.
6. Kary upomnienia i nagany ulegają zatarciu po roku od uprawomocnienia się orzeczenia. Kara pieniężna ulega zatarciu po roku od dnia jej zapłaty.
7. Kara zakazu wykonywania czynności rewizji finansowej ulega zatarciu po 3 latach od upływu okresu, na który zakaz został orzeczony.
8. Kara wydalenia z samorządu biegłych rewidentów ulega zatarciu po 5 latach od dnia skreślenia z rejestru. Ponowny wpis można uzyskać po spełnieniu warunków określonych w art. 5 ust. 2.
9. Nałożenie kar, o których mowa w ust. 2 pkt 4 i 5, podlega ujawnieniu na stronie internetowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

Art. 32. 1. Stronami w postępowaniu dyscyplinarnym są oskarżyciel i obwiniony. Do postępowania na prawach strony może przystąpić również Komisja Nadzoru Audytowego lub pokrzywdzony.

2. Oskarżycielem w postępowaniu dyscyplinarnym jest Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny lub jego zastępcy, z zastrzeżeniem art. 37 ust. 5.

3. Obwinionym jest biegły rewident, przeciwko któremu toczy się postępowanie dyscyplinarne.

4. Pokrzywdzonym jest osoba, której dobro prawne zostało bezpośrednio naruszone postępowaniem biegłego rewidenta w trakcie wykonywania czynności rewizji finansowej.

Art. 33. Obwiniony może ustanowić jednocześnie nie więcej niż trzech obrońców, spośród członków Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, adwokatów lub radców prawnych, na każdym etapie postępowania.

Art. 34. Postępowanie dyscyplinarne toczy się niezależnie od postępowania karnego za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe stanowiące ten sam czyn. Postępowanie dyscyplinarne może być jednak zawieszona do czasu ukończenia postępowania karnego.

Art. 35. 1. W razie śmierci obwinionego przed zakończeniem postępowania dyscyplinarnego toczy się ono nadal, jeżeli zażąda tego, w terminie 2 miesięcy od dnia zgonu obwinionego, jego małżonek, krewny w linii prostej lub rodzeństwo.

2. Nie wszczyna się postępowania dyscyplinarnego, jeżeli od chwili popełnienia przewinienia dyscyplinarnego upłynęły 3 lata.

3. Jeżeli czyn zawiera znamiona przestępstwa lub przestępstwa skarbowego, przedawnienie przewinienia dyscyplinarnego nie następuje wcześniej niż przedawnienie przewidziane w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.¹²⁾) albo w ustawie z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2007 r. Nr 111, poz. 765, z późn. zm.¹³⁾) dla tego przestępstwa.

4. Karalność przewinienia dyscyplinarnego ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynęło 5 lat.

Art. 36. Postępowanie dyscyplinarne obejmuje:

- 1) dochodzenie dyscyplinarne;
- 2) postępowanie przed Krajowym Sądem Dyscyplinarnym;
- 3) postępowanie wykonawcze.

Art. 37. 1. Wszczęcie przez Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego dochodzenia dyscyplinarnego jest poprzedzone postępowaniem wyjaśniającym co do okoliczności skutkujących odpowiedzialnością dyscyplinarną.

2. Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny wszczyna postępowanie wyjaśniające również na wniosek Komisji Nadzoru Audytowego, Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, Krajowej Komisji Nadzoru lub Ministra Sprawiedliwości.

3. W razie zebrania przez Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego, w toku dochodzenia dyscyplinarnego, dowodów popełnienia przez biegłego rewidenta przewinienia dyscyplinarnego, Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny, w terminie 14 dni od dnia zamknięcia dochodzenia dyscyplinarnego, sporządza wniosek o ukaranie i niezwłocznie wnosi go do Krajowego Sądu Dyscyplinarnego.

4. Obwiniony przed rozpoczęciem postępowania przed Krajowym Sądem Dyscyplinarnym może wnioskować o dobrowolne poddanie się karze.

5. W szczególnie uzasadnionym przypadku, w tym, jeżeli przewinienie dyscyplinarne godzi w interes publiczny, zadania przewidziane w ustawie dla Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego może wykonywać Komisja Nadzoru Audytowego.

Art. 38. 1. Po otrzymaniu wniosku o ukaranie przewodniczący Krajowego Sądu Dyscyplinarnego niezwłocznie wyznacza termin rozprawy i zawiadamia o nim wnioskodawcę, o którym mowa w art. 37 ust. 2, strony i ich pełnomocników oraz Komisję Nadzoru Audytowego.

2. Rozprawa przed Krajowym Sądem Dyscyplinarnym jest jawna dla biegłych rewidentów, chyba że zachodzą przewidziane w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.¹⁴⁾) okoliczności skutkujące wyłączeniem jawności rozprawy. Przedstawiciel lub przedstawiciele Komisji Nadzoru Audytowego mogą być obecni na rozprawie również w przypadku wyłączenia jawności rozprawy.

Art. 39. Jeżeli w toku rozprawy zostanie ujawnione inne przewinienie, oprócz objętego wnioskiem o ukaranie, Krajowy Sąd Dyscyplinarny może wydać co do tego przewinienia orzeczenie tylko na wniosek Rzecznika Dyscyplinarnego i za zgodą obwinionego.

Art. 40. 1. Uzasadnienie orzeczenia Krajowego Sądu Dyscyplinarnego sporządza się na piśmie z urzędu, w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia orzeczenia.

2. Orzeczenie, wraz z uzasadnieniem, doręcza się obwinionemu, Krajowemu Rzecznikowi Dyscyplinarnemu i Komisji Nadzoru Audytowego, a w przypadku wszczęcia postępowania dyscyplinarnego na wniosek, o którym mowa w art. 37 ust. 2, także odpowiednio Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów, Krajowej Komisji Nadzoru lub Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 41. 1. Od orzeczeń Krajowego Sądu Dyscyplinarnego przysługuje obwinionemu, pokrzywdzonemu, Komisji Nadzoru Audytowego oraz Krajowemu Rzecznikowi Dyscyplinarnemu, a w przypadku wszczęcia postępowania dyscyplinarnego na wniosek, o którym mowa w art. 37 ust. 2, także Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów, Krajowej Komisji Nadzoru lub Ministrowi Sprawiedliwości – odwołanie do właściwego, ze względu na miejsce zamieszkania obwinionego, sądu okręgowego – sądu pracy i ubezpieczeń

społecznych, jako sądu pierwszej instancji – w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia wraz z uzasadnieniem.

2. Od orzeczeń sądu apelacyjnego skarga kasacyjna nie przysługuje.

Art. 42. Komisji Nadzoru Audytowego lub osobom przez nią upoważnionym przysługuje na każdym etapie postępowania prawo wglądu do akt i żądania informacji o wynikach postępowania dyscyplinarnego, jak również prawo żądania doręczenia prawomocnych orzeczeń dyscyplinarnych wraz z aktami sprawy.

Art. 43. 1. Koszty postępowania dyscyplinarnego ponosi Krajowa Izba Biegłych Rewidentów.

2. W przypadku prawomocnego ukarania, kosztami postępowania dyscyplinarnego obciąża się ukaranego biegłego rewidenta.

Art. 44. 1. Prawomocne orzeczenie o ukaraniu biegłego rewidenta podlega niezwłocznie wykonaniu.

2. Odpis prawomocnego orzeczenia, wraz z informacją o jego wykonaniu, umieszcza się w aktach ukaranego.

Art. 45. 1. Członkowie Krajowego Sądu Dyscyplinarnego w sprawowaniu swojej funkcji są niezawiśli i podlegają tylko przepisom prawa.

2. Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny i jego zastępcy są niezawiśli w zakresie prowadzenia postępowania w sprawach odpowiedzialności dyscyplinarnej i podlegają tylko przepisom prawa.

Art. 46. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym rozdziale, dotyczących postępowania dyscyplinarnego, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego.

Rozdział 5

Firmy audytorskie

Art. 47. Firmą audytorską może być wyłącznie jednostka, w której czynności rewizji finansowej wykonują biegli rewidenci, wpisana na listę firm audytorskich i prowadząca działalność w jednej z następujących form:

- 1) biegły rewident prowadzący działalność gospodarczą we własnym imieniu i na własny rachunek;
- 2) spółka cywilna, spółka jawna lub spółka partnerska, w której większość głosów posiadają biegli rewidenci lub firmy audytorskie, zatwierdzeni co najmniej w jednym państwie Unii Europejskiej; w spółkach, w których powołano zarząd, większość członków zarządu stanowią biegli rewidenci zatwierdzeni co najmniej w jednym państwie Unii Europejskiej; jeżeli zarząd składa się z nie więcej niż 2 osób, co najmniej jedną z nich jest biegły rewident;
- 3) spółka komandytowa, w której komplementariuszami są wyłącznie biegli rewidenci lub firmy audytorskie, zatwierdzeni co najmniej w jednym państwie Unii Europejskiej;
- 4) spółka kapitałowa, spółdzielnia lub spółdzielczy związek rewizyjny, które spełniają następujące wymagania:
 - a) większość członków zarządu stanowią biegli rewidenci zatwierdzeni co najmniej w jednym państwie Unii Europejskiej; jeżeli zarząd składa się z nie więcej niż 2 osób, jedną z nich jest biegły rewident,
 - b) większość głosów na walnym zgromadzeniu posiadają biegli rewidenci lub firmy audytorskie, zatwierdzeni co najmniej w jednym państwie Unii Europejskiej,
 - c) większość w organach nadzorczych stanowią biegli rewidenci zatwierdzeni co najmniej w jednym państwie Unii Europejskiej.

Art. 48. 1. Podstawowym przedmiotem działalności firmy audytorskiej jest wykonywanie czynności rewizji finansowej.

2. Przedmiotem działalności firmy audytorskiej, oprócz wykonywania czynności rewizji finansowej, może być:

- 1) usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych i podatkowych;
- 2) doradztwo podatkowe;

- 3) prowadzenie postępowania upadłościowego lub likwidacyjnego;
- 4) działalność wydawnicza lub szkoleniowa w zakresie rachunkowości, rewizji finansowej i podatków;
- 5) wykonywanie ekspertyz lub opinii ekonomiczno-finansowych;
- 6) świadczenie usług atestacyjnych, doradztwa lub zarządzania, wymagających posiadania wiedzy z dziedziny rachunkowości lub rewizji finansowej;
- 7) świadczenie usług przewidzianych standardami rewizji finansowej, a także innych usług zastrzeżonych w odrębnych przepisach do wykonywania przez biegłych rewidentów.

Art. 49. 1. Firma audytorska jest obowiązana do opracowania oraz skutecznego wdrożenia systemu wewnętrznej kontroli jakości, zgodnie z zasadami, o których mowa w art. 21 ust. 2 pkt 3 lit. b.

2. Firma audytorska jest obowiązana dbać o przestrzeganie zasad etyki zawodowej, zasad niezależności oraz standardów rewizji finansowej przez biegłych rewidentów przeprowadzających czynności rewizji finansowej w imieniu firmy audytorskiej.

3. Firma audytorska jest obowiązana, w ciągu dwóch miesięcy po upływie roku kalendarzowego, przekazać:

1) Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów pisemne sprawozdanie zawierające:

- a) określenie nazw, siedzib oraz form organizacyjno-prawnych jednostek, w których przeprowadzono poszczególne czynności rewizji finansowej, podstawowe dane o biegłych rewidentach (imię, nazwisko, numer biegłego rewidenta w rejestrze) wykonujących te czynności oraz daty i rodzaje wydanych opinii i raportów,
- b) informacje dotyczące liczby przeprowadzonych obligatoryjnych i fakultatywnych poszczególnych czynności rewizji finansowej,
- c) wykaz i rodzaj świadczonych usług, o których mowa w art. 48 ust. 2,
- d) informacje o odbywanych przez kandydatów na biegłych rewidentów aplikacjach i praktykach w firmie audytorskiej,
- e) informacje o wysokości rocznych opłat, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 2;

2) Komisji Nadzoru Audytowego pisemną informację o osiągniętych przychodach, z podziałem na poszczególne czynności rewizji finansowej wraz z informacją w zakresie naliczania wynagrodzenia za czynności rewizji finansowej.

Art. 50. 1 Firma audytorska jest obowiązana do posiadania ważnej umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w okresie od dnia wpisania do dnia skreślenia z listy.

2. W przypadku świadczenia usług, o których mowa w art. 48 ust. 2, firma audytorska jest obowiązana do zawarcia umowy odpowiedzialności cywilnej również z tytułu wykonywania tych usług.

3. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Biegłych Rewidentów oraz Polskiej Izby Ubezpieczeń, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w ust. 1, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalną sumę gwarancyjną, biorąc w szczególności pod uwagę specyfikę wykonywanego zawodu oraz zakres realizowanych zadań.

Art. 51. 1. Firma audytorska ponosi odpowiedzialność za szkodę spowodowaną swoim działaniem lub zaniechaniem.

2. Kwota odszkodowania z tytułu odpowiedzialności firm audytorskich badających:

- 1) jednostki zainteresowania publicznego – nie może przekraczać mniejszej kwoty z dwóch: 20-krotności wynagrodzenia ustalonego w umowie wykonania czynności rewizji finansowej lub kwoty 12 000 000 zł;
- 2) pozostałe jednostki – nie może przekraczać mniejszej kwoty z dwóch: 10-krotności wynagrodzenia ustalonego w umowie wykonania czynności rewizji finansowej lub kwoty 3 000 000 zł.

3. Ograniczenie odpowiedzialności nie dotyczy przypadków umyślnego naruszenia obowiązków zawodowych przez biegłego rewidenta.

Art. 52. 1. Firma audytorska jest obowiązana:

- 1) wnieść, z tytułu wpisu na listę firm audytorskich, opłatę w wysokości nieprzekraczającej 50 % przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy;
- 2) wносить opłatę roczną z tytułu nadzoru w wysokości nie wyższej niż 2 % rocznych przychodów z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej, jednak nie mniej niż 20 % przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy.

2. Opłaty, o których mowa w ust. 1, stanowią przychód Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, z zastrzeżeniem art. 30.

Art. 53. 1. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów prowadzi listę firm audytorskich, zwaną dalej „listą”.

2. Wpisu na listę dokonuje się na wniosek zawierający udokumentowane dane, o których mowa w ust. 3 pkt 2 – 10, po złożeniu oświadczenia o zdolności do prowadzenia działalności, podpisanego przez członków zarządu, a w przypadku braku zarządu, przez właścicieli lub wspólników oraz po wniesieniu opłaty, o której mowa w art. 52 ust. 1 pkt 1.

3. Lista obejmuje następujące dane:

- 1) numer wpisu do rejestru;
- 2) pełną i skróconą nazwę oraz adres siedziby firmy audytorskiej;
- 3) formę organizacyjno-prawną;
- 4) nazwiska i imiona właścicieli lub wspólników, członków zarządu oraz członków organów nadzorczych;
- 5) adresy służbowe właścicieli lub wspólników, członków zarządu oraz członków organów nadzorczych;
- 6) nazwiska, imiona i numery w rejestrze wszystkich biegłych rewidentów zatrudnionych w firmie audytorskiej lub z nią powiązanych jako wspólnicy lub w inny sposób;
- 7) adresy oddziałów firmy audytorskiej;
- 8) informację o członkostwie w sieci oraz wykaz nazw i adresów firm audytorskich w sieci oraz jednostek powiązanych z firmą audytorską lub też wskazanie miejsca, w którym informacje te są publicznie dostępne;
- 9) adres strony internetowej firmy audytorskiej;
- 10) numer w rejestrze nadany firmie audytorskiej przez organ rejestrujący innego państwa oraz nazwę tego organu;
- 11) adres Komisji Nadzoru Audytowego.

4. Do zgłaszania zmian związanych z wpisem na listę stosuje się odpowiednio art. 10 ust. 7.

5. Wpis na listę uważa się za dokonany, jeżeli Komisja Nadzoru Audytowego nie sprzeciwi się wpisowi w terminie 30 dni od dnia otrzymania uchwały o wpisie na listę. Komisja Nadzoru Audytowego wyraża sprzeciw w formie decyzji administracyjnej.

6. Lista jest prowadzona w formie elektronicznej i jest dostępna na stronie internetowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

Art. 54. 1. Skreślenie firmy audytorskiej z listy następuje:

- 1) na wniosek firmy audytorskiej;
- 2) w razie niespełnienia obowiązku określonego w art. 49 ust. 3 pkt 2 i w art. 61 ust. 4;
- 3) w razie nieuregulowania rocznej opłaty z tytułu nadzoru, o której mowa w art. 52 ust. 1 pkt 2;
- 4) w razie niezawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, o której mowa w art. 50;
- 5) w razie niepoddania się kontroli, o której mowa w art. 26 ust. 2 lub 10 oraz w art. 74 ust. 1;
- 6) w przypadkach, o których mowa w art. 27 ust. 1 pkt 3 lit. c oraz w art. 83 ust. 1 pkt 2 lit. c.

2. Firma audytorska skreślona z listy z przyczyn, o których mowa w ust. 1 pkt 2 – 6, może być ponownie wpisana na listę, jeżeli od dnia skreślenia upłynęło nie mniej niż 5 lat. Przepis art. 53 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 55. 1. Do uchwał Krajowej Rady Biegłych Rewidentów w przedmiocie wpisu lub skreślenia z listy mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

2. Odwołanie od uchwały, o której mowa w ust. 1, wnosi się do Komisji Nadzoru Audytowego, za pośrednictwem Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.

Rozdział 6

Warunki i zasady wykonywania czynności rewizji finansowej

Art. 56. 1. Biegły rewident, wykonując czynności rewizji finansowej, jest obowiązany do przestrzegania zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów, w tym w szczególności uczciwości, obiektywizmu, zawodowych kompetencji i należytej staranności oraz zachowania tajemnicy.

2. Czynności rewizji finansowej przeprowadza biegły rewident spełniający warunki do wyrażenia bezstronnej i niezależnej opinii lub raportu.

3. Bezstronność i niezależność nie jest zachowana, jeżeli biegły rewident:

- 1) posiada udziały, akcje lub inne tytuły własności w jednostce, w której wykonuje czynności rewizji finansowej, lub w jednostce z nią powiązanej, z wyłączeniem udziału w spółdzielni mieszkaniowej;
 - 2) jest lub był w ostatnich 3 latach przedstawicielem prawnym (pełnomocnikiem), członkiem organów nadzorujących, zarządzających, administrujących lub pracownikiem jednostki, w której wykonuje lub wykonywał czynności rewizji finansowej, albo jednostki z nią powiązanej;
 - 3) w ostatnich 3 latach uczestniczył w prowadzeniu ksiąg rachunkowych lub sporządzaniu sprawozdania finansowego jednostki, w której wykonywał czynności rewizji finansowej;
 - 4) osiągnął chociażby w jednym roku, w ciągu ostatnich 5 lat, co najmniej 20 % przychodu rocznego z tytułu świadczenia usług na rzecz jednostki, w której wykonywał czynności rewizji finansowej, lub jednostki z nią powiązanej; nie dotyczy to pierwszego roku działalności biegłego rewidenta;
 - 5) jest małżonkiem, krewnym lub powinowatym w linii prostej do drugiego stopnia lub jest związany z tytułu opieki, przysposobienia lub kurateli z osobą będącą członkiem organów nadzorujących, zarządzających lub administrujących jednostki, w której wykonuje czynności rewizji finansowej, albo zatrudnia do wykonywania czynności rewizji finansowej takie osoby;
 - 6) uczestniczy w podejmowaniu decyzji przez jednostkę, w której wykonuje czynności rewizji finansowej w zakresie mającym związek ze świadczonymi usługami;
 - 7) z innych powodów, po przeprowadzeniu czynności zmierzających do wyeliminowania powstałych zagrożeń, nie może sporządzić bezstronnej i niezależnej opinii lub raportu.
4. Zasady bezstronności i niezależności, określone w ust. 3, stosuje się odpowiednio do firm audytorskich, a także członków zarządu i organów nadzorczych tych firm lub innych osób wykonujących czynności rewizji finansowej oraz do sieci.
5. Biegły rewident oraz firma audytorska są obowiązani do zamieszczenia w dokumentacji rewizyjnej oświadczeń w sprawie bezstronności i niezależności, a w przypadku wystąpienia zagrożeń, do udokumentowania wszelkich zagrożeń utraty niezależności oraz czynności zastosowanych w celu ograniczenia tych zagrożeń.

Art. 57. Właściciel lub wspólnicy, członkowie zarządu oraz organów nadzorczych firmy audytorskiej lub jednostki powiązanej z tą firmą nie mogą ingerować w przeprowadzanie

przez biegłego rewidenta czynności rewizji finansowej w sposób zagrażający jego niezależności i obiektywizmowi.

Art. 58. 1. Biegły rewident, który w związku z wykonywaniem czynności rewizji finansowej dowiedział się o przyjęciu korzyści majątkowej lub osobistej albo jej obietnicy przez funkcjonariusza publicznego z państwa Unii Europejskiej lub z państwa trzeciego, jest obowiązany zawiadomić niezwłocznie o tym fakcie organ powołany do ścigania przestępstw.

2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, ciąży na biegłym rewidentzie również wtedy, gdy dowiedział się on, w związku z wykonywaniem czynności rewizji finansowej, o udzieleniu albo obietnicy udzielenia funkcjonariuszowi publicznemu, o którym mowa w ust. 1, korzyści majątkowej lub osobistej.

Art. 59. 1. Biegły rewident i firma audytorska są obowiązani zachować w tajemnicy wszystkie informacje i dokumenty związane z wykonywaniem czynności rewizji finansowej. Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej nie jest ograniczony w czasie.

2. Członkowie organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów oraz kontrolerzy i wizytatorzy, o których mowa w art. 26 ust. 4, są obowiązani zachować w tajemnicy wszystkie informacje i dokumenty, w których posiadanie weszli w związku z zajmowanym stanowiskiem, wykonywanymi zadaniami lub przeprowadzanymi kontrolami.

3. Do przestrzegania tajemnicy zawodowej są obowiązane również inne osoby, którym udostępniono informacje objęte tą tajemnicą, chyba że na ich ujawnienie zezwala przepis ustawy szczególnej.

4. Nie narusza obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej złożenie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa oraz udzielanie informacji w przypadkach określonych w ustawie lub w odrębnych przepisach.

5. Nie narusza obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej udostępnienie dokumentacji i informacji z wykonania czynności rewizji finansowej w związku z toczącymi się postępowaniami przed organami Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

Art. 60. Uzyskiwane przez biegłych rewidentów i firmy audytorskie wynagrodzenie za wykonywanie czynności rewizji finansowej nie może być:

- 1) uzależnione od wyniku czynności rewizji finansowej;
- 2) kształtowane przez świadczenie dodatkowych usług na rzecz jednostki.

Art. 61. 1. Biegły rewident grupy odpowiada za badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

2. Biegły rewident grupy powinien udokumentować wyniki własnej pracy rewizyjnej oraz przeglądu pracy wykonanej przez biegłego rewidenta lub firmę audytorską badającą sprawozdanie finansowe istotnej jednostki wchodzącej w skład grupy kapitałowej.

3. Zebrana i opracowana dokumentacja rewizyjna z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego powinna umożliwić przeprowadzenie kontroli pracy biegłego rewidenta grupy.

4. Firma audytorska badająca sprawozdanie finansowe jednostki wchodzącej w skład grupy kapitałowej ma obowiązek udostępnić dokumentację rewizyjną z tego badania biegłemu rewidentowi grupy.

5. W przypadku gdy badanie istotnej jednostki wchodzącej w skład grupy kapitałowej przeprowadza biegły rewident lub firma audytorska z państwa trzeciego, z którym nie zawarto porozumienia, o którym mowa w art. 102 ust. 1, biegły rewident grupy jest obowiązany, na żądanie Komisji Nadzoru Audytowego, dostarczyć dokumentację rewizyjną z badania przeprowadzonego przez biegłego rewidenta z państwa trzeciego.

6. W celu zapewnienia dostarczenia dokumentacji, o której mowa w ust. 5, biegły rewident grupy powinien posiadać tę dokumentację lub też zapewnić sobie odpowiedni i nieograniczony do niej dostęp na żądanie lub podjąć inne stosowne działania.

7. W sytuacji gdy przepisy prawa obowiązującego w państwie trzecim lub inne przeszkody uniemożliwiają przekazanie dokumentacji rewizyjnej przez biegłego rewidenta z państwa trzeciego, dokumentacja biegłego rewidenta grupy powinna zawierać dowody, że podjął on stosowne działania w celu uzyskania dostępu do tej dokumentacji rewizyjnej, a w przypadku wystąpienia przeszkód innych niż przepisy obowiązującego prawa, dowody na ich istnienie.

Art. 62. Jeżeli w trakcie wykonywania czynności rewizji finansowej wystąpi konieczność zastąpienia jednego biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej przez innego biegłego rewidenta lub firmę audytorską, zastępowany biegły rewident lub firma audytorska udostępnia nowemu biegłemu rewidentowi lub firmie audytorskiej konieczne informacje i wyjaśnienia.

Rozdział 7 Nadzór publiczny

Art. 63. 1. Tworzy się Komisję Nadzoru Audytowego.

2. Komisja Nadzoru Audytowego sprawuje nadzór publiczny nad:

- 1) wykonywaniem zawodu biegłego rewidenta;
- 2) działalnością firm audytorskich;
- 3) działalnością Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

Art. 64. Większość członków Komisji Nadzoru Audytowego co najmniej przez 3 lata przed powołaniem w skład Komisji Nadzoru Audytowego ani w trakcie trwania kadencji nie może:

- 1) wykonywać czynności rewizji finansowej;
- 2) mieć prawa głosu w firmie audytorskiej;
- 3) być członkiem zarządu lub rady nadzorczej firmy audytorskiej.

Art. 65.1. Do zadań Komisji Nadzoru Audytowego należy:

- 1) zatwierdzanie uchwał organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów w przypadkach określonych w ustawie;
- 2) zatwierdzanie rocznych planów kontroli, sporządzanych przez Krajową Komisję Nadzoru, dotyczących wykonywania zawodu przez biegłych rewidentów i działalności firm audytorskich wykonujących czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego;
- 3) przeprowadzanie kontroli oraz uczestniczenie w kontrolach, o których mowa w art. 26 ust. 3;
- 4) rejestrowanie biegłych rewidentów i firm audytorskich z państw trzecich;
- 5) zaskarżanie do sądu administracyjnego uchwał organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów niepodlegających zatwierdzeniu, które naruszają przepisy prawa lub godzą w interes publiczny lub też mają znamiona pomyłki lub błędu – w terminie 30 dni od dnia doręczenia uchwał;
- 6) rozpatrywanie odwołań od uchwał organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, do których stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego;

- 7) przeprowadzanie kontroli dokumentacji stanowiącej podstawę podjęcia przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów uchwał dotyczących wpisu biegłych rewidentów do rejestru lub wpisu firm audytorskich na listę;
 - 8) zatwierdzanie kandydatów na kontrolerów przed ich zatrudnieniem oraz kontrolerów wyznaczonych do poszczególnych kontroli, o których mowa w art. 26 ust. 3 pkt 1;
 - 9) prowadzenie współpracy międzynarodowej, w tym w szczególności z Komisją Europejską, z organami nadzoru z innych państw Unii Europejskiej oraz państw trzecich;
 - 10) dokonywanie kontroli naliczonego wynagrodzenia za czynności rewizji finansowej;
 - 11) wykonywanie innych zadań określonych w ustawie oraz innych czynności niezbędnych do prawidłowej realizacji tych zadań.
2. Zaskarżenie przez Komisję Nadzoru Audytowego do sądu administracyjnego uchwał organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów wstrzymuje ich wykonanie.
 3. Komisja Nadzoru Audytowego może żądać udzielenia informacji, wyjaśnień i przekazania dokumentów niezbędnych do wykonywania zadań.
 4. Komisja Nadzoru Audytowego opracowuje, do końca każdego roku kalendarzowego, informację na temat planowanych działań w zakresie nadzoru publicznego na rok następny, która podlega publikacji na stronie internetowej Ministerstwa Finansów.
 5. Komisja Nadzoru Audytowego opracowuje, do dnia 30 kwietnia następnego roku, roczne sprawozdanie obejmujące kompleksową informację o funkcjonowaniu systemu zapewnienia jakości, o wynikach postępowań dyscyplinarnych wobec biegłych rewidentów oraz o karach nałożonych na firmy audytorskie, z uwzględnieniem informacji, o której mowa w ust. 4. Sprawozdanie podlega publikacji na stronie internetowej Ministerstwa Finansów.
 6. Organy Krajowej Izby Biegłych Rewidentów są obowiązane przedłożyć Komisji Nadzoru Audytowego dane niezbędne do sporządzenia informacji, o której mowa w ust. 4, i sprawozdania, o którym mowa w ust. 5.

Art. 66. 1. W skład Komisji Nadzoru Audytowego wchodzi 9 członków.

2. Członkami Komisji Nadzoru Audytowego są:

- 1) dwóch przedstawicieli Ministra Finansów, w tym sekretarz lub podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów jako przewodniczący;
- 2) dwóch przedstawicieli Komisji Nadzoru Finansowego – jeden z nich jako zastępca przewodniczącego;

- 3) przedstawiciel Ministra Sprawiedliwości;
- 4) dwóch przedstawicieli Krajowej Izby Biegłych Rewidentów rekomendowanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów;
- 5) przedstawiciel organizacji pracodawców;
- 6) przedstawiciel Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.

3. Członkowie Komisji Nadzoru Audytowego uczestniczą osobiście w jej posiedzeniach.

4. Komisja Nadzoru Audytowego wykonuje swoje zadania przy pomocy komórki organizacyjnej w urzędzie obsługującym Ministra Finansów odpowiedzialnej za rachunkowość i rewizję finansową.

Art. 67. 1. Członków Komisji Nadzoru Audytowego powołuje Minister Finansów, spośród osób, które:

- 1) posiadają obywatelstwo polskie;
- 2) korzystają z pełni praw publicznych;
- 3) ukończyły studia wyższe w Rzeczypospolitej Polskiej lub zagraniczne studia wyższe uznawane w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne;
- 4) mają nieposzlakowaną opinię;
- 5) posiadają autorytet, wiedzę oraz doświadczenie w zakresie istotnym dla rewizji finansowej, które dają rękojmię prawidłowego wykonywania zadań;
- 6) nie były skazane prawomocnym wyrokiem sądu za umyślnie popełnione przestępstwo lub przestępstwo skarbowe.

2. Do członków Komisji Nadzoru Audytowego stosuje się odpowiednio przepisy art. 59 ust. 2.

Art. 68. 1. Kadencja Komisji Nadzoru Audytowego trwa 4 lata.

2. W przypadku śmierci albo odwołania członka Komisji Nadzoru Audytowego przed upływem kadencji, Minister Finansów powołuje w jego miejsce nowego członka Komisji Nadzoru Audytowego. Kadencja osoby powołanej w miejsce odwołanego członka Komisji Nadzoru Audytowego kończy się wraz z upływem kadencji Komisji Nadzoru Audytowego.

3. Odwołanie członka Komisji Nadzoru Audytowego przed upływem kadencji może nastąpić:

- 1) na jego wniosek;
- 2) na wniosek organu lub instytucji, które zgłosiły jego kandydaturę;
- 3) z urzędu, w przypadku niespełnienia któregoś z warunków, o których mowa w art. 67 ust. 1 pkt 1 – 2 oraz 4 – 6.

Art. 69. 1. Komisja Nadzoru Audytowego działa na posiedzeniach plenarnych, którymi kieruje jej przewodniczący, a w przypadku jego nieobecności zastępca przewodniczącego.

2. Przewodniczący Komisji Nadzoru Audytowego albo zastępca przewodniczącego zwołuje jej posiedzenia co najmniej raz w miesiącu.

Art. 70. 1. Komisja Nadzoru Audytowego w zakresie swojej właściwości podejmuje uchwały, w tym wydaje decyzje administracyjne i postanowienia.

2. Komisja Nadzoru Audytowego podejmuje uchwały zwykłą większością głosów, w głosowaniu jawnym, w obecności co najmniej czterech osób wchodzących w jej skład, w tym przewodniczącego albo jego zastępcy; w razie równej liczby głosów rozstrzyga głos przewodniczącego albo jego zastępcy.

3. Uchwały Komisji Nadzoru Audytowego podpisują wszyscy jej członkowie obecni na posiedzeniu. Decyzje administracyjne podpisuje w imieniu Komisji Nadzoru Audytowego jej przewodniczący lub zastępca przewodniczącego.

4. Szczegółową organizację i tryb pracy Komisji Nadzoru Audytowego określa jej regulamin uchwalony przez nią na jej pierwszym posiedzeniu.

5. Do postępowania Komisji Nadzoru Audytowego i przed Komisją Nadzoru Audytowego stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, chyba że przepisy ustawy stanowią inaczej.

Art. 71. 1. Członkowie Komisji Nadzoru Audytowego otrzymują miesięczne wynagrodzenie za udział w jej posiedzeniach. Wynagrodzenie nie może przekroczyć przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy. Wysokość wynagrodzenia dla poszczególnych członków określa Minister Finansów w akcie powołania w skład Komisji Nadzoru Audytowego.

2. Środki finansowe na pokrycie kosztów wynagrodzeń, o których mowa w ust. 1, są finansowane z budżetu państwa.

Art. 72. 1. Komisja Nadzoru Audytowego, w terminie 30 dni od dnia otrzymania uchwały, o której mowa w art. 65 ust. 1 pkt 1, zatwierdza uchwałę bądź, stwierdzając, że narusza ona przepisy prawa lub godzi w interes publiczny lub też ma znamiona pomyłki lub błędu, przedstawia swoje zastrzeżenia.

2. Komisja Nadzoru Audytowego zatwierdza, w terminie 30 dni, ponownie przedstawioną jej uchwałę uwzględniającą zastrzeżenia bądź odmawia zatwierdzenia uchwały, która nie uwzględnia zastrzeżeń.

3. Zatwierdzenie uchwały i odmowa zatwierdzenia uchwały następuje w drodze decyzji administracyjnej.

Art. 73. 1. Od decyzji administracyjnej wydanej w pierwszej instancji przez Komisję Nadzoru Audytowego strona może złożyć, zgodnie z przepisem art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

2. Od decyzji rozstrzygającej wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przysługuje prawo do wniesienia skargi do sądu administracyjnego na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

Art. 74. 1. W razie powzięcia informacji o nieprawidłowościach lub w razie potrzeby weryfikacji pisemnej informacji, o której mowa w art. 49 ust. 3 pkt 2, może być przeprowadzona kontrola wykonywania zawodu przez biegłych rewidentów i działalności firm audytorskich.

2. Kontrola, o której mowa w ust. 1, jest prowadzona na podstawie imiennego upoważnienia udzielonego przez Komisję Nadzoru Audytowego pracownikom zatrudnionym w komórce organizacyjnej urzędu obsługującego Ministra Finansów odpowiedzialnej za rachunkowość i rewizję finansową.

3. Do pracowników, o których mowa w ust. 2, stosuje się odpowiednio przepisy art. 59 ust. 2.

4. Kontrole są przeprowadzane w zakresie, o którym mowa w art. 26 ust. 2 oraz w art. 65 ust. 1 pkt 10.

5. Z przeprowadzonej kontroli jest sporządzany, w terminie 30 dni od zakończenia kontroli, protokół kontroli, który jest przekazywany firmie audytorskiej.

6. Firmie audytorskiej przysługuje prawo złożenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, w terminie 14 dni od jego otrzymania.

7. Do pracowników, o których mowa w ust. 2, przepisy art. 27 ust. 10 stosuje się odpowiednio.

8. Pracownicy, o których mowa w ust. 2, przed przystąpieniem do kontroli, składają oświadczenie, że w okresie dwóch lat przed rozpoczęciem kontroli nie byli i nie są zatrudnieni ani w inny sposób powiązani z kontrolowaną firmą audytorską, pod groźbą kary przewidzianej w odrębnych przepisach za poświadczenie nieprawdy.

Art. 75. 1. Czynności kontrolne podejmowane przez osobę przeprowadzającą kontrolę są wykonywane po okazaniu legitymacji służbowej oraz doręczeniu imiennego upoważnienia.

2. Upoważnienie, o którym mowa w ust. 1, zawiera co najmniej:

- 1) wskazanie podstawy prawnej;
- 2) oznaczenie organu kontroli;
- 3) datę i miejsce wystawienia;
- 4) imię i nazwisko osoby przeprowadzającej (osób przeprowadzających) kontrolę uprawnionej do wykonania kontroli oraz numer jej legitymacji służbowej, a także osób, o których mowa w art. 26 ust. 6, jeżeli będą brać udział w czynnościach kontrolnych;
- 5) wskazanie kontrolowanego;
- 6) określenie zakresu przedmiotowego kontroli;
- 7) wskazanie daty rozpoczęcia i przewidywanego terminu zakończenia kontroli;
- 8) podpis osoby udzielającej upoważnienia z podaniem zajmowanego stanowiska lub funkcji;
- 9) pouczenie o prawach i obowiązkach kontrolowanego.

3. Zmiana zakresu przedmiotowego kontroli, terminu oraz osoby przeprowadzającej kontrolę wymaga wystawienia nowego upoważnienia do przeprowadzenia kontroli.

4. Osoba przeprowadzająca kontrolę powinna pouczyć kontrolowanego o przysługującym prawie zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu oraz o prawie odmowy podpisania protokołu, a kontrolowany powinien pouczenie podpisać.

5. Do przeprowadzania kontroli, o których mowa w art. 74, mają zastosowanie przepisy rozdziału 5 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095, z późn. zm.¹⁵⁾).

Art. 76. Osoba przeprowadzająca kontrolę, w zakresie wynikającym z upoważnienia, jest uprawniona do:

- 1) wstępu do wszystkich pomieszczeń kontrolowanego;
- 2) wglądu do wszelkich dokumentów kontrolowanego;
- 3) sporządzania uwierzytelnionych kopii, odpisów lub wyciągów z dokumentów oraz zestawień i danych niezbędnych do przeprowadzenia kontroli;
- 4) wglądu do danych zawartych w systemie informatycznym kontrolowanego oraz sporządzenia kopii lub wyciągów z tych danych, w tym w formie elektronicznej;
- 5) żądania udzielania ustnych lub pisemnych wyjaśnień w zakresie objętym kontrolą, w terminie przez nią wyznaczonym, oraz zapewnienia terminowego udzielania wyjaśnień przez pracowników;

- 6) żądania zapewnienia warunków i środków będących w dyspozycji kontrolowanego niezbędnych do sprawnego przeprowadzania kontroli;
- 7) żądania zapewnienia nienaruszalności zabezpieczonych przez kontrolującego materiałów pozostawionych na przechowanie u kontrolowanego.

Art. 77. 1. Osoba przeprowadzająca kontrolę podlega wyłączeniu od udziału w kontroli, jeżeli ustalenia kontroli mogłyby oddziaływać na jej prawa lub obowiązki albo prawa lub obowiązki jej małżonka lub osoby pozostającej z nią faktycznie we wspólnym pożyciu, krewnych i powinowatych do drugiego stopnia albo osób związanych z nią z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli.

2. Powody wyłączenia trwają mimo ustania małżeństwa, wspólnego pożycia, przysposobienia, opieki lub kurateli.

3. Osoba przeprowadzająca kontrolę może być wyłączona również w razie stwierdzenia innych przyczyn, które mogłyby wywołać wątpliwości co do jej bezstronności.

4. Jeżeli okoliczności, o których mowa w ust. 1 i 3, ujawnią się w toku kontroli, osoba przeprowadzająca kontrolę powstrzymuje się od dalszych czynności i zawiadamia o tym niezwłocznie Komisję Nadzoru Audytowego.

5. Wyłączona osoba przeprowadzająca kontrolę podejmuje jedynie czynności niecierpiące zwłoki ze względu na interes publiczny lub ważny interes kontrolowanego.

6. O wyłączeniu od udziału w kontroli postanawia Komisja Nadzoru Audytowego z urzędu albo na wniosek kontrolowanego lub na wniosek osoby przeprowadzającej kontrolę.

7. Komisja Nadzoru Audytowego, postanawiając o wyłączeniu osoby przeprowadzającej kontrolę, wyznacza na jej miejsce nową osobę przeprowadzającą kontrolę.

Art. 78. 1. Kontrola jest przeprowadzana w siedzibie kontrolowanego lub w miejscu wykonywania działalności, w godzinach pracy lub w czasie faktycznego wykonywania działalności przez kontrolowanego.

2. Kontrolowany lub upoważniona przez niego osoba uczestniczy w czynnościach kontrolnych.

3. W okresie trwania kontroli kontrolowany wypełnia obowiązki, o których mowa w art. 76, w terminach i formach wskazanych przez osobę przeprowadzającą kontrolę.

Art. 79. 1. Ustaleń kontroli dokonuje się na podstawie dowodów.

2. Do dowodów zalicza się:

- 1) dokumenty;
 - 2) dane i informacje umieszczone w systemach informatycznych kontrolowanego;
 - 3) ustne lub pisemne wyjaśnienia w zakresie objętym kontrolą;
 - 4) oświadczenia osób trzecich;
 - 5) wyniki oględzin;
 - 6) inne materiały, które mogą przyczynić się do stwierdzenia stanu faktycznego w zakresie objętym kontrolą.
3. Informacje pisemne sporządzane przez kontrolowanego na potrzeby przeprowadzanej kontroli powinny być podpisane przez osoby upoważnione. W przypadku odmowy podpisania, osoba przeprowadzająca kontrolę sporządza adnotację.
4. Zgodność z oryginałem odpisów, kserokopii i wyciągów z dokumentów potwierdza osoba upoważniona do reprezentowania kontrolowanego.
5. W razie niebezpieczeństwa utraty dowodów osoba przeprowadzająca kontrolę może wskazać sposób zabezpieczenia dowodów przez przechowywanie ich w miejscu prowadzenia działalności przez kontrolowanego w oddzielnym, zamkniętym i opieczętowanym pomieszczeniu.
6. O zwolnieniu dowodów spod zabezpieczenia decyduje osoba przeprowadzająca kontrolę.

Art. 80. 1. Z przeprowadzonych kontroli osoby przeprowadzające kontrole sporządzają, w terminie 30 dni od dnia zakończenia kontroli, protokół kontroli, który jest przekazywany kontrolowanemu.

2. Protokół kontroli zawiera w szczególności:

- 1) nazwę i adres kontrolowanego;
- 2) wskazanie jednostek organizacyjnych kontrolowanego objętych kontrolą;
- 3) imiona i nazwiska oraz stanowiska służbowe osób przeprowadzających kontrolę;
- 4) datę upoważnienia do przeprowadzenia kontroli oraz wzmianki o jego zmianach;
- 5) określenie przedmiotowego zakresu kontroli;
- 6) określenie dnia rozpoczęcia i zakończenia kontroli;
- 7) imiona i nazwiska oraz stanowiska służbowe osób składających oświadczenia oraz udzielających informacji i wyjaśnień w trakcie przeprowadzania kontroli;
- 8) opis wykonanych czynności kontrolnych oraz ustaleń faktycznych i opis stwierdzonych nieprawidłowości oraz ich zakres;
- 9) opis załączników, z podaniem nazwy każdego załącznika;

- 10) pouczenie kontrolowanego o przysługującym prawie zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu oraz o prawie odmowy podpisania protokołu;
 - 11) określenie miejsca i dnia sporządzenia protokołu kontroli.
3. Protokół kontroli podpisują osoby przeprowadzające kontrolę oraz kontrolowany.

Art. 81. 1. Protokół kontroli sporządza się w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla osoby przeprowadzającej kontrolę, obserwatora oraz kontrolowanego.

2. Kontrolowany albo osoba przez niego upoważniona potwierdza odbiór protokołu, umieszczając pisemne oświadczenie w protokole.
3. Osoba przeprowadzająca kontrolę oraz kontrolowany albo osoba przez niego upoważniona parafują każdą stronę protokołu.
4. Jeżeli kontrolowany odmawia lub uchyla się od odebrania protokołu kontroli, Komisja Nadzoru Audytowego wzywa pisemnie kontrolowanego do złożenia oświadczenia o odbiorze protokołu, wyznaczając termin nie krótszy niż 7 dni do dokonania tej czynności. W przypadku bezskutecznego upływu wyznaczonego terminu protokół uważa się za odebrany z upływem ostatniego dnia tego terminu.
5. Po potwierdzeniu odbioru protokołu kontroli nie dokonuje się w protokole żadnych poprawek i dopisków.
6. Oczywiście omyłki pisarskie lub rachunkowe prostuje osoba przeprowadzająca kontrolę, parafując sprostowania. Komisja Nadzoru Audytowego o sprostowaniu oczywistych omyłek informuje pisemnie kontrolowanego.

Art. 82. 1. W terminie 14 dni od dnia potwierdzenia odbioru protokołu kontroli kontrolowany może zgłosić Komisji Nadzoru Audytowego pisemne, umotywowane zastrzeżenia do treści protokołu.

2. O sposobie rozpatrzenia zastrzeżeń Komisja Nadzoru Audytowego informuje kontrolowanego w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.
3. W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń w terminie wskazanym w ust. 1 przyjmuje się, że kontrolowany nie kwestionuje ustaleń kontroli.

Art. 83. 1. W zależności od rodzaju i zakresu stwierdzonych nieprawidłowości Komisja Nadzoru Audytowego:

- 1) kieruje do firmy audytorskiej żądanie usunięcia nieprawidłowości wraz z określeniem terminu do ich usunięcia;

2) wydaje decyzję administracyjną o:

- a) nałożeniu na firmę audytorską kary pieniężnej w wysokości nieprzekraczającej 250 000 zł, płatnej w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna,
- b) zakazie wykonywania czynności rewizji finansowej przez firmę audytorską na okres od 6 miesięcy do lat 3,
- c) skreśleniu firmy audytorskiej z listy,
- d) podaniu do publicznej wiadomości informacji o stwierdzonych nieprawidłowościach i o karach nałożonych na firmę audytorską, jako karę dodatkową;

3) sporządza wniosek o ukaranie biegłego rewidenta i niezwłocznie wnosi go do Krajowego Sądu Dyscyplinarnego.

2. Decyzje, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. b i c, są przekazywane do realizacji Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów.

3. Kwoty z tytułu kary, o której mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a, stanowią dochód budżetu państwa i podlegają egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

4. Od kwot z tytułu kar, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a, niewpłaconych w terminie przez firmę audytorską pobiera się od firmy audytorskiej odsetki za zwłokę, na zasadach określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa.

5. Od wydanych w trakcie postępowania egzekucyjnego postanowień Komisji Nadzoru Audytowego w sprawie stanowiska wierzyciela zażalenie nie przysługuje.

Art. 84. W przypadku, o którym mowa w art. 83 ust. 1 pkt 1, po upływie wyznaczonego terminu, pracownicy, o których mowa w art. 74 ust. 2, dokonują kontroli realizacji zaleceń. Jeżeli zalecenia nie zostały wykonane, stosuje się przepisy art. 83 ust. 1 pkt 2 lub 3.

Art. 85. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb przeprowadzania kontroli, o której mowa w art. 26 ust. 2 i w art. 74, oraz wzór upoważnienia do jej przeprowadzania, biorąc pod uwagę potrzebę zapewnienia sprawnej realizacji kontroli oraz udział kontrolowanego w czynnościach kontrolnych.

Rozdział 8

Czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego

Art. 86. 1. W jednostkach zainteresowania publicznego działa komitet audytu, którego członkowie są powoływani spośród członków rady nadzorczej.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do:

- 1) otwartych funduszy emerytalnych, powszechnych towarzystw emerytalnych oraz funduszy inwestycyjnych;
- 2) oddziałów instytucji kredytowych i oddziałów banków zagranicznych, o których mowa w art. 2 pkt 4 lit. b;
- 3) głównych oddziałów zakładów ubezpieczeń, o których mowa w art. 2 pkt 4 lit. d.

3. W jednostkach zainteresowania publicznego, w których rada nadzorcza składa się z nie więcej niż 5 członków, zadania komitetu audytu mogą zostać powierzone radzie nadzorczej.

4. W skład komitetu audytu wchodzi co najmniej 3 członków, w tym przynajmniej jeden członek powinien spełniać warunki niezależności i posiadać kwalifikacje w dziedzinie rachunkowości lub rewizji finansowej.

5. W zakresie spełniania warunków niezależności członka komitetu audytu stosuje się odpowiednio przepisy art. 56 ust. 3 pkt 1, 3 i 5. W odniesieniu do członka komitetu audytu banku spółdzielczego, o którym mowa w ustawie z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz. U. Nr 119, poz. 1252, z późn. zm.¹⁶⁾), oraz spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, o której mowa w ustawie z dnia 14 grudnia 1995 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, nie stosuje się kryterium niezależności określonego w art. 56 ust. 3 pkt 1. Pozostałe kryteria niezależności może określać statut jednostki zainteresowania publicznego.

6. Do zadań komitetu audytu należy w szczególności:

- 1) monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej;
- 2) monitorowanie skuteczności systemów kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego oraz zarządzania ryzykiem;
- 3) monitorowanie wykonywania czynności rewizji finansowej;
- 4) monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i firmy audytorskiej, w tym w przypadku świadczenia usług, o których mowa w art. 48 ust. 2.

7. Komitet audytu rekomenduje radzie nadzorczej lub innemu organowi nadzorującemu firmę audytorską do przeprowadzenia czynności rewizji finansowej jednostki.

8. Firma audytorska pisemnie informuje komitet audytu o istotnych kwestiach dotyczących czynności rewizji finansowej, w tym w szczególności o znaczących nieprawidłowościach systemu kontroli wewnętrznej jednostki w odniesieniu do procesu sprawozdawczości finansowej.

Art. 87. 1. Firma audytorska składa Krajowej Komisji Nadzoru, w terminie do dnia 31 stycznia każdego roku, informację o podpisanych w roku poprzedzającym umowach na wykonywanie czynności rewizji finansowej z jednostkami zainteresowania publicznego. Informacja ta powinna zawierać nazwę jednostki zainteresowania publicznego oraz rodzaj czynności rewizji finansowej objętej umową, jak również:

- 1) uchwałę o wpisie firmy audytorskiej na listę;
- 2) aktualny odpis z właściwego rejestru albo aktualne zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej;
- 3) informację na temat wyników ostatniej przeprowadzonej kontroli w zakresie systemu zapewnienia jakości wraz z opisem stwierdzonych nieprawidłowości;
- 4) informację o liczbie biegłych rewidentów wykonujących czynności rewizji finansowej;
- 5) informację, czy w stosunku do biegłych rewidentów toczyły się w ciągu 3 ostatnich lat postępowania dyscyplinarne zakończone prawomocnym orzeczeniem;
- 6) informację o rodzaju i liczbie przeprowadzonych w ciągu 3 ostatnich lat czynności rewizji finansowej, w tym o rodzaju i liczbie tych czynności w jednostkach zainteresowania publicznego.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, Krajowa Komisja Nadzoru przekazuje do dnia 15 lutego każdego roku Komisji Nadzoru Audytowego.

3. W przypadku niewypełnienia przez firmę audytorską obowiązku, o którym mowa w ust. 1, Komisja Nadzoru Audytowego może wydać decyzję administracyjną, o której mowa w art. 83 ust. 1 pkt 2.

Art. 88. Firma audytorska wykonująca czynności rewizji finansowej w jednostce zainteresowania publicznego jest obowiązana w szczególności do:

- 1) zamieszczania na swojej stronie internetowej, w ciągu 3 miesięcy od zakończenia roku obrotowego, sprawozdania zawierającego w szczególności:
 - a) informacje dotyczące formy organizacyjno-prawnej oraz struktury własnościowej,

- b) w przypadku gdy firma audytorska należy do sieci, opis danej sieci, jak również rozwiązania prawne i strukturalne w danej sieci,
 - c) opis struktury zarządzania firmy audytorskiej,
 - d) opis systemu wewnętrznej kontroli jakości firmy audytorskiej oraz oświadczenie zarządu na temat skuteczności jego funkcjonowania,
 - e) wskazanie, kiedy odbyła się ostatnia kontrola w zakresie systemu zapewnienia jakości, przeprowadzona przez Krajową Komisję Nadzoru,
 - f) wykaz jednostek zainteresowania publicznego, dla których firma audytorska wykonywała czynności rewizji finansowej w poprzednim roku obrotowym,
 - g) oświadczenie o stosowanej przez firmę audytorską polityce w zakresie zapewnienia niezależności, zawierające również potwierdzenie, że została przeprowadzona wewnętrzna kontrola przestrzegania zasad niezależności,
 - h) oświadczenie o stosowanej przez firmę audytorską polityce w zakresie doskonalenia zawodowego biegłych rewidentów,
 - i) informacje o osiągniętych przychodach, z podziałem na poszczególne czynności rewizji finansowej i usługi, o których mowa w art. 48 ust. 2,
 - j) informacje o zasadach wynagradzania kluczowych biegłych rewidentów oraz członków zarządu
- wraz ze wskazaniem biegłego rewidenta odpowiedzialnego w imieniu firmy audytorskiej za sporządzenie tego sprawozdania;

2) corocznego składania komitetowi audytu w jednostce zainteresowania publicznego:

- a) oświadczenia potwierdzającego niezależność firmy audytorskiej i niezależność biegłych rewidentów wykonujących czynności rewizji finansowej,
- b) informacji dotyczących usług, o których mowa w art. 48 ust. 2, świadczonych na rzecz tej jednostki;

3) pisemnego informowania komitetu audytu w jednostce zainteresowania publicznego o zagrożeniach niezależności firmy audytorskiej oraz czynnościach zastosowanych w celu ograniczenia tych zagrożeń.

Art. 89. 1. Kluczowy biegły rewident nie może wykonywać czynności rewizji finansowej w jednostce zainteresowania publicznego w okresie dłuższym niż 7 lat.

2. Kluczowy biegły rewident może ponownie wykonywać czynności rewizji finansowej w tej samej jednostce po upływie co najmniej 2 lat.

Art. 90. Kluczowy biegły rewident oraz biegli rewidenci uczestniczący w czynnościach rewizji finansowej nie mogą zajmować kierowniczych stanowisk w jednostce zainteresowania publicznego przed upływem co najmniej 2 lat od zakończenia wykonywania tych czynności.

Rozdział 9

Współpraca z innymi państwami Unii Europejskiej i państwami trzecimi

Art. 91. 1. W celu zapewnienia sprawowania prawidłowego nadzoru nad wykonywaniem zawodu przez biegłych rewidentów i działalnością firm audytorskich Komisja Nadzoru Audytowego współpracuje z właściwymi organami nadzoru publicznego z państw Unii Europejskiej.

2. W związku z realizacją celu, o którym mowa w ust. 1, między organami nadzoru z państw Unii Europejskiej a Komisją Nadzoru Audytowego mogą być wymieniane informacje.

3. Komisja Nadzoru Audytowego może odmówić udzielenia informacji organom nadzoru publicznego z państw Unii Europejskiej w następujących przypadkach:

- 1) udzielenie informacji mogłoby mieć szkodliwy wpływ na suwerenność, bezpieczeństwo lub porządek publiczny Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) przeciwko biegłemu rewidentowi lub firmie audytorskiej, których dotyczy wnioski o udzielenie informacji, toczy się postępowanie sądowe w tej samej sprawie;
- 3) wydania prawomocnego orzeczenia w tej samej sprawie przeciwko biegłemu rewidentowi lub firmie audytorskiej, których dotyczy wnioski o udzielenie informacji.

4. Odmowa udzielenia informacji, o której mowa w ust. 3, następuje w formie pisemnej.

5. Informacje, o których mowa w ust. 2, są przekazywane, na pisemne żądanie organu nadzoru publicznego z państwa Unii Europejskiej, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku. O przyczynach niezachowania tego terminu Komisja Nadzoru Audytowego powiadamia organ nadzoru publicznego, który wystąpił z takim żądaniem.

6. Informacje otrzymane przez Komisję Nadzoru Audytowego od organów nadzoru publicznego z państw Unii Europejskiej są objęte obowiązkiem zachowania tajemnicy zawodowej.

Art. 92. 1. W ramach realizacji celu, o którym mowa w art. 91 ust. 1, Komisja Nadzoru Audytowego może kierować wnioski o wszczęcie przez organy nadzoru publicznego z państw Unii Europejskiej dochodzenia dyscyplinarnego przeciwko biegłemu rewidentowi lub o przeprowadzenie w firmie audytorskiej kontroli.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, Komisja Nadzoru Audytowego może skierować wniosek do organu nadzoru publicznego z państwa Unii Europejskiej, aby jej upoważnieni przedstawiciele mogli uczestniczyć w przeprowadzonym postępowaniu dyscyplinarnym lub w kontroli.

3. Do osób, o których mowa w ust. 2, stosuje się odpowiednio przepisy art. 59 ust. 2.

Art. 93. 1. Realizując wniosek organu nadzoru publicznego z państwa Unii Europejskiej, w sprawie wszczęcia dochodzenia dyscyplinarnego przeciwko biegłemu rewidentowi, Komisja Nadzoru Audytowego może złożyć do Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego wniosek o wszczęcie dochodzenia dyscyplinarnego przeciwko biegłemu rewidentowi, z zastrzeżeniem ust. 3.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, upoważnieni przedstawiciele organu nadzoru publicznego z państwa Unii Europejskiej mogą uczestniczyć w przeprowadzonym dochodzeniu dyscyplinarnym.

3. Komisja Nadzoru Audytowego odmawia realizacji wniosku, o którym mowa w ust. 1, w przypadkach wymienionych w art. 91 ust. 3.

Art. 94. 1. W przypadku gdy Komisja Nadzoru Audytowego otrzyma informację, że na terytorium państwa Unii Europejskiej są podejmowane przez biegłego rewidenta lub firmę audytorską działania niezgodne z prawem Unii Europejskiej w zakresie rewizji finansowej, powiadamia o tym odpowiedni organ nadzoru publicznego z tego państwa.

2. W przypadku gdy Komisja Nadzoru Audytowego otrzyma informację od organu nadzoru publicznego z państwa Unii Europejskiej, że na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej są podejmowane przez biegłego rewidenta lub firmę audytorską działania niezgodne z prawem Unii Europejskiej w zakresie rewizji finansowej, podejmuje stosowne działania i informuje o nich ten organ.

Art. 95. 1. Komisja Nadzoru Audytowego prowadzi rejestr biegłych rewidentów z państw trzecich oraz listę firm audytorskich z państw trzecich.

2. Rejestr i lista, o których mowa w ust. 1, zawierają informacje przewidziane odpowiednio w art. 10 ust. 2 i w art. 53 ust. 3. Przepisy art. 10 ust. 7 stosuje się odpowiednio.

3. Rejestr i lista, o których mowa w ust. 1, podlegają publikacji na stronie internetowej Ministerstwa Finansów.

Art. 96. 1. Wpisowi do rejestru, o którym mowa w art. 95 ust. 1, podlega, na swój wniosek, biegły rewident z państwa trzeciego, który zamierza przeprowadzać lub przeprowadza badanie sprawozdania finansowego spółki zarejestrowanej w państwie trzecim, której papiery wartościowe są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Badanie sprawozdania finansowego sporządzone przez biegłego rewidenta z państwa trzeciego, który nie został wpisany do rejestru, o którym mowa w art. 95 ust. 1, nie wywołuje skutków prawnych.

3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, gdy badana spółka jest emitentem wyłącznie dłużnych papierów wartościowych, których wartość nominalna w euro na dzień emisji wynosi na jednostkę co najmniej 50 000 euro lub równowartość tej kwoty w innej walucie. Przeliczenia na euro dokonuje się według średniego kursu, ustalonego przez Narodowy Bank Polski, na dzień emisji.

4. Za wpis do rejestru, o którym mowa w ust. 1, pobierana jest opłata w wysokości 2 000 zł, która stanowi dochód budżetu państwa.

Art. 97. 1. Wpisowi na listę, o której mowa w art. 95 ust. 1, podlega, na swój wniosek, firma audytorska z państwa trzeciego, która zamierza przeprowadzać lub przeprowadza badanie sprawozdania finansowego spółki zarejestrowanej w państwie trzecim, której papiery wartościowe są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym Rzeczypospolitej Polskiej, pod warunkiem że:

- 1) większość członków zarządu firmy audytorskiej spełnia wymagania dla biegłych rewidentów równoważne z wymaganiami przewidzianymi w ustawie;
- 2) firma audytorska zatrudnia do badania sprawozdań finansowych biegłych rewidentów spełniających wymagania równoważne z wymaganiami przewidzianymi dla biegłych rewidentów w ustawie;
- 3) firma audytorska wykonuje badania sprawozdań finansowych zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rewizji Finansowej lub ze standardami równoważnymi;
- 4) firma audytorska publikuje na swojej stronie internetowej roczne sprawozdanie, zawierające informacje, o których mowa w art. 88 pkt 1;
- 5) firma audytorska spełnia wymagania określone w art. 56, 57 i 60 lub wymagania równoważne.

2. Badanie sprawozdania finansowego sporządzone przez firmę audytorską z państwa trzeciego, która nie została wpisana na listę, o której mowa w art. 95 ust. 1, nie wywołuje skutków prawnych.

3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, gdy badana spółka jest emitentem wyłącznie dłużnych papierów wartościowych, których wartość nominalna w euro na dzień emisji wynosi na jednostkę co najmniej 50 000 euro lub równowartość tej kwoty w innej walucie. Przeliczenia na euro dokonuje się według średniego kursu, ustalonego przez Narodowy Bank Polski, na dzień emisji.

4. Za wpis do rejestru, o którym mowa w ust. 1, pobierana jest opłata w wysokości 2 000 zł, która stanowi dochód budżetu państwa.

Art. 98. 1. Komisja Nadzoru Audytowego może uznać:

- 1) system postępowania dyscyplinarnego w stosunku do biegłych rewidentów z państwa trzeciego i system zapewnienia jakości w firmie audytorskiej z państwa trzeciego za równoważny z wymaganiami przewidzianymi w ustawie; Komisja Nadzoru Audytowego informuje o tym Komisję Europejską;
- 2) standardy, o których mowa w art. 97 ust. 1 pkt 3, za równoważne z Międzynarodowymi Standardami Rewizji Finansowej;
- 3) wymagania, o których mowa w art. 97 ust. 1 pkt 1, 2 i 5, za równoważne z wymaganiami przewidzianymi w ustawie.

2. Komisja Nadzoru Audytowego, realizując zadanie, o którym mowa w ust. 1, przyjmuje ustalenia Komisji Europejskiej, a w razie braku takich ustaleń, kieruje się przy podejmowaniu decyzji ustaleniami organów nadzoru publicznego z innych państw Unii Europejskiej lub ustaleniami własnymi.

Art. 99. 1. Biegły rewident i firma audytorska z państwa trzeciego, wpisane do rejestru lub na listę w trybie art. 96 ust. 1 lub art. 97 ust. 1, podlegają nadzorowi sprawowanemu przez Komisję Nadzoru Audytowego, przepisom postępowania dyscyplinarnego oraz systemowi zapewnienia jakości obowiązującym w Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Komisja Nadzoru Audytowego może zwolnić biegłego rewidenta lub firmę audytorską z państwa trzeciego na czas określony z podlegania systemowi zapewnienia jakości obowiązującemu w Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli w ciągu ostatnich 3 lat została przeprowadzona kontrola biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej w państwie trzecim,

którego system zapewnienia jakości został uznany za równoważny z wymaganiami przewidzianymi w ustawie.

Art. 100. Komisja Nadzoru Audytowego może odstąpić, na zasadzie wzajemności, od stosowania przepisów art. 96 lub 97, jeżeli biegły rewident lub firma audytorska z państwa trzeciego podlegają w tym państwie nadzorowi publicznemu, systemowi postępowania dyscyplinarnego i systemowi zapewnienia jakości, które zostały uznane za równoważne z wymaganiami przewidzianymi w ustawie.

Art. 101. 1. Komisja Nadzoru Audytowego może, na wniosek właściwego organu nadzoru publicznego nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi z państwa trzeciego, przekazać temu organowi dokumentację rewizyjną, jeżeli:

- 1) dokumentacja dotyczy badania spółek, które wyemitowały papiery wartościowe w tym państwie trzecim lub które wchodzi w skład grupy kapitałowej sporządzającej skonsolidowane sprawozdanie finansowe w tym państwie trzecim, oraz
- 2) między Komisją Nadzoru Audytowego a organem nadzoru publicznego z państwa trzeciego zostało zawarte porozumienie, o którym mowa w art. 102 ust. 1.

2. Przekazanie dokumentacji rewizyjnej, o której mowa w ust. 1, powinno być zgodne z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, z późn. zm.¹⁷⁾) i ustawą z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 196, poz. 1631, z późn. zm.¹⁸⁾), a tajemnica zawodowa powinna być odpowiednio chroniona.

3. Biegły rewident lub firma audytorska jest obowiązana doręczyć Komisji Nadzoru Audytowego, na jej żądanie, dokumentację rewizyjną w celu przekazania tej dokumentacji organowi nadzoru z państwa trzeciego.

Art. 102. 1. W celu przekazywania dokumentacji, o której mowa w art. 101, Komisja Nadzoru Audytowego zawiera z organem nadzoru publicznego z państwa trzeciego porozumienie, które przewiduje na zasadzie wzajemności, że:

- 1) organ nadzoru publicznego z państwa trzeciego jest obowiązany uzasadnić wniosek o przekazanie dokumentacji;
- 2) osoby zatrudnione w organie nadzoru publicznego z państwa trzeciego mające dostęp do dokumentacji są obowiązane do zachowania tajemnicy zawodowej;

- 3) organ nadzoru publicznego z państwa trzeciego może wykorzystać otrzymaną dokumentację wyłącznie w celu realizacji powierzonych mu zadań w ramach sprawowania nadzoru, przeprowadzania postępowań dyscyplinarnych lub kontroli w ramach systemu zapewnienia jakości w danym państwie trzecim.

2. Komisja Nadzoru Audytowego informuje Komisję Europejską o zawartym porozumieniu i o jego istotnych postanowieniach.

Art. 103. Komisja Nadzoru Audytowego może odmówić przekazania organowi nadzoru publicznego z państwa trzeciego dokumentacji, o której mowa w art. 101, jeżeli:

- 1) jej przekazanie mogłoby mieć wpływ na suwerenność, bezpieczeństwo lub porządek publiczny Unii Europejskiej lub Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) przeciwko biegłemu rewidentowi lub firmie audytorskiej toczy się już postępowanie sądowe w sprawie, której dotyczy wnioski organu nadzoru publicznego z państwa trzeciego;
- 3) organ nadzoru publicznego z państwa trzeciego nie spełnia wymagań uznanych przez Komisję Europejską za równoważne.

Rozdział 10

Przepisy zmieniające, przejściowe i końcowe

Art. 104. W ustawie z dnia 16 września 1982 r. – Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2003 r. Nr 188, poz. 1848, z późn. zm.¹⁹⁾) uchyla się art. 240a.

Art. 105. W ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 65 dodaje się ust. 7 w brzmieniu:
„7. Opinię i raport z badania sprawozdania finansowego podpisuje kluczowy biegły rewident przeprowadzający badanie.”;
- 2) w art. 66:
 - a) uchyla się ust. 1 – 3,
 - b) ust. 4 – 6 otrzymują brzmienie:

„4. Wyboru firmy audytorskiej do wykonywania czynności rewizji finansowej dokonuje organ zatwierdzający sprawozdanie finansowe jednostki, chyba że statut, umowa lub inne wiążące jednostkę przepisy prawa stanowią inaczej. Zarząd jednostki nie może dokonać takiego wyboru.

5. Kierownik jednostki zawiera z firmą audytorską umowę o wykonanie czynności rewizji finansowej w terminie umożliwiającym jej udział w inwentaryzacji znaczących składników majątkowych. Koszty wykonania czynności rewizji finansowej ponosi jednostka.

6. Czynności rewizji finansowej przeprowadzone z naruszeniem przepisów art. 56 ust. 2 – 4 ustawy z dnia ... o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. Nr ..., poz. ...) są nieważne z mocy prawa.”,

c) dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

„7. Rozwiązanie umowy, o której mowa w ust. 5, jest możliwe jedynie w sytuacji zaistnienia uzasadnionej podstawy. Różnice poglądów w sprawie stosowania zasad rachunkowości lub standardów rewizji finansowej nie stanowią uzasadnionej podstawy rozwiązania umowy. O rozwiązaniu umowy o wykonanie czynności rewizji finansowej kierownik jednostki oraz firma audytorska informują niezwłocznie Komisję Nadzoru Audytowego.”;

3) art. 67a otrzymuje brzmienie:

„Art. 67a. Przepisy art. 65, art. 66 ust. 4, 5 i 7 oraz art. 67 stosuje się odpowiednio do badania sprawozdań finansowych innych niż określone w art. 64.”;

4) w załączniku nr 1 w części „Dodatkowe informacje i objaśnienia” w ust. 4 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej, wypłaconym lub należnym za rok obrotowy odrębnie za:

- a) obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania finansowego,
- b) inne usługi poświadczające,
- c) usługi doradztwa podatkowego,
- d) pozostałe usługi;”.

Art. 106. W ustawie z dnia 14 grudnia 1995 r. o izbach rolniczych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 927, z późn. zm.²⁰⁾) w art. 16 w ust. 2 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) podejmowanie uchwały w sprawie wyboru firmy audytorskiej.”.

Art. 107. W ustawie z dnia 5 lipca 1996 r. o doradztwie podatkowym (Dz. U. z 2008 r. Nr 73, poz. 443, Nr 130, poz. 829 i Nr 180, poz. 1112) w art. 4 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) firmy audytorskie;”.

Art. 108. W ustawie z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 65, poz. 437, z późn. zm.²¹⁾) w art. 8 w ust. 2 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) rachunkowość i rewizję finansową;”.

Art. 109. W ustawie z dnia 25 czerwca 1999 r. o Polskiej Organizacji Turystycznej (Dz. U. Nr 62, poz. 689, z późn. zm.²²⁾) w art. 18 ust. 1 – 3 otrzymują brzmienie:

„1. Roczne sprawozdanie finansowe Polskiej Organizacji Turystycznej podlega badaniu przez firmę audytorską; badanie dokonywane jest za każdy rok obrotowy.

2. Wyboru firmy audytorskiej, o której mowa w ust. 1, dokonuje Rada Polskiej Organizacji Turystycznej.

3. Prezes Polskiej Organizacji Turystycznej przedstawia Radzie Polskiej Organizacji Turystycznej oraz właściwemu ministrowi roczne sprawozdanie finansowe Polskiej Organizacji Turystycznej wraz z raportem firmy audytorskiej, która dokonała badania sprawozdania finansowego.”.

Art. 110. W ustawie z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. Nr 94, poz. 1037, z późn. zm.²³⁾) art. 223 otrzymuje brzmienie:

„Art. 223. Sąd rejestrowy, na żądanie wspólnika lub wspólników reprezentujących co najmniej jedną dziesiątą kapitału zakładowego, może, po wezwaniu zarządu do złożenia oświadczenia, wyznaczyć firmę audytorską w celu zbadania rachunkowości oraz działalności spółki.”.

Art. 111. W ustawie z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. z 2005 r. Nr 121, poz. 1019, z późn. zm.²⁴⁾) w art. 39:

1) w ust. 1 pkt 14 otrzymuje brzmienie:

„14) w przypadku wspólników albo akcjonariuszy będących osobami prawnymi, posiadających co najmniej 5 % głosów na zgromadzeniu wspólników albo na walnym zgromadzeniu lub co najmniej 5 % kapitału zakładowego spółki będącej wnioskodawcą – informację na temat wykonywanej działalności gospodarczej, aktualny odpis z właściwego rejestru oraz ostatnie sprawozdanie finansowe wraz z opinią firmy audytorskiej i raportem z badania, jeżeli badanie jest wymagane przepisami prawa;”;

2) w ust. 2 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) ostatnie sprawozdanie finansowe wraz z opinią firmy audytorskiej oraz raportem z badania, w przypadku gdy wnioskodawca w chwili składania wniosku prowadzi działalność w innej dziedzinie lub prowadził ją przed złożeniem wniosku;”.

Art. 112. W ustawie z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz. U. Nr 119, poz. 1252, z późn. zm.¹⁶⁾) w art. 15 wprowadza się następujące zmiany:

1) w ust. 3 uchyla się pkt 2;

2) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Związek rewizyjny przekazuje wnioski wynikające z przeprowadzonej lustracji bankowi zrzeszającemu.”.

Art. 113. W ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. Nr 124, poz. 1151, z późn. zm.⁵⁾) w art. 170 uchyla się ust. 1.

Art. 114. W ustawie z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. Nr 146, poz. 1546, z późn. zm.²⁵⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 22 pkt 12 otrzymuje brzmienie:

„12) oświadczenie firmy audytorskiej o zgodności metod i zasad wyceny aktywów funduszu opisanych w statucie z przepisami dotyczącymi rachunkowości funduszy inwestycyjnych, a także o zgodności i kompletności tych zasad z przyjętą przez fundusz polityką inwestycyjną – w przypadku funduszu inwestycyjnego zamkniętego.”;

2) w art. 32 w ust. 4 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) ostatnie sprawozdanie finansowe wraz z opinią firmy audytorskiej oraz raportem z badania, a w przypadku braku takiego sprawozdania, inne dokumenty i informacje

przedstawiające rzetelnie aktualną sytuację finansową wnioskodawcy;”;

3) w art. 58 w ust. 1:

a) pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) ostatnie sprawozdanie finansowe wraz z opinią firmy audytorskiej oraz raportem z badania, w przypadku gdy wnioskodawca wykonywał działalność w innej dziedzinie przed złożeniem wniosku;”;

b) pkt 10 otrzymuje brzmienie:

„10) w przypadku akcjonariuszy będących osobami prawnymi, posiadających co najmniej 5 % ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy lub co najmniej 5 % udziału w kapitale zakładowym wnioskodawcy – informację na temat wykonywanej działalności gospodarczej, aktualny odpis z właściwego rejestru oraz ostatnie sprawozdanie finansowe wraz z opinią firmy audytorskiej i raportem z badania, jeżeli badanie jest wymagane przepisami prawa, a w przypadku braku takiego sprawozdania – inne dokumenty i informacje przedstawiające rzetelnie ich aktualną sytuację finansową;”;

c) pkt 19 otrzymuje brzmienie:

„19) oświadczenie firmy audytorskiej o zgodności metod i zasad wyceny aktywów funduszu opisanych w statucie z przepisami dotyczącymi rachunkowości funduszy inwestycyjnych, a także o zgodności i kompletności tych zasad z przyjętą przez fundusz polityką inwestycyjną – w przypadku funduszu inwestycyjnego zamkniętego.”;

4) w art. 192 w ust. 3 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) ostatnie sprawozdanie finansowe wraz z opinią firmy audytorskiej oraz raportem z badania, a w przypadku braku takiego sprawozdania – inne dokumenty i informacje przedstawiające rzetelnie aktualną sytuację finansową wnioskodawcy;”;

5) w art. 220 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Prospekt informacyjny funduszu inwestycyjnego otwartego oraz specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego powinien zawierać statut funduszu, oświadczenie firmy audytorskiej o zgodności metod i zasad wyceny aktywów funduszu opisanych w prospekcie informacyjnym z przepisami dotyczącymi rachunkowości funduszy inwestycyjnych, a także o zgodności i kompletności tych zasad z przyjętą przez fundusz

polityką inwestycyjną, a w przypadku zmiany metod lub zasad wyceny aktywów funduszu, w tym wynikających ze zmiany przyjętej przez fundusz polityki inwestycyjnej, także odpowiednie oświadczenie w odniesieniu do wprowadzanych zmian oraz wszelkie informacje niezbędne do oceny ryzyka inwestycyjnego.”.

Art. 115. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.²⁶⁾) w art. 173 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przy przeprowadzaniu kontroli minister właściwy do spraw zdrowia może korzystać z usług firm audytorskich oraz podmiotów uprawnionych do kontroli jakości i kosztów świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych przez Fundusz. Przepisy art. 64 ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.”.

Art. 116. W ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538, z późn. zm.⁹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 30:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Obowiązek, o którym mowa w ust. 2, spoczywa również na biegłym rewidentzie oraz osobach uprawnionych do reprezentowania firmy audytorskiej lub pozostających z tym podmiotem w stosunku pracy – w zakresie dotyczącym czynności podejmowanych przez te osoby lub podmiot, w związku z badaniem sprawozdań finansowych spółki prowadzącej giełdę lub świadczeniem na rzecz spółki prowadzącej giełdę innych usług wymienionych w art. 48 ust. 2 ustawy z dnia o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. Nr, poz.). Nie narusza to obowiązku zachowania tajemnicy, o której mowa w art. 59 tej ustawy.”,

b) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. W razie powzięcia wątpliwości co do prawidłowości lub rzetelności sprawozdań finansowych albo innych informacji finansowych, których obowiązek sporządzenia wynika z odrębnych przepisów lub prawidłowości prowadzenia ksiąg rachunkowych, Komisja może zlecić kontrolę tych sprawozdań, informacji i ksiąg rachunkowych firmie audytorskiej. W przypadku gdy kontrola wykaże istnienie istotnych nieprawidłowości, spółka prowadząca giełdę zwraca Komisji koszty przeprowadzenia kontroli.”;

2) w art. 64:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Obowiązek, o którym mowa w ust. 2, spoczywa również na biegłym rewidencie oraz osobach uprawnionych do reprezentowania firmy audytorskiej lub pozostających z tym podmiotem w stosunku pracy - w zakresie dotyczącym czynności podejmowanych przez te osoby lub podmiot, w związku z badaniem sprawozdań finansowych Krajowego Depozytu lub świadczeniem na jego rzecz innych usług wymienionych w art. 48 ust. 2 ustawy z dnia o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym. Nie narusza to obowiązku zachowania tajemnicy, o której mowa w art. 59 tej ustawy.”,

b) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. W razie powzięcia wątpliwości co do prawidłowości lub rzetelności sprawozdań finansowych albo innych informacji finansowych, których obowiązek sporządzenia wynika z odrębnych przepisów, lub prawidłowości prowadzenia ksiąg rachunkowych, Komisja może zlecić kontrolę tych sprawozdań, informacji i ksiąg rachunkowych firmie audytorskiej. W przypadku gdy kontrola wykaże istnienie istotnych nieprawidłowości, Krajowy Depozyt zwraca Komisji koszty przeprowadzenia kontroli.”;

3) w art. 82 w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) przypadku akcjonariuszy będących osobami prawnymi, posiadających co najmniej 10 % ogólnej liczby głosów lub co najmniej 10 % kapitału zakładowego spółki akcyjnej będącej wnioskodawcą – informację na temat prowadzonej działalności gospodarczej, aktualny odpis z właściwego rejestru oraz ostatnie sprawozdanie finansowe wraz z opinią firmy audytorskiej i raportem z badania, jeżeli badanie jest wymagane przepisami prawa;”;

4) w art. 100:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W razie powzięcia wątpliwości co do prawidłowości lub rzetelności sprawozdań finansowych albo innych informacji finansowych, których obowiązek sporządzenia przez dom maklerski wynika z odrębnych przepisów lub prawidłowości prowadzenia ksiąg rachunkowych, Komisja może zlecić kontrolę tych sprawozdań, informacji i ksiąg rachunkowych firmie audytorskiej. W przypadku gdy kontrola wykaże istotne nieprawidłowości, dom maklerski zwraca Komisji koszty przeprowadzenia kontroli.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Firmy audytorskie badające sprawozdania finansowe domu maklerskiego, podmiotu dominującego wobec domu maklerskiego lub podmiotu wywierającego na dom maklerski znaczny wpływ w rozumieniu art. 96 ust. 3 są obowiązane niezwłocznie przekazać Komisji informacje, w posiadanie których weszły w związku z wykonywanymi czynnościami, dotyczące zdarzeń powodujących:

- 1) powstanie uzasadnionego podejrzenia naruszenia przez ten dom maklerski, członków jego zarządu lub pracowników przepisów prawa, zasad uczciwego obrotu lub interesów zlecniodawców;
- 2) powstanie zagrożenia dla dalszego funkcjonowania tego domu maklerskiego;
- 3) odmowę wydania opinii dotyczącej sprawozdania finansowego tego domu maklerskiego, wydanie opinii negatywnej dotyczącej jej sprawozdania finansowego lub wniesienie zastrzeżeń w tej opinii.”;

5) w art. 119 w ust. 5 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) ostatnie roczne sprawozdanie finansowe wraz z opinią firmy audytorskiej i raportem z tego badania;”;

6) w art. 146 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Sprawozdanie z działalności systemu rekompensat podlega zbadaniu przez firmę audytorską.”;

7) w art. 149 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) firmy audytorskiej badającej sprawozdania finansowe podmiotu, o którym mowa w art. 148 ust. 1 pkt 2, na podstawie zawartej z nim umowy – w zakresie informacji określonych przepisami o rachunkowości;”;

8) w art. 150 w ust. 1 w pkt 12 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) firmą audytorską badającą sprawozdania finansowe domu maklerskiego, banku prowadzącego działalność maklerską, banku prowadzącego rachunki papierów wartościowych lub firmą audytorską badającą sprawozdania finansowe zagranicznej firmy inwestycyjnej,”.

Art. 117. W ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. Nr 184, poz. 1539, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119 oraz z 2008 r. Nr 171, poz. 1056 i Nr 231, poz. 1547) w art. 32 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) firmy audytorskiej, która dokonała badania sprawozdań finansowych emitenta zamieszczonych w prospekcie emisyjnym;”.

Art. 118. W ustawie z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. Nr 157, poz. 1119, z późn. zm.²⁷⁾) po art. 17 dodaje się art. 17a w brzmieniu:

„Art. 17a. Przewodniczący Komisji i przewodniczący lub zastępca przewodniczącego Komisji Nadzoru Audytowego, o której mowa w ustawie o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym, mogą przekazywać sobie informacje w zakresie niezbędnym dla wykonywania ich ustawowo określonych zadań.”.

Art. 119. Z dniem wejścia w życie ustawy podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych stają się firmami audytorskimi, pod warunkiem że:

- 1) w terminie 2 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy prześlą do Krajowej Rady Biegłych Rewidentów dodatkowe dane, o które została rozszerzona lista, w stosunku do listy obowiązującej dotychczas;
- 2) w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy dostosują swoją działalność do wymagań ustawy przewidzianych dla firm audytorskich.

Art. 120. Biegli rewidenci prześlą do Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, w terminie 2 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, dodatkowe dane, o które został rozszerzony rejestr, w stosunku do rejestru obowiązującego dotychczas.

Art. 121. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów dostosuje, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, rejestr oraz listę do wymagań ustawy.

Art. 122. Przepisy wykonawcze, wydane na podstawie art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1994 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie (Dz. U. z 2001 r. Nr 31, poz. 359, z późn. zm.²⁸⁾) zachowują moc do czasu wejścia w życie przepisów wykonawczych, wydanych na podstawie art. 50 ust. 3 ustawy, nie dłużej jednak niż 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 123. 1. Sprawy, które zostały skierowane do rozpoznania przez sąd dyscyplinarny właściwy według przepisów dotychczasowych, w których nie doszło do wyznaczenia terminu rozprawy, przekazuje się niezwłocznie sądowi właściwemu według przepisów niniejszej ustawy.

2. Sprawy, w których przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy wyznaczono termin rozprawy, toczą się do końca postępowania w danej instancji według przepisów dotychczasowych; w razie odroczenia rozprawy na czas powyżej 2 miesięcy, zawieszenia postępowania lub ponownego rozpoznania sprawy albo po zapadnięciu prawomocnego orzeczenia, postępowanie toczy się według przepisów niniejszej ustawy, a sprawy przekazuje się niezwłocznie właściwemu sądowi.

3. Czynności procesowe dokonane na podstawie przepisów dotychczasowych są skuteczne.

Art. 124. Do biegu terminów przedawnienia wykonania kar orzeczonych w postępowaniu dyscyplinarnym na podstawie przepisów dotychczasowych stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 125. 1. Komisja powołana na podstawie art. 7 ustawy z dnia 13 października 1994 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie działa do czasu powołania Komisji zgodnie z przepisami niniejszej ustawy, jednak nie dłużej niż przez 4 miesiące od dnia wejścia w życie ustawy.

2. W 2009 r. zgłoszenie przez uprawnione podmioty członków Komisji następuje w terminie 2 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

3. Do osób, które rozpoczęły postępowanie kwalifikacyjne przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, mają zastosowanie wymagania kwalifikacyjne określone w przepisach dotychczasowych, jednak nie dłużej niż przez 4 lata od daty wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 126. 1. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy Krajowa Izba Biegłych Rewidentów i jej organy wstępują z mocy prawa w obowiązki i prawa dotychczasowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów i jej organów.

2. Terminy upływu kadencji organów, o których mowa w ust. 1, liczy się od dnia ich powołania na podstawie przepisów dotychczasowych.

3. Osoby wybrane do organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów przez VI Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów zachowują swój mandat do następnych wyborów.

Art. 127. Jednostka zainteresowania publicznego, z zastrzeżeniem art. 86 ust. 2 i 3, jest obowiązana powołać komitet audytu, o którym mowa w art. 86 ust. 1, w terminie 2 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 128. 1. Uchwały organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów wydane na podstawie przepisów dotychczasowych zachowują moc, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.

2. Uchwały wymagające dostosowania do przepisów ustawy zachowują moc do czasu podjęcia nowych uchwał, jednak nie dłużej niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

3. Organy Krajowej Izby Biegłych Rewidentów prześlą Komisji Nadzoru Audytowego, w terminie 2 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, uchwały podlegające zatwierdzeniu, z zastrzeżeniem ust. 4.

4. Statut uchwalony w trybie art. 20 ust. 1 pkt 5 jest przekazywany Komisji Nadzoru Audytowego w celu zatwierdzenia w terminie 30 dni od dnia zakończenia pierwszego zjazdu odbytego po dniu wejścia w życie ustawy.

Art. 129. Biegli rewidenci i firmy audytorskie, o których mowa w art. 96 ust. 1 i w art. 97 ust. 1, mają obowiązek złożenia wniosków o rejestrację w terminie 2 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 130. Do czasu wejścia w życie Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej, ogłoszonych w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej, przez standardy rewizji finansowej rozumie się krajowe standardy ustanowione przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, zatwierdzone przez Komisję Nadzoru Audytowego.

Art. 131. Traci moc ustawa z dnia 13 października 1994 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie (Dz. U. z 2001 r. Nr 31, poz. 359, z późn. zm.²⁸⁾).

Art. 132. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia postanowień dyrektywy 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zmieniającej dyrektywy Rady 78/660/EWG w sprawie rocznych sprawozdań finansowych niektórych rodzajów spółek i 83/349/EWG w sprawie skonsolidowanych sprawozdań finansowych banków i innych instytucji finansowych oraz uchylającej dyrektywę Rady 84/253/EWG w sprawie zatwierdzania osób odpowiedzialnych za dokonywanie ustawowych kontroli dokumentów rachunkowych (Dz. Urz. UE L 157/87 z 09.06.2006, z późn. zm.).

-
- 2) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 60, poz. 535, Nr 124, poz. 1152, Nr 139, poz. 1324 i Nr 229, poz. 2276, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 145, poz. 1535, Nr 146, poz. 1546 i Nr 213, poz. 2155, z 2005 r. Nr 10, poz. 66, Nr 184, poz. 1539 i Nr 267, poz. 2252, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119 i Nr 208, poz. 1540 oraz z 2008 r. Nr 63, poz. 393, Nr 144, poz. 900, Nr 171, poz. 1056 i Nr 214, poz. 1343.
 - 3) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 126, poz. 1070, Nr 141, poz. 1178, Nr 144, poz. 1208, Nr 153, poz. 1271, Nr 169, poz. 1385 i 1387 i Nr 241, poz. 2074, z 2003 r. Nr 50, poz. 424, Nr 60, poz. 535, Nr 65, poz. 594, Nr 228, poz. 2260 i Nr 229, poz. 2276, z 2004 r. Nr 64, poz. 594, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 870, Nr 96, poz. 959, Nr 121, poz. 1264, Nr 146, poz. 1546 i Nr 173, poz. 1808, z 2005 r. Nr 83, poz. 719, Nr 85, poz. 727, Nr 167, poz. 1398 i Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 104, poz. 708, Nr 157, poz. 1119, Nr 190, poz. 1401 i Nr 245, poz. 1775, z 2007 r. Nr 42, poz. 272 i Nr 112, poz. 769 oraz z 2008 r. Nr 171, poz. 1056, Nr 192, poz. 1179, Nr 209, poz. 1315 i Nr 231, poz. 1546.
 - 4) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 101, poz. 1178, z 2001 r. Nr 8, poz. 64, Nr 100, poz. 1081, z 2002 r. Nr 169, poz. 1387 i Nr 241, poz. 2074, z 2004 r. Nr 68, poz. 623 i Nr 146, poz. 1546 oraz z 2006 r. Nr 183, poz. 1354.
 - 5) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 91, poz. 870 i Nr 96, poz. 959, z 2005 r. Nr 83, poz. 719, Nr 143, poz. 1204, Nr 167, poz. 1396, Nr 183, poz. 1538 i Nr 184, poz. 1539, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, z 2007 r. Nr 82, poz. 557, Nr 102, poz. 691 i Nr 112, poz. 769 oraz z 2008 r. Nr 171, poz. 1056 i Nr 234, poz. 1571.
 - 6) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 91, poz. 870 i Nr 96, poz. 959, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119 oraz z 2008 r. Nr 171, poz. 1056.
 - 7) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 143, poz. 1202 i Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711 i Nr 157, poz. 1119, z 2007 r. Nr 17, poz. 95 oraz z 2008 r. Nr 180, poz. 1109 i Nr 228, poz. 1507.
 - 8) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 83, poz. 719, Nr 183, poz. 1537 i 1538 i Nr 184, poz. 1539, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, z 2007 r. Nr 112, poz. 769 oraz z 2008 r. Nr 231, poz. 1546.
 - 9) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i Nr 157, poz. 1119 oraz z 2008 r. Nr 171, poz. 1056.
 - 10) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 49, poz. 505, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 169, poz. 1387 i Nr 153, poz. 1271, z 2003 r. Nr 130, poz. 1188 i Nr 170, poz. 1660, z 2004 r. Nr 162, poz. 1692, z 2005 r. Nr 64, poz. 565, Nr 78, poz. 682 i Nr 181, poz. 1524 oraz z 2008 r. Nr 229, poz. 1539.
 - 11) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 85, poz. 727, Nr 86, poz. 734, Nr 93, poz. 894 i Nr 143, poz. 1199, z 2006 r. Nr 66, poz. 470, Nr 104, poz. 708, Nr 217, poz. 1590 i Nr 225, poz. 1635, z 2007 r. Nr 105, poz. 721, Nr 112, poz. 769, Nr 120, poz. 818, Nr 195, poz. 1414 i Nr 225, poz. 1671 oraz z 2008 r. Nr 118, poz. 745, Nr 141, poz. 888, Nr 180, poz. 1109 i Nr 209, poz. 1316, 1318 i 1320.
 - 12) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 128, poz. 840, z 1999 r. Nr 64, poz. 729 i Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 48, poz. 548, Nr 93, poz. 1027 i Nr 116, poz. 1216, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 121, poz. 1142, Nr 179, poz. 1750, Nr 199, poz. 1935 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 25, poz. 219, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889 i Nr 243, poz. 2426, z 2005 r. Nr 86, poz. 732, Nr 90, poz. 757, Nr 132, poz. 1109, Nr 163, poz. 1363, Nr 178, poz. 1479 i Nr 180, poz. 1493, z 2006 r. Nr 190, poz. 1409, Nr 218, poz. 1592 i Nr 226, poz. 1648, z 2007 r. Nr 89, poz. 589, Nr 123, poz. 850, Nr 124, poz. 859 i Nr 192, poz. 1378 oraz z 2008 r. Nr 90, poz. 560, Nr 122, poz. 782, Nr 171, poz. 1056, Nr 173, poz. 1080 i Nr 214, poz. 1344.
 - 13) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 112, poz. 766, z 2008 r. Nr 66, poz. 410, Nr 215, poz. 1355 i Nr 237, poz. 1651 oraz z 2009 r. Nr 3, poz. 11.
 - 14) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 50, poz. 580, Nr 62, poz. 717, Nr 73, poz. 852 i Nr 93, poz. 1027, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 106, poz. 1149, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2003 r. Nr 17, poz. 155, Nr 111, poz. 1061 i Nr 130, poz. 1188, z 2004 r. Nr 51, poz. 514, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889, Nr 240, poz. 2405 i Nr 264, poz. 2641, z 2005 r. Nr 10, poz. 70, Nr 48, poz. 461, Nr 77, poz. 680, Nr 96, poz. 821, Nr 141, poz. 1181, Nr 143, poz. 1203, Nr 163, poz. 1363, Nr 169, poz. 1416 i Nr 178, poz. 1479, z 2006 r. Nr 15, poz. 118, Nr 66, poz. 467, Nr 95, poz. 659, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 141, poz. 1009 i 1013, Nr 167, poz. 1192 i Nr 226, poz. 1647 i 1648, z 2007 r. Nr 20, poz. 116, Nr 64, poz. 432, Nr 80, poz. 539, Nr 89, poz. 589, Nr 99, poz. 664, Nr 112, poz. 766, Nr 123, poz. 849 i Nr 128, poz. 903 oraz z 2008 r. Nr 27, poz. 162, Nr 100, poz. 648, Nr 107,

-
- poz. 686, Nr 123, poz. 802, Nr 182, poz. 1133, Nr 208, poz. 1308, Nr 214, poz. 1344, Nr 225, poz. 1485, Nr 234, poz. 1571 i Nr 237, poz. 1651.
- ¹⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 127, poz. 880 i Nr 180, poz. 1280, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 116, poz. 732, Nr 141, poz. 888, Nr 171, poz. 1056 i Nr 216, poz. 1367 oraz z 2009 r. Nr 3, poz. 11.
- ¹⁶⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 111, poz. 1195, z 2002 r. Nr 141, poz. 1178 i Nr 216, poz. 1824, z 2003 r. Nr 137, poz. 1303 i Nr 228, poz. 2260, z 2004 r. Nr 91, poz. 870, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, z 2007 r. Nr 52, poz. 344 oraz z 2008 r. Nr 209, poz. 1315.
- ¹⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, z 2004 r. Nr 25, poz. 219 i Nr 33, poz. 285, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711 oraz z 2007 r. Nr 165, poz. 1170 i Nr 176, poz. 1238.
- ¹⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 149, poz. 1078, Nr 218, poz. 1592 i Nr 220, poz. 1600 oraz z 2008 r. Nr 171, poz. 1056.
- ¹⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 99, poz. 1001, z 2005 r. Nr 122, poz. 1024, z 2006 r. Nr 94, poz. 651, z 2007 r. Nr 125, poz. 873 oraz z 2008 r. Nr 163, poz. 1014 i Nr 225, poz. 1503.
- ²⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 153, poz. 1271, z 2006 r. Nr 200, poz. 1472, z 2007 r. Nr 112, poz. 766 oraz z 2008 r. Nr 139, poz. 876.
- ²¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 107, poz. 732, Nr 120, poz. 818 i Nr 173, poz. 1218 oraz z 2008 r. Nr 63, poz. 394, Nr 199, poz. 1227, Nr 201, poz. 1237, Nr 216, poz. 1370 i Nr 227, poz. 1505.
- ²²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2000 r. Nr 22, poz. 273, z 2001 r. Nr 22, poz. 249, z 2006 r. Nr 170, poz. 1217 i Nr 249, poz. 1832 oraz z 2008 r. Nr 227, poz. 1505.
- ²³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 102, poz. 1117, z 2003 r. Nr 49, poz. 408 i Nr 229, poz. 2276, z 2005 r. Nr 132, poz. 1108, Nr 183, poz. 1538 i Nr 184, poz. 1539, z 2006 r. Nr 133, poz. 935 i Nr 208, poz. 1540 oraz z 2008 r. Nr 86, poz. 524, Nr 118, poz. 747, Nr 217, poz. 1381 i Nr 231, poz. 1547.
- ²⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 183, poz. 1537 i 1538, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, z 2007 r. Nr 112, poz. 769 oraz z 2008 r. Nr 171, poz. 1056.
- ²⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 83, poz. 719, Nr 183, poz. 1537 i 1538 i Nr 184, poz. 1539, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, z 2007 r. Nr 112, poz. 769 oraz z 2008 r. Nr 231, poz. 1546.
- ²⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 216, poz. 1367, Nr 225, poz. 1486, Nr 227, poz. 1505, Nr 234, poz. 1570 i Nr 237, poz. 1654.
- ²⁷⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 42, poz. 272 i Nr 49, poz. 328, z 2008 r. Nr 209, poz. 1317, Nr 228, poz. 1507 i Nr 231, poz. 1546.
- ²⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 240, poz. 2052, z 2003 r. Nr 124, poz. 1152, z 2004 r. Nr 62, poz. 577, Nr 96, poz. 959, Nr 173, poz. 1808 i Nr 213, poz. 2155, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119 i Nr 218, poz. 1592 oraz z 2007 r. Nr 85, poz. 571.

UZASADNIENIE

I. Część ogólna

Projekt ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym wciela do polskiego porządku prawnego postanowienia dyrektywy 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zmieniającej dyrektywy Rady 78/660/EWG w sprawie rocznych sprawozdań finansowych niektórych rodzajów spółek i 83/349/EWG w sprawie skonsolidowanych sprawozdań finansowych banków i innych instytucji finansowych oraz uchylającej dyrektywę Rady 84/253/EWG w sprawie zatwierdzania osób odpowiedzialnych za dokonywanie ustawowych kontroli dokumentów rachunkowych, zwanej dalej dyrektywą.

Regulacje dyrektywy mają na celu poprawę jakości badania i przeglądów sprawozdań finansowych, a więc wzrost zaufania podmiotów do tych sprawozdań oraz zwiększenie atrakcyjności i konkurencyjności jednostek na rynkach międzynarodowych. Regulacje zawarte w dyrektywie zmierzają ponadto do ujednoczenia zasad i norm wykonywania zawodu przez biegłych rewidentów oraz działalności firm audytorskich na terytorium Unii Europejskiej (UE).

Jedną z najważniejszych regulacji dyrektywy jest ustanowienie nadzoru publicznego. Polega on na:

- 1) zatwierdzaniu i rejestracji biegłych rewidentów i firm audytorskich;
- 2) ustanawianiu zasad etyki zawodowej, wewnętrznej kontroli jakości firm audytorskich oraz rewizji finansowej;
- 3) określaniu zasad obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, zapewniania jakości oraz systemu dyscyplinarnego.

W celu poprawy jakości usług świadczonych przez firmy audytorskie oraz zwiększenia zaufania do badanych sprawozdań finansowych dyrektywa zobowiązuje państwa członkowskie do objęcia biegłych rewidentów i firm audytorskich systemem zapewnienia jakości.

Wymagane dyrektywą nowe rozwiązania prawne dotyczą m.in.:

- stworzenia systemu nadzoru publicznego nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi,
- zmian w systemie zapewnienia jakości rewizji finansowej,
- zdefiniowania czynności rewizji finansowej,
- określenia katalogu jednostek zainteresowania publicznego oraz obowiązku utworzenia komitetów audytu w tych jednostkach,
- zasad współpracy polskiego organu nadzoru publicznego z organami nadzoru publicznego z krajów UE i krajów trzecich,
- długości okresu wykonywania czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego przez kluczowych biegłych rewidentów (system rotacji).

Projekt ustawy zawiera także modyfikacje dotychczasowych przepisów zawartych w ustawie o biegłych rewidentach i ich samorządzie, regulujących wykonywanie zawodu biegłego rewidenta i działalność firm audytorskich. Regulują one:

- zasady działania Komisji Egzaminacyjnej, w tym wprowadzenia do ustawy dziedzin, z których przeprowadzane będą egzaminy dla kandydatów na biegłych rewidentów,
- zakres informacji składanych przez biegłych rewidentów i firmy audytorskie w związku z wpisem do rejestru i na listę,
- zakres informacji składanych przez firmy audytorskie do Krajowej Izby Biegłych Rewidentów (KIBR),
- zasady funkcjonowania samorządu biegłych rewidentów, w tym w szczególności w zakresie kompetencji poszczególnych organów KIBR,
- zasady etyki, a także zachowania niezależności i tajemnicy zawodowej przez biegłych rewidentów.

Dotychczasowy nadzór nad samorządem biegłych rewidentów sprawowany był przez Ministra Finansów. Realizując wymogi dyrektywy w projekcie ustawy przyjęto, iż nadzór publiczny nad wykonywaniem zawodu przez biegłych rewidentów i działalnością firm audytorskich będzie sprawowany przez Komisję Nadzoru Audytowego.

W związku z koniecznością objęcia nadzorem publicznym systemu zapewnienia jakości, w projekcie ustawy przyjęto rozwiązanie polegające na wykorzystaniu dotychczasowej praktyki oraz doświadczenia Krajowej Komisji Nadzoru (organu KIBR) w zakresie kontroli

jakości rewizji finansowej przeprowadzanej przez firmy audytorskie. Kontrole w firmach audytorskich wykonujących czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego będą dokonywane nie rzadziej niż raz na 3 lata.

Projektowana ustawa, z uwagi na kompleksowy charakter zmian, przewiduje uchylenie aktualnie obowiązującej ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie.

II. Część szczegółowa

Rozdział 1 – Przepisy ogólne

Przepisy określają zakres regulacji objętych projektowaną ustawą. Zawierają zestawienie pojęć zawartych w projekcie, tj.: czynności rewizji finansowej, kluczowy biegły rewident, biegły rewident grupy, państwo Unii Europejskiej, państwo trzecie, sieć, standardy rewizji finansowej, jednostka powiązana, jednostki zainteresowania publicznego i opłata z tytułu kontroli. Wprowadzono nowe określenia: definicja czynności rewizji finansowej, definicja jednostek zainteresowania publicznego (JZP). Do JZP proponuje się zaliczyć:

- 1) mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym państwa Unii Europejskiej (np. emitenci akcji i dłużnych papierów wartościowych, fundusze inwestycyjne niebędące funduszami aktywów niepublicznych);
- 2) banki krajowe (w tym m.in. Bank Gospodarstwa Krajowego i banki spółdzielcze), oddziały instytucji kredytowych i oddziały banków zagranicznych;
- 3) spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe;
- 4) zakłady ubezpieczeń i główne oddziały zakładów ubezpieczeń oraz zakłady reasekuracji;
- 5) instytucje pieniądza elektronicznego;
- 6) otwarte fundusze emerytalne oraz powszechne towarzystwa emerytalne;
- 7) fundusze inwestycyjne otwarte, specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte oraz fundusze inwestycyjne zamknięte, których publiczne certyfikaty inwestycyjne nie zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym;
- 8) podmioty prowadzące działalność maklerską z wyłączeniem podmiotów prowadzących działalność wyłącznie w zakresie przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych lub w zakresie doradztwa inwestycyjnego.

Z definicji JZP wyłączone są gminy i związki gmin, które emitują obligacje komunalne na rynku regulowanym.

Definiując zakres podmiotowy katalogu JZP, wzięto pod uwagę szczególne znaczenie gospodarcze i społeczne niektórych jednostek. Otwarte fundusze emerytalne (OFE) gromadzą składki ok. 13,5 mln osób, a wartość aktywów netto wszystkich otwartych funduszy wynosi ok. 136 000 000 000 zł. Uczestnictwo w OFE jest obowiązkowe, zaś środki w nich gromadzone są przeznaczone na emerytury. Jeśli chodzi o fundusze inwestycyjne, to ocenia się, że na koniec 2007 r. łącznie aktywa netto funduszy inwestycyjnych wyniosły ok. 136 000 000 000 zł. Aktualnie szacuje się, że łączna wartość aktywów netto funduszy inwestycyjnych wynosi ok. 100 000 000 000 zł. Część z tych środków została powierzona funduszom przez osoby fizyczne. Podmioty prowadzące działalność maklerską są bardzo istotnym elementem rynku kapitałowego, a przez to istotnym elementem gospodarki. Podmioty te m.in. prowadzą rachunki papierów wartościowych oraz rachunki pieniężne swoich klientów oraz zarządzają aktywami klientów. W wielu przypadkach przyjmują i przechowują środki swoich klientów. Dlatego też każde zagrożenie czy sytuacja kryzysowa w wymienionych podmiotach powoduje doniosłe skutki gospodarcze i społeczne. Z tego powodu uzasadnione jest objęcie wymienionych jednostek reżimem prawnym, przewidzianym dla jednostek zainteresowania publicznego, zaś przesłanki wskazane w art. 2 pkt. 13 dyrektywy 2006/43/WE dla poszerzenia katalogu tych jednostek należy uznać za spełnione.

Słownik pojęć zapewnia jednolitą ich interpretację w ustawie.

Rozdział 2 – Biegli rewidenci

W projektowanych przepisach zostały określone warunki niezbędne do otrzymania tytułu biegłego rewidenta w Polsce, w tym regulacje dotyczące składu osobowego, kadencji, sposobu i trybu powoływania oraz odwoływania członków Komisji Egzaminacyjnej (Komisji) przeprowadzającej egzaminy dla kandydatów na biegłych rewidentów. W projekcie ustawy rozszerzony został – w porównaniu do aktualnie obowiązującej – skład osobowy Komisji z 15 do 20 członków. Wynika to zarówno z zakresu zadań nałożonych w ustawie na członków Komisji (m.in. obowiązek opracowywania pytań testowych i zadań sytuacyjnych, przygotowywanie zestawów egzaminacyjnych na poszczególne egzaminy, w tym egzamin dyplomowy), jak i z zakresu dziedzin objętych egzaminami (nie tylko rachunkowości i rewizji finansowej, lecz także m.in. z prawa podatkowego, prawa cywilnego i handlowego,

mikroekonomii i makroekonomii). Członkowie Komisji powoływani przez Ministra Finansów, którzy nie są rekomendowani przez inne instytucje, będą mogli być wybrani przez Ministra Finansów, zarówno spośród osób zatrudnionych w Ministerstwie Finansów, jak i spoza tego grona (spośród środowisk naukowych lub akademickich). Ustawa przewiduje, iż członkom Komisji przysługiwać będzie wynagrodzenie za poszczególne czynności związane z przeprowadzaniem egzaminów. Z uwagi na ilość koniecznych do sprawdzenia w ciągu jednego dnia prac egzaminacyjnych, ustawa umożliwia Komisji zlecenie sprawdzenia tych prac egzaminatorom powołanym przez Komisję spośród osób posiadających niezbędną wiedzę z zakresu danego egzaminu. Egzaminatorom będzie przysługiwało wynagrodzenie. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów będzie mogła określić, w formie uchwały zatwierdzonej przez Komisję Nadzoru Audytowego, wysokość wynagrodzenia dla członków Komisji oraz egzaminatorów. Maksymalną wysokość kwoty wynagrodzenia określa ustawa. Członek Komisji będzie mógł być odwołany przed upływem kadencji, m.in. z powodu utraty warunków uprawniających do powołania w skład Komisji, tj. skreślenie z rejestru biegłych rewidentów albo cofnięcie rekomendacji przez odpowiednią instytucję. Obsługę Komisji i egzaminów dla kandydatów na biegłych rewidentów, a także środki na wynagrodzenia członków Komisji i egzaminatorów zapewnić będzie KIBR. Koszty te pokrywane będą z opłat pobieranych przez KIBR od kandydatów na biegłych rewidentów za poszczególne egzaminy.

Nowym elementem projektu ustawy są regulacje określające dziedziny wiedzy, z których przeprowadzane będą egzaminy dla kandydatów na biegłych rewidentów. Dotychczas zakres tematyczny egzaminów określony był w uchwale KRBR. Uregulowana została także kwestia wysokości opłat egzaminacyjnych wnoszonych przez kandydatów na biegłych rewidentów. Przewiduje się, iż opłata za egzamin pisemny nie może być ustalona w kwocie wyższej niż równowartość 20 % przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, zaś za egzamin dyplomowy – w kwocie nie wyższej niż 30 % tego wynagrodzenia. Opłaty za egzaminy pisemne i egzamin ustny stanowiąc będą przychód KIBR, ponieważ KIBR jest organizatorem egzaminu i czuwa nad jego przebiegiem. Minister Finansów określi w drodze rozporządzenia, m.in. warunki przystąpienia do postępowania kwalifikacyjnego dla kandydatów na biegłych rewidentów oraz tryb przeprowadzenia egzaminów dla tych kandydatów. KRBR zobowiązana będzie natomiast do określenia, w formie uchwał podlegających zatwierdzeniu przez organ nadzoru publicznego (tj. Komisję Nadzoru Audytowego), m.in.: ramowego harmonogramu przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego, wysokości opłat za poszczególne

egzaminu, trybu i zasad powoływania egzaminatorów oraz wysokości przysługującego im wynagrodzenia. Projekt ustawy definiuje pojęcie praktyki i aplikacji. Przez praktykę rozumie się praktykę zawodową w rachunkowości. Aplikacja jest to wykonywanie czynności rewizji finansowej pod kierunkiem biegłego rewidenta (od uczestniczenia w tych czynnościach aż do samodzielnego zbadania sprawozdania finansowego).

Projekt przewiduje, podobnie jak obecnie obowiązująca ustawa, możliwość uzyskania wpisu do rejestru biegłych rewidentów również przez osobę posiadającą uprawnienia do wykonywania zawodu biegłego rewidenta uzyskane w innym państwie Unii Europejskiej, po złożeniu z wynikiem pozytywnym, przed Komisją, egzaminu w języku polskim z prawa gospodarczego obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej. Uprawnienia uzyskane do wykonywania zawodu biegłego rewidenta w innym państwie Unii Europejskiej będą oceniane, biorąc pod uwagę specyfikę wykonywania zawodu i wymogi obowiązujące w danym państwie członkowskim. Ze względu na różnice systemowe występujące w państwach członkowskich, nie ma możliwości ustanowienia w ustawie wspólnych wymogów kwalifikacyjnych dla kandydatów ze wszystkich państw członkowskich.

Projektowana ustawa określa zasady i tryb wpisu biegłych rewidentów przez KRBR do rejestru. W porównaniu do obecnego stanu rozszerzony został zakres informacji ujawnianych w rejestrze m.in. o informacje dotyczące:

- formy wykonywania zawodu przez biegłego rewidenta lub informację o niewykonywaniu zawodu,
- nazwy, adresu strony internetowej i adresu firmy audytorskiej zatrudniającej biegłego rewidenta,
- numeru nadanego biegłemu rewidentowi przez organ rejestrujący państwa UE lub państwa trzeciego, wraz z podaniem nazwy tego organu.

Projekt ustawy przewiduje, iż rejestr biegłych rewidentów prowadzony będzie w formie elektronicznej i publicznie dostępny – poprzez jego zamieszczenie na stronie internetowej KIBR. Jednocześnie zastrzeżono, że obywatelstwo oraz adres biegłego rewidenta, jako dane wrażliwe, nie będą podlegały publikacji.

Proponowane przepisy określają możliwe następujące formy wykonywania zawodu przez biegłych rewidentów: właściciel firmy, wspólnik spółki osobowej lub członek zarządu spółki

kapitałowej, osoba pozostająca w stosunku pracy z firmą audytorską, osoba niepozostająca w stosunku pracy i niebędąca właścicielem firmy, pod warunkiem zawarcia umowy cywilnoprawnej z firmą audytorską. Ponadto w projekcie zawarto uregulowania określające obowiązki ciążące na biegłym rewidentcie, a także regulacje dotyczące przypadków powodujących skreślenie biegłego rewidenta z rejestru.

Rozdział 3 – Samorząd zawodowy biegłych rewidentów

Projektowane przepisy regulują zasady tworzenia i działania poszczególnych organów KIBR, tj. Krajowego Zjazdu Biegłych Rewidentów (KZBR), Krajowej Rady Biegłych Rewidentów (KRBR), Krajowej Komisji Rewizyjnej (KKR), Krajowego Sądu Dyscyplinarnego (KSD), Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego (KRD) i Krajowej Komisji Nadzoru (KKN).

Z kompetencji KZBR wyłączone zostały zadania związane z uchwalaniem zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów, określaniem zasad obligatoryjnego doskonalenia zawodowego biegłych rewidentów oraz określaniem zasad ustalania opłat z tytułu wpisu na listę firm audytorskich oraz opłat rocznych z tytułu nadzoru. Ponadto zadania KRBR rozszerzone zostały m.in. o ustanawianie standardów wewnętrznej kontroli jakości w firmach audytorskich, a także zakresów tematycznych oraz minimalnej ilości godzin obligatoryjnego doskonalenia zawodowego dla biegłych rewidentów, ustalanie kryteriów oraz nadawanie uprawnień dla jednostek przeprowadzających obligatoryjne doskonalenie zawodowe dla biegłych rewidentów, podejmowanie uchwał o zakazie wykonywania czynności rewizji finansowej lub nakładaniu na firmy audytorskie kar finansowych w przypadkach przewidzianych w projektowanej ustawie. Doprecyzowano także, iż roczne sprawozdanie finansowe KIBR zatwierdzone będzie przez KRBR, po jego wcześniejszym pozytywnym zaopiniowaniu przez Krajową Komisję Rewizyjną.

Przepisy projektowanej ustawy zobowiązują KRBR do informowania Komisji Nadzoru Audytowego – jako organu nadzoru publicznego – o niewywiązywaniu się przez biegłych rewidentów z obowiązku obligatoryjnego doskonalenia zawodowego oraz o podjętych działaniach w tym zakresie.

Z uwagi na sprawowanie nadzoru nad wykonywaniem zawodu biegłego rewidenta i działalnością firm audytorskich przez organ publiczny – Komisję Nadzoru Audytowego, a także proponowanym w projekcie rozwiązaniu polegającym na przeprowadzaniu przez Komisję Nadzoru Audytowego kontroli w firmach audytorskich w projekcie przewiduje się,

iż KIBR odprowadzać będzie do budżetu państwa 20 % należnych opłat z tytułu kontroli, wpłacanych przez firmy audytorskie wykonujące czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego.

Projekt przewiduje, iż istniejący w strukturze KIBR Krajowy Sąd Dyscyplinarny będzie się składał maksymalnie z 10, a nie jak dotychczas z 15 członków. Zmniejszony skład osobowy wynika z faktu, iż sąd ten będzie orzekał w sprawach odpowiedzialności dyscyplinarnej biegłych rewidentów jedynie w pierwszej instancji. Natomiast orzeczenia w sprawach odpowiedzialności dyscyplinarnej biegłych rewidentów drugiej instancji wydawane będą przez sąd okręgowy właściwy ze względu na miejsce zamieszkania obwinionego.

Istotne zmiany wprowadzone zostały w funkcjonowaniu KKN. Określone w art. 26 ust. 2 projektu zadania KKN obejmować będą organizowanie oraz sprawowanie kontroli nad przestrzeganiem przepisów i procedur związanych z wykonywaniem czynności rewizji finansowej przez biegłych rewidentów oraz działalnością firm audytorskich. Kontrolę w firmach audytorskich będą przeprowadzać kontrolerzy zatrudnieni w KIBR lub wizytatorzy powołani przez KKN na podstawie umowy cywilnoprawnej. Kontrola w firmach audytorskich wykonujących czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego będzie przeprowadzana nie rzadziej niż raz na 3 lata, natomiast w pozostałych firmach audytorskich – nie rzadziej niż raz na 6 lat.

Na wniosek Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, z zakresu kontroli przeprowadzanej przez KKN, wyłączono kontrolę naliczonego wynagrodzenia za czynności rewizji finansowej i przekazano ten zakres zadań Komisji Nadzoru Audytowego.

W projekcie przyjęto, iż w ww. kontrolach będą mogli uczestniczyć, w charakterze obserwatorów – na wniosek Komisji Nadzoru Audytowego – pracownicy komórki organizacyjnej Ministerstwa Finansów odpowiedzialnej za rachunkowości i rewizję finansową. Osobom tym zagwarantowane zostało prawo dostępu do wszelkich dokumentów.

Z przeprowadzonych kontroli kontrolerzy oraz wizytatorzy sporządzać będą protokoły kontroli. Protokoły kontroli przeprowadzonych przez kontrolerów będą natomiast zatwierdzane przez Komisję Nadzoru Audytowego.

Projektowana ustawa rozszerza – w stosunku do aktualnie obowiązujących – uprawnienia KKN w zakresie możliwości podjęcia działań w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w kontrolowanej firmie. Zakłada się m.in., iż KKN będzie mogła skierować do firmy audytorskiej zalecenie usunięcia nieprawidłowości z jednoczesnym określeniem terminu na

ich usunięcie. W tym przypadku, po upływie wyznaczonego terminu, kontrolerzy i wizytatorzy KKN dokonywać będą kontroli realizacji zaleceń. W przypadku niewykonania zaleceń przez firmę audytorską KKN będzie miała możliwość: złożenia wniosku do KR D o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przeciwko biegłemu rewidentowi lub też złożenia do KRBR wniosku o nałożenie na firmę audytorską kary pieniężnej w wysokości do 250 000 zł, nałożenia zakazu wykonywania czynności rewizji finansowej na okres od 6 miesięcy do 3 lat lub o skreślenie firmy z listy firm audytorskich bądź też nałożenia dodatkowej kary polegającej na podaniu do publicznej wiadomości informacji o stwierdzonych nieprawidłowościach i karach nałożonych na firmę audytorską.

KKN będzie mogła zlecić kontrolerom i wizytatorom przeprowadzenie kontroli pozaplanowych. Tryb wyboru kontrolerów i wizytatorów oraz zasady ich doskonalenia zawodowego, szczegółowy sposób i zakres przeprowadzanych kontroli, a także wzór protokołu kontroli przeprowadzanych przez kontrolerów i wizytatorów określone zostaną w uchwałach KKN, które podlegać będą zatwierdzeniu przez Komisję Nadzoru Audytowego.

KKN będzie zobowiązana do sporządzenia i przekazania Komisji Nadzoru Audytowego rocznego planu kontroli i sprawozdania z wykonania tego planu.

Rozdział 4 – Odpowiedzialność dyscyplinarna biegłych rewidentów

Zasadniczą zmianą przewidzianą przez projekt jest przekazanie spraw dyscyplinarnych kognicji sądu powszechnego już w drugiej instancji. Sąd powszechny – w tym przypadku sąd okręgowy – będzie rozpoznawał sprawy w drugiej instancji. Tym samym zostanie skrócona droga do sądu powszechnego, co będzie miało pozytywny wpływ na ekonomikę postępowania. W projekcie rozszerzono katalog podmiotów będących stronami w postępowaniu dyscyplinarnym. Stroną w tym postępowaniu będzie mogła być Komisja Nadzoru Audytowego. Ma to umożliwić wykonywanie uprawnień nadzorczych Komisji w postępowaniu dyscyplinarnym. Komisja Nadzoru Audytowego będzie mogła, w drodze wyjątku, prowadzić postępowanie dyscyplinarne na prawach Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego (KRD) tylko w szczególnie uzasadnionych przypadkach, zwłaszcza gdy przewinienie dyscyplinarne godzić będzie w interes publiczny. Komisja Nadzoru Audytowego będzie miała natomiast w każdym przypadku prawo złożenia odwołania od orzeczeń Krajowego Sądu Dyscyplinarnego (KSD) do sądu powszechnego, a także prawo

wglądu do akt sprawy i żądania informacji o wynikach postępowania dyscyplinarnego. Dodatkowo, jeżeli w wyniku kontroli pozaplanowej przeprowadzonej przez pracowników Ministerstwa Finansów zostanie ujawnione podejrzenie popełnienia przez biegłego rewidenta przewinienia dyscyplinarnego Komisji Nadzoru Audytowego będzie przysługiwało uprawnienie złożenia do KSD wniosku o ukaranie biegłego rewidenta.

W projekcie ustawy wprowadzono możliwość odwoływania się od orzeczeń KSD przez pokrzywdzonego. Stanowi to realizację uwag i postulatów wystąpienia Rzecznika Praw Obywatelskich.

Katalog kar został rozszerzony o nową karę pieniężną (w granicach od 5-krotności do 50-krotności składki członkowskiej) nie występującą na gruncie dotychczasowej ustawy. Szerszy katalog kar umożliwi orzeczenie kary adekwatnej do przewinienia dyscyplinarnego popełnionego przez biegłego rewidenta.

W przypadku prawomocnego ukarania, kosztami postępowania dyscyplinarnego obciążony zostanie ukarany biegły rewident.

Dodano przepis, który stanowi, że obwiniony będzie mógł korzystać z pomocy kilku obrońców jednocześnie (nie więcej jednak niż trzech) oraz umożliwiono mu dobrowolne poddanie się karze.

Zmodyfikowano negatywną przesłankę procesową przedawnienia ścigania. Zgodnie z projektem nie wszczyna się postępowania dyscyplinarnego, jeżeli od chwili popełnienia przewinienia dyscyplinarnego upłynęły 3 lata, bez względu na to, jaki czas upłynął od chwili powzięcia informacji o popełnieniu tego przewinienia. Jednocześnie wyłączono karalność przewinienia dyscyplinarnego, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynęło 5 lat.

Rozdział 5 – Firmy audytorskie

Proponowane przepisy określają wymogi, które musi spełniać jednostka, aby zostać firmą audytorską. Firmami audytorskimi będą mogły być: osoby fizyczne (biegłi rewidenci) prowadzące działalność we własnym imieniu i na własny rachunek, spółki osobowe, spółki kapitałowe, spółdzielnie lub spółdzielcze związki rewizyjne. W przypadku spółek projekt

ustawy stanowi, iż właścicielami oraz członkami organów zarządzających w większości powinni być odpowiednio biegli rewidenci lub firmy audytorskie, zatwierdzeni w jednym z państw UE. We wszystkich firmach audytorskich czynności rewizji finansowej powinni wykonywać biegli rewidenci. W porównaniu do aktualnie obowiązującej ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie rozszerzone zostały wymagania w odniesieniu do właścicieli firm audytorskich działających w formie spółek kapitałowych, spółdzielni i spółdzielczych związków rewizyjnych.

Projekt określa także zakres działalności firm audytorskich. Oprócz czynności rewizji finansowej (badanie i przeglądy sprawozdań finansowych) firmy te będą mogły wykonywać zadania z zakresu usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych i podatkowych, doradztwa podatkowego, postępowania upadłościowego lub likwidacyjnego, działalności szkoleniowej i wydawniczej w zakresie rachunkowości i rewizji finansowej oraz podatków. Projekt ustawy wprowadza także możliwość świadczenia innych usług, pod warunkiem że świadczenie tych usług jest przewidziane standardami rewizji finansowej.

Firmy audytorskie zobowiązane będą do zapewnienia przestrzegania zasad etyki i standardów wykonywania zawodu przez biegłych rewidentów, a także opracowania (na podstawie uchwały KRBR) oraz skutecznego wdrożenia systemu wewnętrznej kontroli jakości przy wykonywaniu czynności rewizji finansowej.

KRBR będzie prowadzić listę firm audytorskich (nie będą ujmowani na niej – jak to ma miejsce obecnie – biegli rewidenci wykonujący zawód; odpowiednia informacja o wykonywaniu zawodu przez biegłego rewidenta będzie odnotowana w rejestrze biegłych rewidentów); lista będzie dostępna na stronie internetowej KIBR. Będzie ona zawierać – w porównaniu z dotychczasową listą – nowe informacje, m.in. o: członkostwie firmy audytorskiej w sieci, adresie strony internetowej, numerze w rejestrze nadanym firmie audytorskiej przez organ rejestrujący z innego państwa UE lub państwa trzeciego.

Firmy audytorskie obowiązane będą do wnoszenia opłat z tytułu wpisu na listę w wysokości nieprzekraczającej 50 % przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej oraz opłat rocznych z tytułu nadzoru (nie wyższych niż 2 % rocznych przychodów z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej, jednak nie mniej niż 20 % przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej).

Firmy audytorskie będą także zobowiązane do posiadania ważnej umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej. W każdym przypadku firma audytorska będzie miała obowiązek dokonania ubezpieczenia OC od czynności rewizji finansowej. Natomiast w przypadku pozostałych usług, obowiązkiem ubezpieczenia objęte będą usługi faktycznie wykonywane przez firmę audytorską.

Jednocześnie Komisja Europejska w zaleceniu z 5 czerwca 2008 r. (sygn. K(2008) 2274) rekomendowała wprowadzenie uregulowań w zakresie ograniczenia odpowiedzialności firm audytorskich w przepisach krajowych państw członkowskich. W tym celu Komisja Europejska proponuje w szczególności zastosowanie zdefiniowanych przez KE metod:

- a) określenie maksymalnej kwoty odszkodowania lub wzoru umożliwiającego obliczenie takiej kwoty,
- b) ustanowienie zbioru zasad, na podstawie których biegły rewident lub firma audytorska ponosiliby odpowiedzialność jedynie w zakresie, w jakim faktycznie przyczynili się do strat poniesionych przez powoda oraz nie byłiby odpowiedzialni solidarnie wraz z innymi sprawcami szkody,
- c) stworzenie przepisu umożliwiającego każdej jednostce, której sprawozdanie finansowe będzie badane, oraz biegłemu rewidentowi lub firmie audytorskiej ustalenie ograniczenia odpowiedzialności za porozumieniem stron.

Obecnie ograniczenie zakresu odpowiedzialności cywilnej zostało wprowadzone w Austrii, Belgii, Grecji, Niemczech, Słowenii i Wielkiej Brytanii, a w Irlandii i Hiszpanii trwają prace mające na celu wprowadzenie odpowiednich rozwiązań.

W projekcie ustawy postanowiono wprowadzić ograniczenie odpowiedzialności zawodowej biegłych rewidentów i firm audytorskich, ponieważ – w przeciwnym przypadku – sytuacja polskich firm audytorskich mogłaby być mniej korzystna od sytuacji biegłych rewidentów i firm audytorskich z krajów, które zastosowały zalecenia KE.

Rozdział 6 – Warunki i zasady wykonywania czynności rewizji finansowej

Biegły rewident, wykonując zawód, zobowiązany będzie do przestrzegania zasad kodeksu etyki (uchwała KRBR) oraz zasad niezależności i bezstronności. Projekt ustawy określa kryteria niezachowania niezależności i bezstronności. Przepisy te zostały przeniesione

z ustawy o rachunkowości i jednocześnie uzupełnione. Tak określone zasady niezależności i bezstronności będą miały także zastosowanie do firm audytorskich oraz do sieci.

Proponowane przepisy wprowadzają obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej przez biegłego rewidenta i firmę audytorską oraz inne osoby, którym udostępniono informacje objęte tajemnicą. Od tej zasady przewidziano odstępstwa. Przykładem tego jest dyspozycja stanowiąca, iż biegły rewident, który wykonując czynności rewizji finansowej dowiedział się o przyjęciu korzyści majątkowej lub osobistej albo jej obietnicy przez funkcjonariusza publicznego z państwa UE lub państwa trzeciego, ma obowiązek powiadomić o tym fakcie organ właściwy do ścigania przestępstw. Przepis ten stanowi wykonanie zalecenia Grupy Roboczej OECD, wydanego w związku z drugą fazą przeglądu implementacji przez Polskę Konwencji o zwalczaniu przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych w międzynarodowych transakcjach handlowych oraz Zrewidowanej Rekomendacji ws. zwalczania przekupstwa w międzynarodowych transakcjach handlowych, który miał miejsce w dniach 15 – 18.01.2007 r. w Paryżu. Grupa zaleciła władzom polskim rozważenie nałożenia na biegłych rewidentów obowiązku zgłaszania organom ścigania podejrzenia niezgodnego z prawem przekupstwa funkcjonariuszy zagranicznych.

Projektowana ustawa – w ślad za dyrektywą – nakłada odpowiedzialność za badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego na biegłego rewidenta grupy, badającego w imieniu firmy audytorskiej takie sprawozdanie. Biegły rewident grupy ma obowiązek odpowiedniego udokumentowania wyników pracy własnej oraz przeglądu pracy biegłych rewidentów badających sprawozdania finansowe jednostek wchodzących w skład grupy kapitałowej. W związku z tym firma audytorska badająca sprawozdanie finansowe spółki zależnej zobowiązana została do udostępnienia biegłemu rewidentowi grupy dokumentacji rewizyjnej. W sytuacji, gdy badanie jednostek wchodzących w skład grupy kapitałowej przeprowadzać będzie biegły rewident lub firma audytorska z państwa trzeciego, z którym nie zostanie podpisane odpowiednie porozumienie, wówczas biegły rewident grupy zobowiązany będzie, na żądanie Komisji Nadzoru Audytowego, do dostarczenia dokumentacji rewizyjnej z badania przeprowadzonego przez biegłego rewidenta z państwa trzeciego. W tym celu biegły rewident grupy powinien posiadać odpowiedni dostęp do tej dokumentacji. W przypadku gdy zaistnieją przeszkody w ww. dostępie, biegły rewident grupy powinien posiadać dowody, że podjął stosowne działania mające na celu uzyskanie takiego dostępu.

Rozdział 7 – Nadzór publiczny

W projekcie ustawy przyjęto, iż Komisja Nadzoru Audytowego sprawuje nadzór publiczny nad wykonywaniem zawodu przez biegłych rewidentów i działalnością firm audytorskich oraz nad Krajową Izbą Biegłych Rewidentów.

Nadzór publiczny powinien być niezależny, co oznacza, że większość członków Komisji Nadzoru Audytowego przynajmniej przez 3 lata przed powołaniem w skład Komisji Nadzoru Audytowego nie może wykonywać czynności rewizji finansowej, mieć prawa głosu w firmie audytorskiej ani być członkiem zarządu lub rady nadzorczej firmy audytorskiej.

Komisja Nadzoru Audytowego będzie wykonywać swoje zadania przy pomocy komórki organizacyjnej działającej w strukturze Ministerstwa Finansów (MF), odpowiedzialnej za rachunkowość i rewizję finansową.

Do zadań Komisji Nadzoru Audytowego – w ramach sprawowanego nadzoru – należy m.in.: zatwierdzanie uchwał organów KIBR, zatwierdzanie rocznych planów kontroli dotyczących wykonywania zawodu przez biegłych rewidentów i działalności firm audytorskich wykonujących czynności rewizji finansowej w JZP, przeprowadzanie kontroli pozaplanowych, rozpatrywanie odwołań od uchwał organów KIBR, będących decyzjami administracyjnymi, kontrola formalno-prawna niepodlegających zatwierdzeniu przez Komisję Nadzoru Audytowego uchwał organów KIBR, zaskarżanie tych uchwał w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, rejestrowanie biegłych rewidentów i firm audytorskich z państw trzecich oraz współpraca międzynarodowa z Komisją Europejską oraz organami nadzoru z państw UE i państw trzecich.

Projekt przewiduje, iż w razie powzięcia informacji o nieprawidłowościach Komisja Nadzoru Audytowego będzie mogła zlecić pracownikom komórki organizacyjnej Ministerstwa Finansów, odpowiedzialnej za rachunkowość i rewizję finansową, przeprowadzenie kontroli wykonywania zawodu przez biegłych rewidentów i działalności firm audytorskich. Osoby wykonujące kontrole powinny być wysoko wykwalifikowanymi pracownikami, o odpowiednim doświadczeniu zawodowym w dziedzinie rewizji finansowej i kontroli.

Z przeprowadzonych kontroli sporządzany będzie protokół. W zależności od rodzaju i zakresu stwierdzonych nieprawidłowości Komisja Nadzoru Audytowego będzie mogła skierować do firmy audytorskiej zalecenie, wraz z określeniem terminu usunięcia nieprawidłowości, nałożyć na firmę audytorską karę pieniężną w wysokości do 250 000 zł, wydać decyzję o zakazie wykonywania czynności rewizji finansowej na okres od 6 miesięcy do lat 3 lub jej skreśleniu z listy, nałożyć dodatkową karę polegającą na podaniu do publicznej wiadomości informacji o stwierdzonych nieprawidłowościach i o karach nałożonych na firmę audytorską, bądź też sporządzić wniosek o ukaranie biegłego rewidenta i niezwłocznie wnieść go do KSD.

Komisja Nadzoru Audytowego zobowiązana została do sporządzenia, do dnia 30 kwietnia następnego roku, rocznego sprawozdania obejmującego kompleksową informację o funkcjonowaniu systemu zapewnienia jakości, o przeprowadzonych postępowaniach dyscyplinarnych wobec biegłych rewidentów oraz o karach nałożonych na firmy audytorskie, a także o wykonaniu zadań własnych nałożonych projektowaną ustawą. Sprawozdanie to będzie dostępne na stronie internetowej Ministerstwa Finansów. Komisja Nadzoru Audytowego zamieści w tym sprawozdaniu także informacje w ww. zakresie uzyskane od właściwych organów KIBR.

Rozdział 8 – Czynności rewizji finansowej w JZP

Projektowane przepisy regulują szczególne zasady dotyczące przeprowadzania czynności rewizji finansowej w JZP.

Ze względu na istotne znaczenie JZP dla gospodarki kraju, istnieje potrzeba zapewnienia wysokiej jakości badania i przeglądów sprawozdań finansowych tych jednostek i ustanowienia szczególnego nadzoru nad tym procesem w tych jednostkach. Realizując ten cel, projekt ustawy zakłada obowiązek tworzenia w JZP komitetu audytu. Z obowiązku tego zwolnione zostały – z uwagi na przepisy systemowe regulujące działalność poszczególnych jednostek – fundusze inwestycyjne, oddziały instytucji kredytowych, oddziały banków zagranicznych, główne oddziały zakładów ubezpieczeń, a także fundusze inwestycyjne, które podobnie jak fundusze emerytalne nie posiadają rady nadzorczej. Organem tych funduszy jest towarzystwo, działające w formie spółki akcyjnej. W związku z tym, dla uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych, czy przedmiotowe fundusze powinny powoływać komitet

audytu w ramach towarzystwa – spółki akcyjnej, wprowadzono odpowiednie zwolnienie *expressis verbis*. W odniesieniu do zwolnienia powszechnych towarzystw emerytalnych z obowiązku posiadania komitetu audytu należy stwierdzić, że w świetle aktualnie obowiązujących przepisów, nakładających na towarzystwo szereg innych obowiązków, obowiązek posiadania komitetu ds. audytu stanowiłby nadmierne obciążenie funkcjonalne, które nie jest niezbędne dla właściwego funkcjonowania tych podmiotów.

Członkowie komitetu audytu (co najmniej 3) powoływani będą spośród członków rady nadzorczej jednostki. Przynajmniej jeden z członków komitetu powinien posiadać odpowiednią wiedzę w dziedzinie rachunkowości lub rewizji finansowej oraz być niezależny od jednostki. W jednostce zainteresowania publicznego będącej bankiem spółdzielczym całkowita niezależność członka komitetu nie musi być zachowana, ponieważ w skład rady nadzorczej banku spółdzielczego wchodzi wyłącznie członkowie banku, a tym samym muszą posiadać wniesiony udział, co pozbawia te osoby przymiotu niezależności. Analogiczna sytuacja – w zakresie niezależności – występuje w odniesieniu do spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych. Podstawowym zadaniem komitetu będzie monitorowanie procesu badania lub przeglądu sprawozdania finansowego JZP na każdym jego etapie (począwszy od rekomendowania radzie nadzorczej firmy audytorskiej do przeprowadzenia badania lub przeglądu po bieżącą komunikację z biegłym rewidentem/firmą audytorską w trakcie badania lub przeglądu), w tym monitorowanie zachowania niezależności biegłego rewidenta/firmy audytorskiej. Dla wzmocnienia ww. niezależności, projekt przewiduje obowiązek zmiany (rotacji) kluczowego biegłego rewidenta maksymalnie po upływie siedmiu lat i możliwość ponownego podjęcia przez niego czynności rewizji finansowej po dwuletniej przerwie. Co więcej, po ustaniu świadczenia usług rewizji finansowej biegłego rewidenta będzie obowiązywał dwuletni okres karencji przed podjęciem zatrudnienia na kierowniczym stanowisku w jednostce, w której biegły rewident wykonywał czynności rewizji finansowej. Projekt przewiduje zwolnienie z obowiązku powoływania komitetów audytu w jednostkach zainteresowania publicznego, w których rada nadzorcza składa się z nie więcej niż 5 członków. Zadania komitetu audytu będą w tych jednostkach wykonywane przez rady nadzorcze.

Wychodząc naprzeciw potrzebie zapewnienia pełnej przejrzystości działania firmy audytorskiej świadczącej czynności rewizji finansowej w JZP, projekt zakłada publikowanie przez firmę audytorską na swojej stronie internetowej corocznego sprawozdania,

obejmującego m.in.: informacje o jej formie organizacyjno-prawnej, strukturze własnościowej i umiejscowieniu w sieci firm audytorskich, opis funkcjonowania systemu wewnętrznej kontroli jakości, wskazanie terminu przeprowadzenia ostatniej kontroli w ramach systemu zapewniania jakości, wykaz JZP, w których firma audytorska wykonywała czynności rewizji finansowej w poprzednim roku obrotowym oraz informację o osiągniętych przychodach z tytułu poszczególnych czynności rewizji finansowej i innych usług. Przepis ten budził wątpliwości na etapie uzgodnień międzyresortowych, jednak jest to wymóg wynikający z dyrektywy. Przepis nie nakłada obowiązku ujawniania cen, gdyż mogłoby to prowadzić do ograniczenia konkurencji. Zaznaczyć należy, że dane te są publicznie dostępne w Krajowym Rejestrze Sądowym, a sprawozdania z przejrzystości w proponowanym kształcie są już publikowane przez firmy audytorskie z państw zachodniej Europy.

W celu umożliwienia KKN przeprowadzania kontroli jakości usług rewizji finansowej świadczonych przez firmy audytorskie na rzecz JZP, firmy te będą zobowiązane do końca stycznia każdego roku przekazywać KKN informacje o podpisanych w poprzednim roku umowach na świadczenie usług rewizji finansowej w JZP. Informacje przekazywane będą przez KKN do Komisji Nadzoru Audytowego.

Rozdział 9 – Współpraca z innymi państwami Unii Europejskiej i państwami trzecimi

W celu zapewnienia sprawowania prawidłowego nadzoru nad wykonywaniem zawodu przez biegłych rewidentów i działalnością firm audytorskich, projektowane regulacje przewidują współpracę Komisji Nadzoru Audytowego z organami nadzoru z innych państw UE i państw trzecich.

Przewiduje się, że Komisja Nadzoru Audytowego będzie mogła wymieniać z organami nadzoru z państw UE informacje, chyba że udzielenie ich łączyłoby się z negatywnymi skutkami dla RP lub w sprawie, której dotyczy wnioski o udzielenie informacji doszło już do zawiśnięcia sporu przed sądem lub też zapadło prawomocne orzeczenie w tej sprawie. Przypadek wcześniejszego zawiśnięcia sporu odnośnie tej samej sprawy, bądź też istnienie w sprawie powagi rzeczy osądzonej (*res iudicata*) stanowią przeszkody uniemożliwiające Komisji Nadzoru Audytowego udzielenie informacji organowi nadzoru z innego państwa UE.

Komisja Nadzoru Audytowego będzie miała również możliwość występowania do organów nadzoru z państw UE z wnioskiem o wszczęcie kontroli doraźnej w firmie audytorskiej, o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przeciwko biegłemu rewidentowi lub o przeprowadzenie kontroli pozaplanowej, a po wszczęciu tego postępowania bądź kontroli będzie miała możliwość uczestniczenia w tej procedurze (poprzez swojego przedstawiciela). Z drugiej strony Komisja Nadzoru Audytowego będzie zobowiązana odpowiednio zareagować na podobny wniosek, który wpłynie do niej z organu nadzoru z innego państwa UE.

Współpraca z państwami trzecimi, oprócz wymiany informacji, polegać ma na rejestrowaniu biegłych rewidentów i firm audytorskich z państw trzecich przeprowadzających badania sprawozdań finansowych spółek zarejestrowanych w państwach trzecich, których papiery wartościowe są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym RP.

W tym przypadku organem właściwym do prowadzenia rejestru biegłych rewidentów z państw trzecich i listy firm audytorskich z państw trzecich będzie Komisja Nadzoru Audytowego jako organ wykonujący czynności w zakresie współpracy międzynarodowej. W celu rejestracji ww. biegli rewidenci i firmy audytorskie zobowiązani zostali do złożenia informacji w zakresie informacji wymaganych dla biegłych rewidentów i firm audytorskich w RP.

Zarejestrowanie biegłych rewidentów i firm audytorskich z państw trzecich umożliwi poddanie ich systemowi zapewnienia jakości obowiązującemu w prawie polskim, a odstęstwa od tego sposobu nadzoru, wprowadzane na zasadzie wzajemności, będą dopuszczalne tylko w przypadku podlegania nadzorowi publicznemu, systemowi postępowania dyscyplinarnego i systemowi zapewnienia jakości obowiązującego w państwie trzecim, który został uznany za równoważny.

Komisja Nadzoru Audytowego będzie mogła, na wniosek organu nadzoru z państwa trzeciego, przekazać temu organowi dokumentację rewizyjną będącą w posiadaniu firmy audytorskiej. Warunkiem przekazania tej dokumentacji będzie uprzednie zawarcie z organem nadzoru z państwa trzeciego porozumienia opartego o zasadę wzajemności. Właściwym do przekazania dokumentacji rewizyjnej będzie Komisja Nadzoru Audytowego, której biegli rewidenci lub firmy audytorskie będą zobowiązani doręczyć tę dokumentację. Dokumentacja

rewizyjna będzie mogła być wykorzystana przez organ nadzoru z państwa trzeciego wyłącznie w celu realizacji zadań nadzorczych.

Rozdział 10 – Przepisy przejściowe i końcowe

W związku z ujęciem w projektowanej ustawie zasad niezależności zawartych aktualnie w przepisach ustawy o rachunkowości, przewiduje się ich skreślenie. Zmiany więc wymagać będzie art. 67a ustawy o rachunkowości.

Dodanie ust. 7 do art. 65 ustawy o rachunkowości w zaproponowanym brzmieniu wynika z konieczności przeniesienia, z norm wykonywania zawodu do aktu prawnego o randze ustawy, regulacji w zakresie podpisu składanego pod opinią i raportem.

Zmianę przewiduje się również w ustawie o działach administracji rządowej. Z uwagi na to, że Komisja Nadzoru Audytowego będzie działała w strukturach Ministerstwa Finansów, a jej przewodniczącym będzie podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów, istnieje konieczność wyodrębnienia – w zakresie działu finanse publiczne – rewizji finansowej.

Projekt ustawy przewiduje uchylenie art. 170 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej w celu zapewnienia jednolitości w zapisach dotyczących wymogu rotacji biegłych rewidentów w JZP. Przedmiotowe uchylenie uwzględnia uwagę zgłoszoną zarówno przez Polską Izbę Ubezpieczeń, jak i przez firmy audytorskie.

Projekt ustawy określa termin, do którego podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych zobowiązane będą do dostosowania się do wymogów ustawy przewidzianych dla firm audytorskich.

Z kolei KRBR zobowiązana będzie do dostosowania rejestru biegłych rewidentów i listy firm audytorskich do wymogów ustawy. W tym celu ustawa nakłada na biegłych rewidentów i firmy audytorskie obowiązek przekazania do KRBR dodatkowych danych wymaganych do ujęcia w rejestrze i na liście.

Przewiduje się, iż sprawy, które zostały skierowane do rozpoznania przez sąd dyscyplinarny właściwy według przepisów aktualnie obowiązującej ustawy o biegłych rewidentach i ich

samorządzie, w których nie doszło do rozpoczęcia rozprawy, zostaną przekazane sądowi właściwemu według przepisów projektowanej ustawy. Sprawy, w których przed dniem wejścia w życie ustawy rozpoczęto rozprawę, toczyć się będą do końca postępowania w danej instancji według przepisów aktualnie obowiązującej ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie. W przypadku jednak wystąpienia konieczności odroczenia rozprawy na czas powyżej 2 miesięcy, zawieszenia postępowania lub ponownego rozpoznania sprawy albo po zapadnięciu prawomocnego orzeczenia, postępowanie będzie prowadzone według przepisów projektowanej ustawy. Sprawy te powinny zostać przekazane niezwłocznie właściwemu sądowi.

Ustawa przewiduje, iż Komisja Egzaminacyjna powołana na mocy aktualnie obowiązującej ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, będzie działała do czasu powołania Komisji Egzaminacyjnej według zasad określonych w projektowanej ustawie, jednak nie dłużej niż jednak nie dłużej niż przez 4 miesiące od dnia wejścia w życie ustawy. Osoby, które rozpoczęły postępowanie kwalifikacyjne na biegłego rewidenta przed wejściem w życie projektu ustawy, będą mogły odbywać je według przepisów dotychczasowych, jednak nie dłużej niż przez 4 lata od wejścia w życie ustawy.

Projekt ustawy zobowiązuje organy KIBR do przekazania Komisji Nadzoru Audytowego uchwał podlegających zatwierdzeniu.

JZP, które nie zostały zwolnione z obowiązku powołania komitetu audytu, zobowiązane będą do powołania tego komitetu w formie określonej w projektowanej ustawie.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Cel wprowadzenia ustawy

Implementacja przepisów dyrektywy 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006r. w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zmieniającej dyrektywy Rady 78/660/EWG w sprawie rocznych sprawozdań finansowych niektórych rodzajów spółek i 83/349/EWG w sprawie skonsolidowanych sprawozdań finansowych banków i innych instytucji finansowych oraz uchylającej dyrektywę Rady 84/253/EWG w sprawie zatwierdzania osób odpowiedzialnych za dokonywanie ustawowych kontroli dokumentów rachunkowych. Jednocześnie w projekcie wprowadzono zmiany w ustawie o rachunkowości, a także uwzględniono dotychczasowe praktyczne doświadczenia w stosowaniu przepisów ustawy z dnia 13 października 1994 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie.

2. Podmioty objęte projektem

Projekt dotyczy kandydatów na biegłych rewidentów, biegłych rewidentów, firm audytorskich, jednostek zainteresowania publicznego, samorządu biegłych rewidentów oraz nadzoru publicznego sprawowanego przez Komisję Nadzoru Audytowego nad wykonywaniem czynności rewizji finansowej przez biegłych rewidentów i działalnością firm audytorskich.

Aktualnie do rejestru wpisanych jest ok. 7.600 biegłych rewidentów, natomiast na listę firm audytorskich – 1.900 podmiotów.

3. Skutki wprowadzenia ustawy

- Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Ustawa spowoduje skutki finansowe dla budżetu państwa zarówno po stronie dochodów jak i wydatków w części 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe.

Dochody

- 1) Wpływy w wysokości 20 % należnych opłat z tytułu nadzoru od firm audytorskich wykonujących czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania

publicznego przekazywane przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów. Kwota wpływów jest trudna do określenia z uwagi na brak informacji w zakresie wysokości przychodów z tytułu czynności rewizji finansowej świadczonych przez firmy audytorskie w jednostkach zainteresowania publicznego oraz aktualnej liczby takich firm audytorskich. Kwota 20 % wpływów została szacunkowo określona przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów na poziomie 800 000 zł.

- 2) Wpływy z tytułu kar finansowych, które nakładane będą przez organ nadzoru publicznego (Komisję Nadzoru Audytowego) na firmy audytorskie.

Wydatki

Wprowadzenie instytucji nadzoru publicznego (Komisji Nadzoru Audytowego) oraz zadania związane z realizacją tego nadzoru wymagać będą zatrudnienia w Ministerstwie Finansów 20 wysokiej klasy specjalistów z dziedziny rachunkowości, rewizji finansowej i prawa. Z uwagi na wykonywanie przez Komisję Nadzoru Audytowego zadań z zakresu współpracy z Komisją Europejską, a także z organami nadzoru z innych państw Unii Europejskiej i państw trzecich, część zatrudnionych pracowników powinna posługiwać się biegle językami obcymi. Przy szacowaniu wydatków na dodatkowe 20 etatów konieczne jest zapewnienie 6 etatów dla osób, które przeprowadzać będą kontrole w firmach audytorskich. Osoby te powinny posiadać np.: tytuł biegłego rewidenta lub radcy prawnego, znajomość specyfiki działalności emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym RP, działalności banków, towarzystw i zakładów ubezpieczeń. Z tego względu osoby te powinny być zatrudnione na stanowiskach nie niższych niż główny specjalista, z wynagrodzeniem adekwatnym do realizowanych zadań, posiadanych kwalifikacji i doświadczenia.

Na dzień wejścia w życie ustawy w zakresie nadzoru publicznego należy założyć wydatki na następującym szacunkowym poziomie:

- wynagrodzenie minimalne jednego pracownika przeprowadzającego kontrole to czterokrotność kwoty bazowej, tj.:

$$4 \times 1\,837,10 \text{ zł} = 7\,348,40 \text{ zł}$$

– wynagrodzenie minimalne jednego pracownika wykonującego pozostałe zadania w zakresie nadzoru publicznego to trzykrotność kwoty bazowej, tj.:

$$3 \times 1\,837,10 \text{ zł} = 5\,511,30 \text{ zł}$$

Zakładając zatrudnienie od 1 stycznia 2009 r. 20 pracowników wynagradzanych zgodnie z powyższym schematem, będzie to implikowało minimalne wydatki:

a) w 2009 r. i w latach następnych: 12 miesięcy x 6 pracowników kontroli
x 7 348,40 zł = 529 084,80 zł

b) w 2009 r. i w latach następnych: 12 miesięcy x 14 pozostałych pracowników
x 5 511,30 zł = 925 898,40 zł

– razem a + b = 1 454 983,20 zł

Skutki finansowe w zakresie wypłaty wynagrodzenia Przewodniczącemu i członkom Komisji Nadzoru Audytowego szacuje się w następującej wysokości:

– w 2009 r. przewidywane wynagrodzenie miesięczne jednego członka Komisji Nadzoru Audytowego to kwota nie wyższa niż wysokość przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej (przyjmując wysokość wynagrodzenia obowiązującego w 2008r. ustalonego za 2007 r.), tj.:

$$2\,691,03 \text{ zł} \times 12 \text{ miesięcy} \times 9 \text{ członków} = 290\,631,24 \text{ zł}$$

Łącznie przewiduje się na wynagrodzenie środki w wysokości 1 745 614,44 zł.

Powyższa kwota nie uwzględnia wydatków z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego oraz odpisu z tytułu zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

Skutki finansowe w zakresie wyposażenia (zakup sprzętu, oprogramowania, systemu zabezpieczeń) wystąpią w dłuższym czasie. Na obecnym etapie nie jest możliwe dokładne oszacowanie tych skutków. Przewiduje się wydatki w następującej wysokości:

– 20 pracowników x (3.000 zł zestaw komputerowy + 1000 zł inne urządzenia peryferyjne
+ 2 000 zł meble biurowe) = 120 000 zł

W związku z przepisem stanowiącym, że kwoty wyegzekwowane z tytułu opłat wpłacanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów i kar pieniężnych nakładanych na firmy audytorskie stanowią dochód budżetu państwa i podlegają egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, przewiduje się potrzebę uwzględnienia odpowiednich środków finansowych na zapewnienie realizacji tych zadań przez urzędy skarbowe.

Realizacja ww. zadań nie spowoduje skutków finansowych dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

– Wpływ regulacji na rynek pracy

Projekt przewiduje rozszerzenie zakresu tematycznego egzaminów dla kandydatów na biegłych rewidentów w stopniu minimalnym, tj. jedynie o matematykę i statystykę, w zakresie niezbędnym dla rewizji finansowej – są to dziedziny niemające istotnego wpływu na zakres tematyczny przeprowadzanych egzaminów. Powyższe rozszerzenie zakresu tematycznego nie wpłynie na zwiększenie trudności dostępu do zawodu biegłego rewidenta.

Nie przewiduje się wpływu ustawy na rynek pracy.

– Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wejście w życie ustawy będzie miało pozytywny wpływ na konkurencyjność przedsiębiorstw, w szczególności jednostek zainteresowania publicznego, poprzez zwiększenie zaufania do danych i ustaleń wynikających ze sprawozdań finansowych tych jednostek zbadanych przez firmy audytorskie objęte systemem nadzoru publicznego.

Przewiduje się, iż nałożone na firmy audytorskie, wykonujące czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego, obowiązki informacyjne w zakresie zamieszczania na stronach internetowych sprawozdania oraz przekazywania informacji do organu nadzoru publicznego, nie powinny mieć istotnego wpływu na obciążenia o charakterze administracyjnym i finansowym tych firm.

Projekt ustawy nakłada na firmy audytorskie obowiązek wnoszenia rocznej opłaty z tytułu kontroli w wysokości nie wyższej niż 2 % (aktualnie – 1,5 %) rocznych przychodów z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej. Dokładną wysokość tej kwoty

określi Krajowa Rada Biegłych Rewidentów w stosownej uchwale, zatwierdzanej przez organ nadzoru. Nie przewiduje się istotnego wzrostu tej kwoty.

Projekt ustawy nakłada na Krajową Radę Biegłych Rewidentów obowiązek wpłacania do budżetu państwa 20 % opłat z tytułu kontroli należnych od firm audytorskich wykonujących czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego. Obowiązek ten wynika ze zmian koncepcyjnych w zakresie przeprowadzania kontroli systemu zapewniania jakości w firmach audytorskich. Kontrole te przeprowadzane będą przez pracowników organu nadzoru. Przewiduje się, iż przekazywanie ww. kwot nie powinno negatywnie wpłynąć na sytuację finansową Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, z uwagi na planowany wzrost rocznej opłaty z tytułu kontroli o 0,5 punktu procentowego.

– Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Przewiduje się, że proponowana regulacja nie wpłynie na sytuację i rozwój regionów.

– Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Projektowana ustawa jest zgodna z prawem Unii Europejskiej. Implementuje ona dyrektywę 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zmieniającą dyrektywy Rady 78/660/EWG w sprawie rocznych sprawozdań finansowych niektórych rodzajów spółek i 83/349/EWG w sprawie skonsolidowanych sprawozdań finansowych banków i innych instytucji finansowych oraz uchylającą dyrektywę Rady 84/253/EWG w sprawie zatwierdzania osób odpowiedzialnych za dokonywanie ustawowych kontroli dokumentów rachunkowych.

– Konsultacje

Decyzją Ministra Finansów nr 12/DR/07 z dnia 21 grudnia 2007 r. została powołana Komisja Doradcza Ministra Finansów do spraw opracowania założeń organizacji nadzoru publicznego nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi. W trakcie prac Komisja Doradcza odbyła szereg posiedzeń, podczas których poddano ponownej analizie i szerokim konsultacjom sposób i zakres transpozycji do polskiego porządku prawnego przepisów dyrektywy 2006/43/WE. Rezultatem prac Komisji Doradczej było Sprawozdanie z dnia 7 marca 2008 r. przedłożone Ministrowi Finansów do zatwierdzenia.

Projekt był przedmiotem uzgodnień międzyresortowych oraz konsultacji z Krajową Radą Biegłych Rewidentów, Generalnym Inspektorem Ochrony Danych Osobowych, z partnerami społecznymi: Stowarzyszeniem Księgowych w Polsce, Stowarzyszeniem Biegłych Rewidentów, Księgowych, Doradców Podatkowych, Prawników i Ekonomistów „Libertas”, Business Center Club, Polską Konfederacją Pracodawców Prywatnych, Stowarzyszeniem Emitentów Giełdowych, Związkiem Banków Polskich oraz z Niezależnym Samorządnym Związkiem Zawodowym „Solidarność” i Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych. W trakcie konsultacji społecznych związki zawodowe nie zgłosiły uwag, a pozostałe podmioty, które zgłosiły uwagi w wyznaczonym terminie, zostały zaproszone na konferencję uzgodnieniową, która odbyła się w dniu 14 lipca 2008 r. W trakcie tej konferencji rozbieżności zostały usunięte.

Z chwilą przekazania projektu ustawy do uzgodnień z członkami Rady Ministrów, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414), projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej.

W dniu 2 października 2008 r. Kancelaria Biegłych Rewidentów Auxilium S.A. zgłosiła zainteresowanie pracami nad projektem ustawy. Zgłoszenie to nie pochodzi od podmiotu prowadzącego zawodową działalność lobbingsową w rozumieniu art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa. Uwagi nie zostały przyjęte, o czym podmiot został poinformowany.

W dniu 10 grudnia 2008 r. jeden z biegłych rewidentów skierował do Prezesa Rady Ministrów, Ministra Finansów oraz do Przewodniczącego Stałego Komitetu Rady Ministrów list otwarty, do którego załączył listę biegłych rewidentów popierających uwagi zawarte w tym liście (bez ich odręcznych podpisów). Stosownie do postanowień art. 25 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 13 października 1994 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie (Dz. U. z 2001 r. Nr 31, poz. 359, z późn. zm.) w związku z art. 20 tej ustawy, list otwarty został przesłany do Krajowej Izby Biegłych Rewidentów z prośbą o zajęcie stanowiska, ponieważ to do zadań Krajowej Izby Biegłych Rewidentów należy reprezentowanie biegłych rewidentów oraz ochrona ich interesów zawodowych.

Tabela zgodności dyrektywy 2006/43/WE z projektem ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (stan na dzień 9 grudnia 2008 r.)

Dyrektywa 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006r. w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zmieniająca Dyrektywę Rady 78/660/EWG w sprawie rocznych sprawozdań finansowych niektórych rodzajów spółek i 83/349/EWG w sprawie skonsolidowanych sprawozdań finansowych banków i innych instytucji finansowych oraz uchylająca Dyrektywę Rady 84/253/EWG w sprawie zatwierdzania osób odpowiedzialnych za dokonywanie ustawowych kontroli dokumentów rachunkowych	Projekt ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (albo inny akt prawa krajowego, jeżeli wyraźnie tak zaznaczono)
Art. 1(Przedmiot)	Art. 1
Art. 2 (Definicje)	Art. 2
Art. 3 (zatwierdzanie biegłych rewidentów i firm audytorskich) ust. 1 – 3 ust. 4	Art. 10 Art. 47
Art. 4 (Nieposzlakowana opinia)	Art. 5 ust. 2 pkt 2
Art. 5 (Cofnięcie zatwierdzenia)	Art. 11 ust. 1 Art. 54 ust. 1
Art. 6 (Wymagania dotyczące wykształcenia)	Art. 5 ust. 2 pkt 4
Art. 7 (Weryfikacja kompetencji zawodowych)	Art. 6 – Art. 9
Art. 8 (Sprawdzenie wiedzy teoretycznej)	Art. 9
Art. 9 (Zwolnienia)	<i>Przepis fakultatywny – nie skorzystano z przedmiotowej możliwości</i>
Art. 10 (Szkolenie praktyczne)	Art. 5 ust. 2 pkt 5
Art. 11 (Uzyskanie kwalifikacji w drodze długoterminowego doświadczenia zawodowego)	<i>Przepis fakultatywny – nie skorzystano z przedmiotowej możliwości</i>
Art. 12 (Połączenie szkolenia praktycznego i kształcenia teoretycznego)	<i>Przepis fakultatywny – nie skorzystano z przedmiotowej możliwości</i>
Art. 13 (Kształcenie ustawiczne)	Art. 4 ust. 1 pkt 2 Art. 4 ust. 2 i 3 Art. 21 ust. 4
Art. 14 (Zatwierdzanie biegłych rewidentów z innych Państw Członkowskich)	Art. 5 ust.3
Art. 15 (Rejestr publiczny)	Art. 10
Art. 16 (Rejestracja biegłych rewidentów)	Art. 10 ust. 4
Art. 17 (Rejestracja firm audytorskich)	Art. 53 ust. 3
Art. 18 (Aktualizacja informacji w rejestrze)	Art. 10 ust. 7 Art. 53 ust. 4
Art. 19 (Odpowiedzialność za informacje zawarte w rejestrze)	Art. 10 ust. 7 Art. 53 ust. 4
Art. 20 (Język)	Art. 10 ust. 9 Art. 53 ust. 6
Art. 21 (Etyka zawodowa)	Art. 4 ust. 1 pkt 3 Art. 16 pkt 3

Art. 22 (Niezależność i obiektywizm)	Art. 56
Art. 23 (Poufność i tajemnica zawodowa)	Art. 59
Art. 24 (Niezależność i obiektywizm biegłych rewidentów przeprowadzających badanie ustawowe w imieniu firm audytorskich)	Art. 57
Art. 25 (Wynagrodzenie za badanie)	Art. 60
Art. 26 (Standardy rewizji finansowej)	Art. 4 pkt 3 Art. 49 ust. 2
Art. 27 (Badania ustawowe skonsolidowanych sprawozdań finansowych)	Art. 61
Art. 28 (Sprawozdawczość z badania)	Art. 104 pkt 1
Art. 29 (Systemy zapewniania jakości)	Art. 26 ust. 2
Art. 30 (Systemy dochodzeń i sankcji)	Art. 74
Art. 31 (Odpowiedzialność biegłego rewidenta)	<i>Nie dotyczy – adresatem jest Komisja Europejska</i>
Art. 32 (Zasady nadzoru publicznego)	Art. 63 Art. 64 Art. 65
Art. 33 (Współpraca na szczeblu wspólnotowym pomiędzy systemami nadzoru publicznego)	Art. 65 ust. 1 pkt 9
Art. 34 (Wzajemne uznawanie rozwiązań regulacyjnych pomiędzy Państwami Członkowskimi)	Art. 91
Art. 35 (Wyznaczenie właściwych władz)	Art. 65 ust. 1 pkt 9
Art. 36 (Tajemnica zawodowa i współpraca regulacyjna pomiędzy Państwami Członkowskimi)	Art. 91 Art. 92 Art. 93 Art. 94
Art. 37 (Wybór biegłych rewidentów lub firm audytorskich)	Art. 104 pkt 3
Art. 38 (Zwolnienie i rezygnacja biegłych rewidentów i firm audytorskich)	Art. 104 pkt 3
Art. 39 (Zastosowanie do nienotowanych jednostek interesu publicznego)	Art. 86 ust. 2
Art. 40 (Sprawozdanie zapewniające przejrzystość)	Art. 88 pkt 1
Art. 41 (Komitet ds. audytu)	Art. 86
Art. 42 (Niezależność)	Art. 88 pkt 2 i 3
Art. 43 (Zapewnianie jakości)	Art. 26 ust. 3 pkt 1
Art. 44 (Zatwierdzanie biegłych rewidentów z państw trzecich)	Art. 5 ust. 4
Art. 45 (Rejestracja i nadzór nad biegłymi rewidentami i jednostkami audytorskimi z państwa trzeciego)	Art. 95 Art. 96 Art. 97 Art. 98 Art. 99
Art. 46 (Odstępstwa w przypadku równoważności)	Art. 100
Art. 47 (Współpraca z właściwymi władzami państw trzecich)	Art. 101 Art. 102 Art. 103
Art. 48 (Procedura komitetu)	<i>Nie dotyczy – adresatem jest Komisja Europejska</i>
Art. 49	Ustawa z 29 września 1994 r. o rachunkowości

	(Dz. U. z 2002 r. Nr 76 poz. 694 z późn. zm.) – Załącznik nr 1, część pt. Dodatkowe informacje i objaśnienia, ust. 4 pkt 6.
Art. 50	<i>Nie dotyczy – uchylene dyrektywy</i>
Art. 51	<i>Nie dotyczy – przepisy przejściowe</i>
Art. 52	<i>Przepis fakultatywny – nie skorzystano z przedmiotowej możliwości</i>
Art. 53	<i>Nie dotyczy – termin transpozycji</i>
Art. 54	<i>Nie dotyczy – termin wejścia w życie dyrektywy</i>
Art. 55	<i>Nie dotyczy – adresaci dyrektywy</i>

URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU

Mikołaj Dowgielewicz

Min.MD/3084/08/DP/kma

Warszawa, dnia 15 grudnia 2008 r.

Pan
Maciej Berek
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym, wyrażona na podstawie art. 9 pkt 3 w związku z art. 2 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2a ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494, z późn. zm.) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej Mikołaja Dowgielewicza

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z przedłożonym przy piśmie z dnia 10 grudnia 2008 r. projektem ustawy (pismo nr RM-10-178-08 NOWY TEKST), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:
Pani Elżbieta Chojna-Duch
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Finansów

2008-12-17

C. OPIS POSTULOWANEGO ROZWIĄZANIA PRAWNEGO, ZE WSKAZANIEM INTERESU BĘDĄCEGO PRZEDMIOTEM OCHRONY

1) Dla AUXILIUM Kancelarii Biegłych Rewidentów S.A., jak również dla firm audytorskich, działających w formie spółki akcyjnej, kluczową sprawą jest treść art. 47 pkt 4 ppkt b, który stanowi, iż spółka kapitałowa ma spełniać m.in. wymóg, aby większość głosów na walnym zgromadzeniu posiadali biegli rewidentzi lub firmy audytorskie, zatwierdzone co najmniej w jednym państwie Unii Europejskiej. Takie postanowienie stoi w sprzeczności z charakterem spółek akcyjnych, które poprzez emisje papierów wartościowych pozyskują środki na swój rozwój. W praktyce wskazany przepis eliminuje możliwość prowadzenia działalności audytorskiej nie tylko w formie publicznej spółki akcyjnej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. nr 184, poz. 1539 ze zmianami), ale nawet spółki akcyjnej, w której akcje są akcjami na okaziciela. Trudno znaleźć uzasadnienie dla rozwiązania ustawodawcy, w którym biegli rewidentzi nie mogliby pozyskiwać środków finansowych przez emisję akcji na okaziciela i sprzedaż tych papierów wartościowych na rynku publicznym. Ponadto planowane postanowienie art. 47 pkt 3 ppkt b oraz niezwykle krótki okres dostosowania Spółek do rozwiązań projektowanej ustawy w bardzo niekorzystnej sytuacji stawia spółki audytorskie, już notowane na rynku publicznym. Nadmienić należy, iż spółki publiczne są zobowiązane do ujawniania wielu informacji, w tym: danych finansowych przynajmniej rocznych i półrocznych, a na rynku regulowanym również kwartalnych; zawarcia znacznych kontraktów, strategii rozwoju Spółki, wyników obligatoryjnego audytu sprawozdań finansowych etc., co znacznie podwyższa ich transparentność wobec kontrahentów czy inwestorów. Nie ma potrzeby, aby dodatkowo dla spółek publicznych wprowadzać wymogi komentowanego artykułu projektu ustawy. Posiadanie większości głosów na walnym zgromadzeniu przez biegłych rewidentów lub firmę audytorską nie wpłynie na rzetelność, czy jakość wykonywanego przez dany podmiot badania sprawozdania finansowego. Jednocześnie wskazać należy, iż taki wymóg stawia w dużo lepszej sytuacji zagraniczne podmioty audytorskie, które mogą założyć w Polsce podmiot audytorski i nie podlegają tak znacznym ograniczeniom, jak polski podmiot, będący Spółką publiczną.

Postanowienia dyrektywy 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego statuują bezwzględny wymóg, bez uwzględnienia praw nabytych przez jednostki, które były

podmiotami uprawnionymi do badań sprawozdań finansowych zgodnie z ustawodawstwem polskim przed wejściem Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej oraz przed implementacją do prawa krajowego postanowień przedmiotowej dyrektywy. W świetle przedstawionych okoliczności proponujemy, aby zapis art. 47 pkt 4 ppkt b otrzymał następujące brzmienie:

„b) większość członków na walnym zgromadzeniu posiadają biegli rewidenci lub firmy audytorskie, zatwierdzeni co najmniej w jednym państwie Unii Europejskiej, z wyłączeniem emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na jednym z rynków regulowanych krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy”.

2. Uprawnienie KRBR do określania wysokości opłat rocznych z tytułu nadzoru, o których mowa w art. 50 ust. 1 pkt 2 oraz zasad ich podziału, określone w art. 21 ust. 2 pkt 8 stoi w naszej ocenie w sprzeczności z art. 50 ust. 1 pkt 2, który zobowiązuje wnosić opłatę roczną z tytułu nadzoru w wysokości nie wyższej niż 2 % rocznych przychodów z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej. Wskazywałby, iż podmiot sam określa sobie wysokość opłaty z tytułu nadzoru. Proponujemy, aby w art. 21 ust. 2 pkt 8 ustawy przy uprawnieniu KRBR było ograniczenie ustawowe wysokości opłaty z tytułu nadzoru do 2 %, natomiast w art. 50 ust. 1 pkt 2 ustawy zaznaczyć sam obowiązek firmy audytorskiej do wnoszenia opłaty z tytułu nadzoru. Problematiczna jest również kwestia samej wysokości opłaty rocznej, którą określono na 2 % rocznych przychodów z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej. W obecnie obowiązujących przepisach opłata maksymalna wynosi 1,5 %. Planowana podwyżka opłaty nie jest uzasadniona. Nawet w sytuacji, jeżeli powstanie Komisja Nadzoru Audytowego, sprawująca nadzór państwa na samorządem biegłych rewidentów to podmioty audytorskie oraz biegli rewidenci nie powinni z tego tytułu ponosić większych ciężarów fiskalnych. Tym bardziej, iż od wysokości opłaty rocznej projekt ustawy uzależnia się np. wysokości kar, nakładanych na biegłego rewidenta oraz na firmy audytorskie. Zwrócić należy uwagę, iż w świetle ustawy o finansach publicznych opłata z tytułu nadzoru uiszczana przez podmiot audytorski jest daniną publiczną. W związku z tym jej wydatkowanie winno podlegać nadzorowi publicznemu.

3. Zastrzeżenia również budzi podział kompetencji pomiędzy Krajową Komisją Nadzoru a Komisją Nadzoru Audytowego. Oba podmioty mogą kontrolować biegłych rewidentów oraz firmy audytorskie zgodnie z zakresem kontroli określonym w art. 27 ust. 2. Ponadto na

podstawie art. 74 projektu ustawy w razie powzięcia informacji o nieprawidłowościach pracownicy zatrudnieni w ministerstwie finansów mogą przeprowadzić kontrole pozaplanowe wykonywania zawodu przez biegłych rewidentów i działalności firm audytorskich w zakresie, o którym mowa w art. 27 ust. 2. To postanowienie jest całkowicie niezrozumiałe i niedopuszczalne – kontroli podmiotu audytorskiego i biegłego rewidenta mają dokonywać osoby, który jedyną legitymacją będzie nie wiedza czy umiejętności a sam fakt zatrudnienia w Ministerstwie Finansów. W ocenie AUXILIUM S.A. kontrola dokonana przez pracownika Ministerstwa będzie bezprawna, bo na jakich podstawach zostanie oparte upoważnienie do kontroli i według jakich reguł postępowania ma zostać kontrola przeprowadzona?

Poza tym sytuacja, w której uprawnienie do kontroli jest udzielone kilku podmiotom, może powodować zmieszanie i nie można wykluczyć sytuacji, w której jeden podmiot będzie kontrolowany w tym samym zakresie przez trzy różne podmioty. Taka sytuacja z punktu widzenia działalności biegłych rewidentów oraz firmy audytorskiej jest niedopuszczalna.

Budzi uzasadnione wątpliwości postanowienie art. 27 ust. 6 projektu ustawy, pozwalające na udział pracownikom Ministerstwa Finansów jako obserwatorom w kontroli z prawem dostępu do dokumentów. Jaki jest charakter ich obecności i jakie posiadają uprawnienia? Uzasadnionym jest wniosek, iż ich obecność może świadczyć, o nadzorowaniu Krajowej Komisji Nadzoru jako podmiotu, dokonującego kontroli firmy audytorskiej, jak również prawidłowym jest stwierdzenie, iż sami zbierają informacje do przeprowadzenia kontroli przez Komisję Nadzoru Audytowego lub kontroli w trybie art. 73 projektu ustawy. Brak uszczegółowienia przepisów w tej materii.

4. Stanowczo należy stwierdzić, iż kary nakładane na biegłych rewidentów oraz firmy audytorskie, określone w art. 28 ust. 3 oraz art. 31 ust. 2 projektu ustawy są wysokie i brak jest dokładnego określenia, za jakie przewinienia naruszenia zawodu oraz kodeksu etyki zostanie zastosowana dana kara. Brak delegacji do wydania przepisów wykonawczych, wskazujących, w jakiej wysokości i za jakie przewinienie zastosowana zostanie dana kara, w szczególności chodzi o kary, określone w art. 28 ust. 3 ppkt a – d, jako szczególnie dotkliwe dla podmiotów audytorskich oraz art. 31 ust. 2 pkt 3,4,5 jako szczególnie dotkliwe dla biegłych rewidentów. Kara pieniężna przewidziana jest w art. 31 ust. 6 projektu ustawy w granicach od 5- krotności do 50 – krotności rocznej składki członkowskiej jest stanowczo za wysoka i stanowi znaczne obciążenie zwłaszcza dla samodzielnych biegłych rewidentów. Proponujemy, nie wskazywać minimalnej wysokości składek członkowskich. Na gruncie projektu ustawy składka członkowska

może wynosić nawet do 2 % przychodu z tytułu usług rewizji finansowej, a w chwili obecnej minimalna kara będzie wynosić aż 10 % całego przychodu bez względu na charakter przewinienia. Jest to stanowczo nadmierna dolegliwość. W ustawie nie ma żadnego wyczerpującego katalogu kar, który można stosować wobec firm audytorskich, podobnego jak wobec biegłych rewidentów stanowi art. 31 ust. 2 projektu ustawy. Jeżeli uznać, iż charakter katalogu kar ma przepis art. 27 ust. 3 ustawy (choć jego konstrukcja legislacyjna na to nie wskazuje) to przewidziane w podpunktach a-d) kary są niezwykle surowe: kara finansowa w wysokości do 250.000 złotych, zawieszenie wykonywania czynności rewizji finansowej przez firmę audytorską na okres od 6 miesięcy do lat 3, skreślenie z listy firm audytorskich, podanie do publicznej wiadomości informacji o stwierdzonych nieprawidłowościach i karach nałożonych na firmę audytorską, jako kary dodatkowej. Czy Krajowa Komisja Nadzoru w każdym przypadku składa wniosek do Krajowej Rady Biegłych Rewidentów o orzeczenie wyżej wymienionych kar? Z konstrukcji przepisu wynika, że ma taki obowiązek, co jest kompletnym nieporozumieniem, zważywszy charakter pracy biegłego rewidenta, który ma być zawodem zaufania publicznego. Brak natomiast jakichkolwiek informacji o możliwości zastosowania kary upomnienia, czy nagany.

5. Obowiązek składania dwóch odrębnych sprawozdań przez firmy audytorskie dla Krajowej Rady Biegłych Rewidentów (art. 50 ust. 4) w terminie dwóch miesięcy od zakończenia roku obrotowego oraz dla Krajowej Komisji Nadzoru (art. 79 ust. 1) w terminie jednego miesiąca od zakończenia roku obrotowego. Termin sprawozdania dla Krajowej Komisji Nadzoru jest stanowczo zbyt krótki, zwłaszcza dla dużych podmiotów, posiadających oddziały lub będących w grupie kapitałowej. Ponadto należy zapytać o celowość składania dwóch sprawozdań, zawierających identyczne, lub zbliżone dane na rzecz dwóch podmiotów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, których obsługę organizacyjno – kancelaryjną zapewnia Biuro KIBR (art. 29 ust. 2 ustawy). Po co przedstawiać decyzję o wpisie firmy audytorskiej na listę, jeżeli KKN może sprawdzić informację praktycznie w Biurze KIBR. W ocenie AUXILIUM S.A. powinno być jedno sprawozdanie, przedstawiające dane, które interesują różne organy KIBR. Każde sprawozdanie wiąże czas i zaangażowanie pracowników danego podmiotu audytorskiego, a ponadto przekazuje informacje poufne na temat danego podmiotu. Nie można zapominać, iż samorząd zawodowy jest powoływany w celu ochrony interesów biegłych
- rewidentów,

i pracy na rzecz polepszenia standardów rewizji finansowej, nie zaś w celu nadmiernego obciążania, w tym fiskalnego członków danego samorządu. Niezrozumiałe jest uregulowanie art. 79 ust. 3 projektu, który wskazuje, iż niewypelnienie przez firmę audytorską choćby jednego z obowiązków, o których mowa w ust. 1 art. 79 Komisja Nadzoru Audytowego może wydać decyzję administracyjną, o której mowa w art. 75 ust. 2 pkt 2. Wydaje się, iż chodzi o decyzję określoną w art. 79 ust. 1 pkt 2. Zasadnym jest pytanie, dlaczego brak złożenia w krótkim jednomiesięcznym terminie informacji do Krajowej Komisji Nadzoru ma skutkować dla firm audytorskich najsurowszymi sankcjami?

6. Niepokoi możliwość skreślenia z listy podmiotów w razie nieuregulowania przez firmę audytorską rocznej opłaty z tytułu nadzoru. W ocenie AUXILIUM S.A. skreślenie powinno być to poprzedzone dodatkowym wezwaniem do zapłaty opłaty z tytułu nadzoru.

7. Wątpliwości budzi również faktyczna niezależność Komisji Nadzoru Audytowego. W naszej ocenie Komisja ta nie powinna być traktowana jako część Ministerstwa Finansów, nawet jeżeli wykonuje swe zadania przy pomocy komórki organizacyjnej w Ministerstwie Finansów odpowiedzialnej za rachunkowość i rewizję finansową (art. 66 ust. 4 ustawy). Wybór Przewodniczącego oraz jego Zastępcy powinien następować w drodze głosowania w trybie tajnym, dokonywanym przez samych członków Komisji. Wskazany przez Ministra Finansów Przewodniczący Komisji, z góry wskazuje na wyższą pozycję danego członka Komisji. Ponadto w Komisji Egzaminacyjnej składającej się z 20 członków będzie aż 11 przedstawicieli Ministerstwa Finansów (art. 4). W myśl art. 66 projektu członkami Komisji Nadzoru Audytowego są: 2 przedstawicieli Ministra Finansów, jeden z nich jako Przewodniczący, 2 przedstawicieli Komisji Nadzoru Finansowego, jeden z nich jako Zastępca Przewodniczącego, przedstawiciel Ministra Sprawiedliwości, 2 przedstawicieli KIBR, rekomendowanych przez KRBR, przedstawiciel organizacji pracodawców, przedstawiciel Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. Nie oceniając zaproponowanego w art. 65 paragrafu, uważamy, że członkowie Komisji Nadzoru Audytowego nie powinni być przedstawicielami typujących ich instytucji, a powinni być jedynie przez nich rekomendowani. Taki sposób typowania przedstawicieli uniezależni znacznie

Komisję

i umożliwi wybór przedstawicieli z szerszego kręgu ekspertów. W składzie Komisji brak jest uwzględnienia przedstawiciela organizacji przedsiębiorców, których to przedsiębiorców audyty przede wszystkim dotyczą.

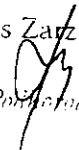
Rozważania wymaga ewentualnie poddanie Komisji Nadzoru Audytowego zamiast Ministerstwu Finansów pod nadzór Komisji Nadzoru Finansowego jako organu niezależnego. Nadzór publiczny powinien sam ustalać zasady kontroli. Wzmocnienie roli Ministra Finansów w świetle zapisów 43 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady nie ma uzasadnienia. Proponujemy, aby Komisja Nadzoru Audytowego, a nie Ministerstwo Finansów określała szczegółowe zasady i tryb przeprowadzania kontroli (art. 77 projektu ustawy) oraz wzór upoważnienia do jej przeprowadzania. Zasadnym wydaje się również, w przypadku powzięcia informacji o nieprawidłowościach (art. 74 projektu) to nie pracownicy zatrudnieni w Ministerstwie Finansów, a osoby wytypowane przez Komisję Nadzoru Audytowego, powinni móc przeprowadzać pozaplanową kontrolę wykonywania zawodu przez biegłych rewidentów i działalności firm audytorskich.

8. Komisja Nadzoru Audytorskiego ma prowadzić rejestr biegłych rewidentów z państw trzecich oraz listę firm audytorskich z państw trzecich. (art. 65 ust.1 pkt 4). Ponownie występuje sytuacja dublowania kompetencji poszczególnych organów. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów prowadzi rejestr polskich podmiotów audytorskich, Komisja Nadzoru Audytorskiego podmiotów z państw trzecich. Trudno znaleźć racjonalne wytłumaczenie takiego rozwiązania i prowadzenie list winno być powierzone jednemu podmiotowi. Może również być możliwe rozwiązanie, aby KRBR prowadziła listę uprawnionych biegłych rewidentów, natomiast KNA prowadziła listy firm audytorskich polskich oraz z państw trzecich.

9. W ocenie AUXILIUM S.A. projekt ustawy faworyzuje podmioty audytorskie z państw trzecich, tym bardziej, iż przewiduje możliwość zwolnienia ich z obowiązkowego nadzoru, systemowi postępowania dyscyplinarnego i systemowi zapewnienia jakości, czego nie przewiduje wobec firm polskich. (art. 91 i art. 92 projektu). Ponadto firmy zagraniczne, zakładając spółki w Polsce, będą spełniać wymóg art. 47 pkt 4 ppkt b, gdyż będą posiadały większość głosów na walnym zgromadzeniu, co w przypadku dużych spółek polskich bywa problematyczne.

10. Zauważyć należy stanowczo zbyt krótki okres wejścia w życie ustawy oraz dostosowania się do postanowień ustawy dla firm audytorskich. W miesiącu wrześniu 2008 r. projekt ustawy jest w uzgodnieniach między resortowych, jeszcze przez pierwszym czytaniem w sejmie. Trudno określić tempo prac nad projektem a co a tym idzie termin ich ukończenia. Projekt ustawy nakłada wymóg na podmioty audytorskie dostosowania się do wymogów ustawy przewidzianych dla firm audytorskich do dnia 31 grudnia 2008 r. (art. 104 ustawy). Wskazany okres jest stanowczo zbyt krótki. Nie uwzględnia specyfiki wykonywanej działalności, gdyż ostatni kwartał roku to dla firm audytorskich okres pozyskiwania zleceń na badania sprawozdań finansowych za rok 2008. Ponadto samo dokonanie niezbędnych zmian dostosowania wymaga niejednokrotnie wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego, który z przyczyn niezależnych od podmiotu audytorskiego może trwać nawet kilka miesięcy. Zasadnym wydaje się określenie dłuższego okresu dostosowania dla firm audytorskich do wymogów nowej ustawy np. do 31.12.2009 r.

AUXILIUM Kancelaria Biegłych Rewidentów S.A. jako firma audytorska ma interes prawny w treści uchwalanego prawa, które bezpośrednio dotyczą jej funkcjonowania i działalności.

Prezes Zarządu

Zofia Podgórska

Kraków, dnia 13 października 2008 r.

**LIST OTWARTY W SPRAWIE PROJEKTU USTAWY O BIEGŁYCH
REWIDENTACH, ICH SAMORZĄDZIE, FIRMACH AUDYTORSKICH ORAZ
O NADZORZE PUBLICZNYM.**

My niżej podpisani (wykaz podpisów w załączeniu) jako biegli rewidenci oraz firmy audytorskie jesteśmy żywo i z zainteresowaniem kształtem nowej ustawy o biegłych rewidentach, dokonującej implementacji przepisów dyrektywy 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zmieniającej Dyrektywę Rady 78/660/EWG w sprawie rocznych sprawozdań finansowych niektórych rodzajów spółek i 83/349/EWG w sprawie skonsolidowanych sprawozdań finansowych banków i innych instytucji finansowych oraz uchylającej dyrektywę Rady 84/2253/EWG w sprawie zatwierdzania osób odpowiedzialnych za dokonywanie ustawowych kontroli dokumentów rachunkowych (Dz. Urz. UE z 157/87 z 09.06.2006 r. z późn. zm.).

Zaproponowane przez Ministerstwo Finansów rozwiązania legislacyjne budzą jednak wątpliwości, jak również zastrzeżenia co do zgodności z celami dyrektywy. Projekt osłabia pozycje biegłych, przewidując wiele rozwiązań zagrażających istnieniu zwłaszcza małych i średnich podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych. Uchwalenie nowej regulacji w projektowanym kształcie w znaczny sposób umocni pozycję podmiotów zagranicznych, które ze względu na kapitały oraz korporacyjny charakter od lat znajdują się w czołówce rynku audytorskiego. Nie bez znaczenia jest kwestia ukształtowania niezależnego nadzoru nad biegłymi rewidentami.

Mamy nadzieję, że ten protest przyczyni się do rzetelnej dyskusji nad opracowanym przez Ministerstwo Finansów projektem oraz do wnikliwego rozważenia skutków proponowanych zmian legislacyjnych dla środowiska biegłych rewidentów i firm audytorskich. Domagamy się również podjęcia prac nad projektem ustawy w celu poprawienia wadliwych i niosących negatywne dla firm audytorskich skutki zapisów rozwiązań legislacyjnych. Uchwalenie wadliwej ustawy nie może być tłumaczone przekroczeniem terminu do implementacji przepisów wskazanej dyrektywy, gdyż grozi to Polsce odpowiedzialnością z tytułu uchwalenia przepisów niezgodnych z prawem wspólnotowym.

W załączeniu przesyłamy poszczególne propozycje rozwiązań legislacyjnych przyjęte w **projekcie z dnia 6 października 2008 r. ustawy z dnia o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym**, które budzą nasze wątpliwości i zastrzeżenia.

Z poważaniem

**WYKAZ KWESTIONOWANYCH ROZWIĄZAŃ LEGISLACYJNYCH
W PROJEKCIE Z DNIA 6 PAŹDZIERNIKA 2008 R. USTAWY Z DNIA
O BIEGŁYCH REWIDENTACH I ICH SAMORZĄDZIE, FIRMACH
AUDYTORSKICH ORAZ O NADZORZE PUBLICZNYM. (wykaz ma
charakter otwarty).**

W szczególności biegłych rewidentów oraz firmy audytorskie niepokoją przedstawione poniżej poszczególne propozycje rozwiązań legislacyjnych ujęte w **projekcie z dnia 6 października 2008 r. ustawy z dnia o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym.**

1) Upolitycznienie nadzoru publicznego.

Zgodnie z dyrektywą 2006/43/WE ideą nadzoru publicznego jest fakt, aby biegli rewidenci nie nadzorowali samych siebie, ale żeby byli nadzorowani przez organ składający się z niekwestionowanych autorytetów życia gospodarczego, w szczególności nie powinny być to osoby związane z żadną firmą audytorską, ani czynnie wykonujący zawód biegłego rewidenta. Należy nadmienić, iż w żadnym kraju zachodnim sprawy rachunkowości ani biegłych rewidentów nie leżą w gestii Ministerstwa Finansów, którego fundamentalnym celem jest dbałość o budżet państwa i jego wpływy.

Zwrócić uwagę należy, iż w myśl art. 66 projektu ustawy rząd ma wpływ na czterech spośród dziewięciu członków KNA, w tym na Przewodniczącego, którego głos jest decydujący w razie równej liczby oddanych głosów. Przewodniczącym KNA ma być osoba w randze podsekretarza stanu. Na stanowiskach podsekretarzy stanu często następują zmiany, zazwyczaj natury politycznej. Narażanie nadzoru publicznego nad biegłymi rewidentami na fluktuacje na stanowisku przewodniczącego KNA jest de facto pełnym upolitycznieniem KNA. Nie ma przewidzianego żadnego mechanizmu, który uniemożliwiłaby pełną korelację między działaniem KNA a cyklem wyborczym.

2) **Brak zapewnienia niezależności Komisji Nadzoru Audytowego.**

Komisja Nadzoru Audytowego nie powinna być traktowana jako część Ministerstwa Finansów, nawet jeżeli wykonuje swe zadania przy pomocy komórki organizacyjnej w Ministerstwie Finansów odpowiedzialnej za rachunkowość i rewizję finansową (art. 66 ust. 4 projektu). Wybór Przewodniczącego oraz jego Zastępcy powinien następować w drodze głosowania w trybie tajnym, dokonywanym przez samych członków Komisji. Przewodniczący KNA z nadania Ministra Finansów ma wyższą pozycję spośród innych jej członków. W myśl art. 66 projektu członkami Komisji Nadzoru Audytowego są: 2 przedstawiciele Ministra Finansów, jeden z nich jako Przewodniczący, 2 przedstawiciele Komisji Nadzoru Finansowego, jeden z nich jako Zastępca Przewodniczącego, przedstawiciel Ministra Sprawiedliwości, 2 przedstawiciele KIBR, rekomendowanych przez KRBR, przedstawiciel organizacji pracodawców, przedstawiciel Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. Nie oceniając zaproponowanego w art. 66 parytetu, uważamy, że członkowie Komisji Nadzoru Audytowego nie powinni być przedstawicielami typujących ich instytucji, a powinni być jedynie przez nich rekomendowani. Taki sposób typowania przedstawicieli uniezależni znacznie Komisję i umożliwi wybór przedstawicieli z szerszego kręgu ekspertów.

Kwestią znamioną są wymogi w stosunku do kandydatów na członków KNA Projekt zakłada, aby większość członków KNA (nie wszyscy!) w trakcie kadencji oraz trzy lata przed powołaniem: 1) nie wykonywali czynności rewizji finansowej, 2) nie mieli prawa głosu w firmie audytorskiej, 3) nie byli członkiem zarządu lub rady nadzorczej firmy audytorskiej. Brak wyłączenia, aby w komisji mogli zasiadać osoby pracujące dziś w firmach audytorskich.

Rozważania wymaga ewentualnie poddanie Komisji Nadzoru Audytowego pod nadzór zamiast Ministerstwu Finansów Komisji Nadzoru Finansowego jako organu niezależnego. Nadzór publiczny powinien sam ustalać zasady kontroli i to Komisja Nadzoru Audytowego, a nie Ministerstwo Finansów powinna określać szczegółowe zasady i tryb przeprowadzania

kontroli (art. 77 projektu ustawy) oraz wzór upoważnienia do jej przeprowadzania. Zasadnym wydaje się również, aby w przypadku powzięcia informacji o nieprawidłowościach (art. 74 projektu) to nie pracownicy zatrudnieni w Ministerstwie Finansów, a osoby wytypowane przez Komisję Nadzoru Audytowego, przeprowadzały pozaplanową kontrolę wykonywania zawodu przez biegłych rewidentów oraz działalności firm audytorskich.

3. Nieuzasadnione wzmocnienie roli Ministra Finansów.

Proponowane na gruncie projektu ustawy wzmocnienie roli Ministra Finansów w świetle zapisów 43 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady nie ma uzasadnienia. Poza opisanymi wyżej zastrzeżeniami dominacja Ministerstwa Finansów jest wyraźna również w Komisji Egzaminacyjnej, w której na 20 członków będzie aż 11 przedstawicieli Ministerstwa Finansów, w tym 6 to pracownicy Ministerstwa (art. 6). Ponadto absurdalnym jest rozwiązanie, w którym KNA (zdominowane przez przedstawicieli Ministerstwa Finansów) ma prawo sprzeciwienia się wpisowi w terminie 30 dni od dnia otrzymania uchwały o wpisie (art. 10 ust.6). Będzie to de facto pełna kontrola nad przeprowadzeniem egzaminu i uzależnienie uzyskania uprawnień od swobodnego uznania KNA, gdyż nie ma wskazanych sytuacji, w których KNA może taki sprzeciw wyrazić, ale również kwestionowanie uprawnień osób w powołaniu, których ona częściowo sama uczestniczyła. Trudno wyobrazić sobie, żeby w demokratycznym państwie prawa uzyskanie kwalifikacji zawodowych zależało od uznania administracyjnego.

4. Dyskryminacja małych i średnich firm .

Projektowane rozwiązania są niekorzystne dla małych i średnich firm audytorskich, natomiast faworyzują duże podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych. Przewidziane w nim rozwiązania mogą spowodować przyspieszenie przejmowania małych firm audytorskich przez duże lub ich likwidację. Taka teza nasuwa się przede wszystkim z analizy propozycji kar, którym podlegać będą firmy audytorskie w wysokości nawet do 250.000 złotych. Wprowadzenie tego przepisu w życie może spowodować

dwie zasadnicze zmiany. Po pierwsze jeżeli mała lub średnia firma otrzyma karę powyżej jej rocznych przychodów, oznaczać to będzie dla niej upadłość. Po drugie z racji zagrożenia wysokimi karami oraz określenia w art. 51 projektu odpowiedzialności firmy audytorskiej za szkodę w przypadku jednostek zainteresowania publicznego do kwoty 12.000.000 złotych a pozostałych jednostek do 3.000.000 zł w znaczący sposób wzrośnie koszt ubezpieczenia się od odpowiedzialności cywilnej firm audytorskich.

Nadmienić należy, że małe firmy audytorskie są uzupełnieniem większych podmiotów, odpowiadają na zapotrzebowanie innego sektora rynku usług audytorskich.

Niepokój budzi również art. 80 projektu, który przewiduje konieczność zamieszczania przez firmy audytorskie na stronie internetowej szeregu informacji, dotyczących badania audytowanych spółek zainteresowania publicznego, do których zaliczają się przede wszystkim spółki giełdowe. Taka regulacja może spowodować, iż spółki zainteresowania publicznego będą sięgać tylko po usługi tych firm, które dotychczas badały spółki giełdowe, a w konsekwencji doprowadzić do podziału spółek audytorskich bez uwzględnienia wiedzy merytorycznej zatrudnionych w nich pracowników, ale historycznego doświadczenia dużych podmiotów, przez co doprowadzi do dyskryminacji podmiotów, które nie mogą wykazać doświadczenia w badaniu wskazanych jednostek.

5. Wysokość przewidzianych kar dla biegłych rewidentów oraz firm audytorskich.

Stanowczo należy stwierdzić, iż kary nakładane na biegłych rewidentów oraz firmy audytorskie, określone w art. 27 ust. 3 oraz art. 31 ust. 2 projektu ustawy są wysokie a brak dokładnego określenia, za jakie przewinienia przewidziana jest dana kara, budzi zaniepokojenie. Brak delegacji do wydania przepisów wykonawczych, wskazujących, w jakiej wysokości i za jakie przewinienie zastosowana zostanie dana kara, w szczególności chodzi o szczególnie dotkliwe kary, określone w art. 27 ust. 3 ppkt a – d dla podmiotów audytorskich oraz art. 31 ust. 2 oraz ust 5 dla biegłych rewidentów. Kara pieniężna przewidziana jest w art. 31 ust. 5 projektu

ustawy w granicach od 5- krotności do 50 – krotności rocznej składki członkowskiej jest stanowczo za wysoka i stanowi znaczne obciążenie zwłaszcza dla biegłych rewidentów, prowadzących firmę w formie działalności gospodarczej. Ponadto proponujemy, nie wskazywać minimalnej wysokości składek członkowskich. Na gruncie projektu ustawy składka członkowska może wynosić nawet do 2 % przychodu z tytułu usług rewizji finansowej, a minimalna kara będzie wynosić aż 10 % całego przychodu bez względu na charakter przewinienia. Jest to stanowczo nadmierna dolegliwość. Brak zapisów w ustawie katalogu przewinień, za które nakładane są najwyższe kary może doprowadzić do dowolności interpretacyjnej. Należy podkreślić, iż kary są niezwykle surowe: kara finansowa w wysokości do 250.000 złotych, zawieszenie wykonywania czynności rewizji finansowej przez firmę audytorską na okres od 6 miesięcy do lat 3, skreślenie z listy firm audytorskich, podanie do publicznej wiadomości informacji o stwierdzonych nieprawidłowościach i karach nałożonych na firmę audytorską, jako kary dodatkowej. Czy Krajowa Komisja Nadzoru w każdym przypadku składa wnioski do Krajowej Rady Biegłych Rewidentów o orzeczenie wyżej wymienionych kar? Z konstrukcji przepisu wynika, że ma taki obowiązek, co jest kompletnym nieporozumieniem, zważywszy na charakter pracy biegłego rewidenta, który ma być zawodem zaufania publicznego. Brak natomiast jakichkolwiek informacji o możliwości zastosowania kary upomnienia, czy nagany.

Możliwość zastosowania tak wysokich kar wobec małych i średnich firm audytorskich może skutkować ich upadłością. Brak zróżnicowania podmiotów na rynku doprowadzi do zawyżania ceny ze względu na brak konkurencji. Duże firmy audytorskie uzyskują dodatkową możliwość konsolidacji rynku usług audytorskich.

6. Brak ochrony praw nabytych podmiotów uprawionych do badania sprawozdań finansowych i uprzywilejowanie podmiotów zagranicznych.

Dla firm audytorskich, działających w formie spółki akcyjnej, kluczową sprawą jest treść art. 47 pkt 4 ppkt b, który stanowi, iż spółka kapitałowa ma spełniać m.in. wymóg, aby większość głosów na walnym zgromadzeniu

posiadałi biegli rewidenci lub firmy audytorskie, zatwierdzone co najmniej w jednym państwie Unii Europejskiej. Takie postanowienie stoi w sprzeczności z charakterem spółek akcyjnych, które poprzez emisję papierów wartościowych pozyskują środki na swój rozwój. W praktyce wskazany przepis eliminuje możliwość prowadzenia działalności audytorskiej nie tylko w formie publicznej spółki akcyjnej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. nr 184, poz. 1539 ze zmianami), na Alternatywnym Systemie Obrotu NewConnect ale nawet spółki akcyjnej, w której akcje są akcjami na okaziciela. Trudno znaleźć uzasadnienie dla rozwiązania ustawodawcy, w którym biegli rewidenci nie mogliby pozyskiwać środków finansowych przez emisję akcji na okaziciela i sprzedaż tych papierów wartościowych na rynku publicznym. Ponadto planowane postanowienie art. 47 pkt 3 ppkt b oraz niezwykle krótki okres dostosowania Spółek do rozwiązań projektowanej ustawy w bardzo niekorzystnej sytuacji stawia spółki audytorskie, już notowane na rynku publicznym.

Nadmienić należy, iż spółki publiczne są zobowiązane do ujawniania wielu informacji, w tym: danych finansowych przynajmniej rocznych i półrocznych, a na rynku regulowanym również kwartalnych; informacji o zawarciu znacznych kontraktów, o strategii rozwoju Spółki, wyników obowiązkowego audytu sprawozdań finansowych etc., co znacznie podwyższa ich transparentność wobec kontrahentów czy inwestorów. Nie ma potrzeby, aby dodatkowo dla spółek publicznych wprowadzać wymogi komentowanego artykułu projektu ustawy. Posiadanie większości głosów na walnym zgromadzeniu przez biegłych rewidentów lub firmę audytorską nie wpłynie na rzetelność, czy jakość wykonywanego przez dany podmiot badania sprawozdania finansowego. Jednocześnie wskazać należy, iż taki wymóg stawia w dużo lepszej sytuacji zagraniczne podmioty audytorskie, które mogą założyć w Polsce podmiot audytorski i nie podlegają tak znacznym ograniczeniom, jak polski podmiot, będący Spółką publiczną.

Postanowienia dyrektywy 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego statuują bezwzględny wymóg, bez uwzględnienia praw nabytych przez

jednostki, które były podmiotami uprawnionymi do badań sprawozdań finansowych zgodnie z ustawodawstwem polskim przed wejściem Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej oraz przed implementacją do prawa krajowego postanowień przedmiotowej dyrektywy. W świetle przedstawionych okoliczności proponujemy, aby zapis art. 47 pkt 4 ppkt b otrzymał następujące brzmienie:

„b) większość członków na walnym zgromadzeniu posiadają biegli rewidenci lub firmy audytorskie, zatwierdzeni co najmniej w jednym państwie Unii Europejskiej, z wyłączeniem emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na jednym z rynków regulowanych lub alternatywnych rynkach obrotu krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy”.

Taki zapis zapewniłby ochronę praw nabytych podmiotów, które do wejścia w życie przepisów ustawy implementujących przedmiotową dyrektywę posiadały uprawnienia do badania sprawozdań finansowych.

Projekt ustawy faworyzuje podmioty audytorskie z państw trzecich, tym bardziej, iż przewiduje możliwość zwolnienia ich z obowiązkowego nadzoru, systemowi postępowania dyscyplinarnego i systemowi zapewnienia jakości, czego nie przewiduje wobec firm polskich. (art. 91 i art. 92 projektu). Ponadto firmy zagraniczne, zakładając spółki w Polsce, będą spełniać wymóg art. 47 pkt 4 ppkt b, gdyż będą posiadały większość głosów na walnym zgromadzeniu, co w przypadku dużych spółek polskich bywa problematyczne.

7. Wysokość opłaty rocznej z tytułu nadzoru

Problematyczna jest również kwestia samej wysokości opłaty rocznej, która określono na 2 % rocznych przychodów z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej nie mniej niż 20 % przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, (...). Uważamy, iż zapis: „nie mniej niż 20 % przeciętnego wynagrodzenia” winno być wykreślone. W obecnie obowiązujących przepisach opłata maksymalna wynosi 1,5 %. Planowana podwyżka opłaty nie jest uzasadniona. Nie uzasadnia tego również powstanie Komisji Nadzoru Audytowego, sprawującej nadzór państwa na samorządem

biegłych rewidentów. Dlaczego podmioty audytorskie oraz biegli rewidentci mają ponosić z tego tytułu większe ciężary fiskalne. Tym bardziej, iż od wysokości opłaty rocznej projekt ustawy uzależnia np. wysokość kar, nakładanych na biegłego rewidenta oraz na firmy audytorskie. Zwrócić należy uwagę, iż w świetle ustawy o finansach publicznych opłata z tytułu nadzoru uiszczana przez podmiot audytorski jest daniną publiczną. W związku z tym jej wydatkowanie winno podlegać nadzorowi publicznemu. Samo uchwalanie ustawy, w której określa się zasady i wysokość daniny publicznej nie powinno odbywać się pobieżnie i bez wnikliwej dyskusji społecznej.

8. Brak przejrzystego podziału kompetencji pomiędzy Komisją Nadzoru Audytowego a Krajową Komisją Nadzoru, będącą organem KIBR.

Zastrzeżenia również budzi podział kompetencji pomiędzy Krajową Komisją Nadzoru a Komisją Nadzoru Audytowego. Oba podmioty mogą kontrolować biegłych rewidentów oraz firmy audytorskie zgodnie z zakresem kontroli określonym w art. 26 ust. 2. Ponadto na podstawie art. 74 projektu ustawy w razie powzięcia informacji o nieprawidłowościach pracownicy zatrudnieni w ministerstwie finansów mogą przeprowadzić kontrole pozaplanowe wykonywania zawodu przez biegłych rewidentów i działalności firm audytorskich w zakresie, o którym mowa w art. 26 ust. 2. To postanowienie jest całkowicie niezrozumiałe i niedopuszczalne – kontroli podmiotu audytorskiego i biegłego rewidenta mają dokonywać osoby, zatrudnione w Ministerstwie Finansów.

Brak wyraźnego rozdziału kompetencyjnego może w przyszłości doprowadzić do sporów pomiędzy wskazanymi organami. Poza tym sytuacja, w której uprawnienie do kontroli jest udzielone kilku podmiotom, może powodować zamieszanie i nie można wykluczyć sytuacji, w której jeden podmiot będzie kontrolowany w tym samym zakresie przez trzy różne podmioty. Taka sytuacja z punktu widzenia działalności biegłych rewidentów oraz firmy audytorskiej jest niedopuszczalna i organizacyjnie uciążliwa.

9. Nadmierny formalizm sprawozdawczy.

Obowiązek składania dwóch odrębnych sprawozdań przez firmy audytorskie dla Krajowej Rady Biegłych Rewidentów (art. 49 ust. 3) w terminie dwóch miesięcy od zakończenia roku obrotowego oraz dla Krajowej Komisji Nadzoru (art. 79 ust. 1) w terminie jednego miesiąca od zakończenia roku obrotowego. Termin sprawozdania dla Krajowej Komisji Nadzoru jest stanowczo zbyt krótki, zwłaszcza dla dużych podmiotów, posiadających oddziały lub będących w grupie kapitałowej. Ponadto należy zapytać o celowość składania dwóch sprawozdań, zawierających identyczne, lub zbliżone dane na rzecz dwóch podmiotów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, których obsługę organizacyjno – kancelaryjną zapewnia Biuro KIBR (art. 28 ust. 2 ustawy). Po co przedstawiać decyzję o wpisie firmy audytorskiej na listę, jeżeli KKN może sprawdzić informacje praktycznie w Biurze KIBR.

Zasadnym wydaje się obowiązek sporządzania jednego sprawozdania dla KIBR, przedstawiającego dane, które interesują różne organy. Każde sprawozdanie wiąże czas i zaangażowanie pracowników danego podmiotu audytorskiego, a ponadto przekazuje informacje poufne na temat danego podmiotu. Nie można zapominać, iż samorząd zawodowy jest powoływany w celu ochrony interesów biegłych rewidentów, i pracy na rzecz polepszenia standardów rewizji finansowej, nie zaś w celu nadmiernego obciążania, w tym fiskalnego członków danego samorządu. Niezrozumiałe jest uregulowanie art. 79 ust. 3 projektu, który wskazuje, iż niewypełnienie przez firmę audytorską choćby jednego z obowiązków, o których mowa w ust. 1 art. 79 Komisja Nadzoru Audytowego może wydać decyzję administracyjną, o której mowa w art. 75 ust. 1 pkt 2. Zasadnym jest pytanie, dlaczego brak złożenia w krótkim jednomiesięcznym terminie informacji do Krajowej Komisji Nadzoru ma skutkować dla firm audytorskich najsurowszymi sankcjami?

10. Bezstronność i niezależność (Ograniczenia przychodowe).

Sformułowania Art. 56 ust.3, pkt.4. projekt mówią o ograniczeniach przychodowych, które nie mogą świadczyć o bezstronności biegłego rewidenta, wiarygodności badania, jego niezależności, jeżeli, biegły:

„osiągnął chociażby w jednym roku, w ciągu ostatnich 5 lat, co najmniej 20 % przychodu rocznego z tytułu świadczenia usług na rzecz jednostki, w której wykonywał czynności rewizji finansowej, lub jednostki z nią powiązanej.” Z literalnego brzmienia wynika, że „pomysłodawca” ma na myśli wszystkie przychody, a więc również z tyt. badania sprawozdań finansowych. Jeżeli taki jest zamysł ustawodawcy to z dużym prawdopodobieństwem można stwierdzić, że małe firmy audytorskie zmuszone zostaną do nieprzestrzegania przepisów ujętych w uchwale KRBR nr 259/20/2005 z 8.02.2005 r. Proponujemy utrzymanie progu 50 %.

11. Okres przewidziany do dostosowania się przez firmy audytorskie do wymogów nowej ustawy.

Zauważyć należy stanowczo zbyt krótki okres wejścia w życie ustawy oraz dostosowania się do postanowień ustawy dla firm audytorskich. W miesiącu październiku 2008 r. projekt ustawy jest w uzgodnieniach międzyresortowych, jeszcze przez pierwszym czytaniem w sejmie. Trudno określić tempo prac nad projektem a co się z tym ściśle wiąże termin ich ukończenia. Projekt ustawy nakłada wymóg na podmioty audytorskie dostosowania się do wymogów ustawy przewidzianych dla firm audytorskich do dnia 31 stycznia 2009 r. (art. 102 projektu). **Wskazany okres jest stanowczo za krótki.** Nie uwzględnia specyfiki wykonywanej działalności, gdyż ostatni kwartał roku to dla firm audytorskich okres nie tylko pozyskiwania zleceń, ale również badań wstępnych sprawozdań finansowych za rok 2008. Okres przejściowy winien być tak ustalony, aby dać firmom czas na spokojne wywiązanie się z podjętych zobowiązań i przystosowanie się do nowych wymogów.

Spółki muszą działać zgodnie z:

- umową lub statutem spółki, które często przewidują prawo pierwokupu (zachowanie wymogów prawa pierwokupu wymaga minimum około jednego miesiąca) oraz obowiązującymi przepisami, przewidującymi zmianę umowy spółki z zachowaniem formy aktu notarialnego. Dokonanie niezbędnych zmian wymaga wpisu ich do Krajowego Rejestru Sądowego (wpis do KRS z

przyczyn niezależnych od podmiotów audytorskich może trwać nawet kilka miesięcy) oraz zgłoszenia dokonanych zmian do KIBR.

Jeżeli wprowadzana ustawa przewiduje termin praktycznie uniemożliwiający podmiotowi dostosowanie się do nowych regulacji stanowi to przesłankę do zaskarżenia jej do Trybunału Konstytucyjnego. **Zasadnym zatem wydaje się określenie dłuższego okresu dostosowania dla firm audytorskich do wymogów nowej ustawy np. do 30.06.2009 r. lub 31.12.2009 r.**

WYKAZ BIEGŁYCH REWIDENTÓW:

- 1) Anna Kuza – biegły rewident nr ewidencyjny 10473/7681,
- 2) Tadeusz Chytrós – biegły rewident nr ewidencyjny 494/3328,
- 3) Jadwiga Faron – biegły rewident nr ewidencyjny 816/1671,
- 4) Hanna Kozak – biegły rewident nr ewidencyjny 10641/7772,
- 5) Irena Miszkiniś – biegły rewident nr ewidencyjny 2582/3450,
- 6) Kazimiera Widła – biegły rewident nr ewidencyjny 4318/3050,
- 7) Izabela Olejnik – biegły rewident nr ewidencyjny 7861/5319,
- 8) Henryk Kielczewski - biegły rewident nr ewidencyjny 1638/4412,
- 9) Barbara Kornasiewicz – biegły rewident nr ewidencyjny 10704/7784,
- 10) Mieczysław Piotrkowski – biegły rewident nr ewidencyjny 3136,
- 11) Jan Dzwonkowski – biegły rewident nr ewidencyjny 773/2766,
- 12) Grzegorz Kwitek – biegły rewident nr ewidencyjny 11193/8032,
- 13) Kancelaria Biegłych Rewidentów Helena Pacewicz – Bejnarowicz i Jadwiga Konieczna sp. partnerska -- numer ewidencyjny podmiotu 3031,
- 14) Beata Olszczyńska - biegły rewident nr ewidencyjny 9985/7411,
- 15) Jerzy Foryś - biegły rewident nr ewidencyjny 9960/7454,
- 16) Maria Stanisławska - biegły rewident nr ewidencyjny 7948/4270,
- 17) Grażyna Filipiak - biegły rewident nr ewidencyjny nr 3222,
- 18) Jadwiga Maj - biegły rewident nr ewidencyjny nr 9831/7794,
- 19) Jan Rubczak - biegły rewident nr ewidencyjny nr 3453/5001,
- 20) Zofia Kluźniak - biegły rewident nr ewidencyjny 1682/7651,
- 21) Anna Ochmańska - biegły rewident nr ewidencyjny 2828/2453,
- 22) Kazimiera Jakubowska - biegły rewident nr ewidencyjny 6032/1854 oraz dr Romuald Jakubowski - w imieniu Agencja Konsultingowo-Audytorska i Rachunkowości "AKAR" nr ewid. 472;
- 23) Konrad Romanowski - biegły rewident nr ewidencyjny 10537/3201;
- 24) Krystyna Adamus - biegły rewident nr ewidencyjny 10289/7627,
- 25) Jan Liberacki - biegły rewident nr ewidencyjny Nr ew. 2232/970,
- 26) Zbigniew Pluciński - biegły rewident nr ewid.3186/4982,
- 27) Anna Burakiewicz – biegły rewident nr ewid. 371/3753,
- 28) Łucja Lipińska - biegły rewident nr ewidencyjny nr 9980/7456;
- 29) Wisława Solarz – biegły rewident nr ewidencyjny 3262,

- 30) Cecylia Łobas - biegły rewident nr ewidencyjny 4766/3504,
- 31) Marek Piątek - biegły rewident nr ewidencyjny 5277/1838,
- 32) Krystyna Dąbrowska - biegły rewident nr ewidencyjny 10547/7753,
- 33) Elzbieta Wiza - biegły rewident nr ewidencyjny 4386/3565;
- 34) Małgorzata Maj - biegły rewident nr ewidencyjny 9556/7311/2676;
- 35) Marianna Stasiak – biegły rewident nr ewidencyjny 8727/2752;
- 36) Barbara Stelmach - biegły rewident nr ewidencyjny 3850/3528,
- 37) Halina Dulewicz - biegły rewident nr ewidencyjny 11220/8053,
- 38) Piotr Tomala – biegły rewident nr ewidencyjny 10207/7528,
- 39) Andrzej Kuligiewicz – biegły rewident nr ewidencyjny 2043/960,
- 40) Krystyna Świniarska – biegły rewident nr ewidencyjny 7998/5330;
- 41) Włodzimierz Kusiak - biegły rewident nr ewidencyjny 7817/6379,
- 42) Barbara Magierowska - biegły rewident nr ewidencyjny 7828/1889,
- 43) Irena Beck - biegły rewident nr ewidencyjny 6712/849,
- 44) Alicja Małek - biegły rewident nr ewidencyjny 10422/7645,
- 45) Krystyna Suszyńska – Parafiniuk – biegły rewident nr ewidencyjny 9380/7032,
- 46) Danuta Jaworowska - biegły rewident nr ewidencyjny 11175/8050,
- 47) Ludmiła Waszczuk - biegły rewident nr ewidencyjny 4281/3046;
- 48) Grażyna Cabaj – Pudo - biegły rewident nr ewidencyjny 944/8069,
- 49) Józef Harmaciej - biegły rewident nr ewidencyjny 6912/2242,
- 50) Tadeusz Fedoruk - biegły rewident nr ewidencyjny 4974/5100,
- 51) Helena Lenard - biegły rewident nr ewidencyjny 2197/614,
- 52) Irena Kisielewska - biegły rewident nr ewidencyjny 10702/8042,
- 53) Janina Trembasiewicz - biegły rewident nr ewidencyjny 5883/3628,
- 54) Zdzisław Kaźmierczak - biegły rewident nr ewidencyjny 1607/4410,
- 55) Danuta Brzozowska - biegły rewident nr 11305;
- 56) Justyna Struś - biegły rewident Nr 3875/5030,
- 57) Zdzisław Kmito - biegły rewident Nr 1685/2398,
- 58) Jadwiga Wirowska – biegły rewident nr 5434/6258;
- 59) Mirosław Hudziak – biegły rewident nr ewidencyjny nr 7757/6714;
- 60) Wojciech Krużel – biegły rewident nr ewidencyjny nr 1959/292;
- 61) Bernadeta Wanat - biegły rewident nr ewidencyjny nr 8016,
- 62) Ludwika Bachryj- biegły rewident nr ewidencyjny nr 67/6283,
- 63) Regina Fiałkowska - biegły rewident nr ewidencyjny nr 832/78;

- 64) Kazimiera Sokołowska - biegły rewident nr ewidencyjny nr 5353/2198;
- 65) Biuro Biegłych Rewidentów „BBR-FINLEX” sp. z o.o. - numer ewidencyjny podmiotu 522;
- 66) Lucyna Przeniosło - biegły rewident nr ewidencyjny nr 10198/7721,
- 67) Andrzej Pulut - biegły rewident nr ewidencyjny nr 10972/7922;
- 68) Tadeusz Krauze - biegły rewident nr ewidencyjny nr 4573/5126;
- 69) Mirosław Witkowski – biegły rewident nr ewidencyjny nr 4381/2152;
- 70) Roman Wróblewski - biegły rewident nr ewidencyjny nr 4481/152;
- 71) Joanna Zdanowska – biegły rewident nr ewidencyjny nr 11297/8091;
- 72) Maria Agopsowicz – biegły rewident nr ewidencyjny nr 10540;
- 73) Zofia Miciałkiewicz - biegły rewident nr ewidencyjny nr 6147/2224;
- 74) Ewa Sowa – biegły rewident nr ewidencyjny 3760/3519;
- 75) Elżbieta Zalewska – biegły rewident nr ewidencyjny 1646/2005;
- 76) Arkadiusz Grabowski – biegły rewident nr ewidencyjny 9706;
- 77) Małgorzata Wojtyna – biegły rewident nr ewidencyjny 10609/7739;
- 78) Jadwiga Mroczek – biegły rewident nr ewidencyjny nr 2642/985;
- 79) Halina Gagola - biegły rewident nr ewidencyjny 1167/5444;
- 80) Helena Krzystek – biegły rewident nr ewidencyjny 1975/2889;
- 81) Władysława Tabor – biegły rewident nr ewidencyjny 4085/2139;
- 82) Renata Orłowska - biegły rewident nr ewidencyjny 2898/2946;
- 83) Joanna Zdanowska - biegły rewident nr ewidencyjny 11297/8091;
- 84) Jerzy Lebisz – biegły rewident nr ewidencyjny 7080/860;
- 85) Grażyna Rajchert - biegły rewident nr ewidencyjny 9355/7019;
- 86) Czesława Hajdasz – biegły rewident nr ewidencyjny 1201;
- 87) Janina Jamróz – biegły rewident nr ewidencyjny 5615/2613;
- 88) Grzegorz Zamora – biegły rewident nr ewidencyjny 10896;
- 89) Mikołaj Waszczuk – biegły rewident nr ewidencyjny 4282/3047;
- 90) Danuta Drobniak – biegły rewident nr 9578/7203 w imieniu podmiotu A.M. Jesiołowsky -
Finanse sp. z o.o. – numer ewidencyjny podmiotu 2556;
- 91) Kancelaria Biegłego Rewidenta CFI Mirosław Filipak - numer ewidencji podmiotu: 2998;
- 92) Bożena Koziół - biegły rewident nr ewidencyjny 1876;
- 93) Wojciech Lorys - biegły rewident nr ewidencyjny 9584/7387;
- 94) mgr Antoni Tekieli - biegły rewident nr ewidencyjny 4112/2517;
- 95) Teresa Kowalik – biegły rewident nr ewidencyjny 6441;

- 96) Bogusław Cora – biegły rewident nr ewidencyjny 8119/488;
- 97) Teresa Kowalska – biegły rewident nr ewidencyjny 6087/5170;
- 98) Teresa Krzysińska – biegły rewident nr ewidencyjny 1974/600;
- 99) Krystyna Szafruga – biegły rewident nr ewidencyjny 10600/8011;
- 100) Krystyna Adamska - biegły rewident nr ewidencyjny nr 22/1917;
- 101) Maria Frankiel – biegły rewident nr ewidencyjny 875;
- 102) Mirella Kalotka - biegły rewident nr ewidencyjny 11155;
- 103) Zbigniew Pamuła - biegły rewident nr ewidencyjny 9280/7763;
- 104) Krzysztof Jaskulski – biegły rewident nr ewidencyjny 1400/4402;
- 105) Tadeusz Kwaterski – biegły rewident nr ewidencyjny 6113/3162,
- 106) Krystyna Migdalska - biegły rewident nr ewidencyjny 5203
- 107) Ewa Bawtrol - biegły rewident nr ewidencyjny 8453/ 5365
- 108) Jerzy Bruchajzer- biegły rewident nr ewidencyjny 4905/ 3592
- 109) Jadwiga Gościniak- biegły rewident nr ewidencyjny 6385/ 3177
- 110) Wiesława Gościniak – biegły rewident nr ewidencyjny 6386/ 4183
- 111) Irena Gliczyńska – biegły rewident nr ewidencyjny 6375/ 3176
- 112) Grażyna Golat – biegły rewident nr ewidencyjny 8494/ 4308
- 113) Anna Lewandowska – biegły rewident nr ewidencyjny 2210/ 3434
- 114) Halina Łukasik – biegły rewident nr ewidencyjny 4789/ 3089
- 115) Monika Łazor - biegły rewident nr ewidencyjny 11178
- 116) Czesława Matusiak – biegły rewident nr ewidencyjny 5193/ 4097
- 117) Celina Olszewska – biegły rewident nr ewidencyjny 7471/ 4249
- 118) Anna Ozełżeńska – biegły rewident nr ewidencyjny 2944/ 8006
- 119) Maria Pawłowska – biegły rewident nr ewidencyjny 6533/ 5197
- 120) Halina Ponczowska – biegły rewident nr ewidencyjny 7520/ 4251
- 121) Tadeusz Tokarska- biegły rewident nr ewidencyjny 7624/ 3248
- 122) Tadeusz Witkowski – biegły rewident nr ewidencyjny 6658/ 3188
- 123) Zbigniew Baranowski – biegły rewident nr ewidencyjny 113/ 2773
- 124) Paweł Baranowski - biegły rewident nr ewidencyjny 10683

Załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów
z dnia 24 stycznia 2006 r. (poz. 236)

WZÓR URZĘDOWEGO FORMULARZA ZGŁOSZENIA ZAINTERESOWANIA
PRACAMI NAD PROJEKTEM AKTU NORMATYWNEGO

ZGŁOSZENIE ZAINTERESOWANIA PRACAMI NAD PROJEKTEM - ZGŁOSZENIE ZMIANY DANYCH*		
PROJEKT Z DNIA 17.09.2008 R. USTAWA Z DNIA ... 2008 R. O BIEGŁYCH REWIDENTACH I ICH SAMORZĄDZIE, FIRMACH AUDYTORSKICH ORAZ O NADZORZE PUBLICZNYM (tytuł projektu - zgodnie z jego treścią udostępnioną w Biuletynie Informacji Publicznej lub informacją zamieszczoną w programie prac legislacyjnych)		
A. OZNACZENIE PODMIOTU ZAINTERESOWANEGO PRACAMI NAD PROJEKTEM		
1. Nazwa/imię i nazwisko** AUXILIUM KANCELARIA BIEGŁYCH REWIDENTÓW SPÓŁKA AKCYJNA		
2. Siedziba/miejsce zamieszkania** AL. POKOJU 84, 31 - 564 KRAKÓW		
3. Adres do korespondencji i adres e-mail AL. POKOJU 84, 31 - 564 KRAKÓW		
B. WSKAZANIE OSÓB UPRAWNIONYCH DO REPREZENTOWANIA PODMIOTU WYMIENIONEGO W CZĘŚCI A W PRACACH NAD PROJEKTEM		
Lp.	Imię i nazwisko	Adres miejsca zameldowania na pobyt stały
1	ZOFIA PODHORODECKA	
2	GRZEGORZ GORCZYCA	
3	DOROTA STANGRECIAK - KARPIERZ	
4		
5		

9/1

C. OPIS POSTULOWANEGO ROZWIĄZANIA PRAWNEGO, ZE WSKAZANIEM INTERESU BĘDĄCEGO PRZEDMIOTEM OCHRONY

OPIS POSTULOWANYCH ROZWIĄZAŃ PRAWNYCH, ZE WSKAZANIEM INTERESU, BĘDĄCEGO PRZEDMIOTEM OCHRONY NA OSOBNEJ, ZAŁĄCZONYCH KARTACH OD NR 1 DO NR 7.

D. ZAŁĄCZONE DOKUMENTY

1	ODPIS AKTUALNY Z KRAJOWEGO REJESTRU SĄDOWEGO
2	PEKNOMOCNICTWO DO REPREZENTOWANIA PODMIOTU W PRACACH NAD PROJEKTEM AKTU NORMATYWNEGO DLA G. GORCZYCA
3	PEKNOMOCNICTWO DO REPREZENTOWANIA PODMIOTU W PRACACH NAD PROJEKTEM AKTU NORMATYWNEGO DLA D. STANGRECIAK - KARPICZ
4	
5	
6	
7	
8	

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA FINANSÓW¹⁾**

z dnia 2009 r.

**w sprawie wymagań kwalifikacyjnych i sposobu przeprowadzania egzaminów
na biegłego rewidenta**

Na podstawie art. 9 ust. 8 pkt 1-3 ustawy z dnia.....o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U.Nr.....,poz.....) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) wymagania kwalifikacyjne,
- 2) tryb i sposób przeprowadzania egzaminów na biegłego rewidenta, zwanych dalej „egzaminami”,
- 3) tryb i termin wnoszenia odwołań od wyników egzaminów.

§ 2.1. Egzaminy dla kandydatów na biegłych rewidentów składają się z:

- 1) części pisemnej obejmującej 10 tematycznych egzaminów ujętych w czterech sesjach egzaminacyjnych,
 - 2) części ustnej obejmującej egzamin dyplomowy.
2. Egzamin dla osób fizycznych posiadających kwalifikacje do wykonywania zawodu biegłego rewidenta,
- 1) uzyskane w innym państwie Unii Europejskiej lub
 - 2) na zasadach wzajemności, uzyskane w państwie trzecim, jeżeli spełniają wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych zgodnie z wymogami określonymi w ustawie lub równoważne,
- polega na złożeniu z wynikiem pozytywnym przed Komisją egzaminu w formie pisemnej i ustnej, w języku polskim z prawa gospodarczego obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 3. Do egzaminów może być dopuszczona osoba, która:

- 1) ma pełną zdolność do czynności prawnych;
- 2) korzysta w pełni z praw publicznych;
- 3) nie była karana sędownie za przestępstwa, o których mowa w § 4 ust.3 pkt 5;
- 4) posiada wykształcenie wyższe.

§ 4.1. Egzaminy na biegłego rewidenta przeprowadza Komisja Egzaminacyjna, zwana dalej „Komisją”.

2. Przewodniczący Komisji, w terminie do dnia 30 kwietnia każdego roku, ogłasza w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim i Biuletynie Informacji Publicznej, o którym mowa w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112,

¹⁾ Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej – finanse publiczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. Nr 216, poz. 1592).

poz. 1198, z późn. zm.²⁾), zwanym dalej "Biuletynem", ogłoszenie o egzaminach, w którym podaje w szczególności:

- 1) termin złożenia zgłoszenia o przystąpieniu do egzaminów;
- 2) terminy przeprowadzania egzaminów.
3. Zgłoszenie, o którym mowa w ust.2 pkt. 1 powinno zawierać:
 - 1) wniosek o dopuszczenie do egzaminów;
 - 2) kwestionariusz osobowy;
 - 3) życiorys;
 - 4) oryginał lub urzędowy odpis dyplomu ukończenia studiów wyższych w Rzeczypospolitej Polskiej lub zagranicznych studiów wyższych, uznawanych w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne;
 - 5) informację o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego opatrzoną datą nie wcześniejszą, niż miesiąc przed jej złożeniem, w zakresie skazania za przestępstwa przeciwko wiarygodności dokumentów, mieniu, obrotowi gospodarczemu, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi, za przestępstwa skarbowe oraz za czyny określone w rozdziale 9 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U z 2002 roku Nr 76, poz. 694 z późn. zm.³⁾);
 - 6) dwie fotografie.
4. Osoba, która ukończyła zagraniczne studia wyższe powinna władać językiem polskim w mowie i w piśmie.
5. Zgłoszenie powinno być złożone do Komisji najpóźniej 60 dni przed dniem rozpoczęcia egzaminów.
6. Jeżeli zgłoszenie nie spełnia wymagań formalnych określonych w ust. 3, przewodniczący Komisji wzywa pisemnie osobę do usunięcia braków w trybie przepisu art. 64 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego.
7. Zgłoszenie złożone po terminie pozostawia się bez rozpoznania.

§ 5.1. Komisja zawiadamia osobę o dopuszczeniu lub niedopuszczeniu do egzaminów nie później, niż 30 dni przed terminem pierwszego egzaminu pierwszej sesji egzaminacyjnej.

2. W przypadku odmowy dopuszczenia do egzaminów, o których mowa w ust. 1, przysługuje prawo do ponownego rozpatrzenia zgłoszenia przez przewodniczącego Komisji, wniesionego pisemnie w terminie 7 dni od dnia otrzymania odmowy.
3. Osoba dopuszczona do egzaminów staje się kandydatem na biegłego rewidenta.

§ 6.1. Kandydat na biegłego rewidenta powinien zdać egzaminy pisemne w terminach określonych dla czterech sesji egzaminacyjnych, z zastrzeżeniem ust. 3, według następującej kolejności:

Tabela 1

Sesja	Egzaminy tematyczne	Czas trwania egzaminu
I	1. Rachunkowość finansowa cz. I	3 godz.
	2. Ekonomia i zarządzanie	2 godz.
II.	1. Prawo cywilne, prawo pracy, prawo gospodarcze	3 godz.
	2. Prawo podatkowe cz. I	3 godz.
	3. Finanse	4 godz.

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, z 2004 r. Nr 240, poz. 2407 oraz z 2005 r. Nr 64, poz. 565 i Nr 132, poz. 1110.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 60, poz. 535, Nr 124, poz. 1152, Nr 139, poz. 1324 i Nr 229, poz. 2276, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 145, poz. 1535, Nr 146, poz. 1546 i Nr 213, poz. 2155, z 2005 r. Nr 10, poz. 66, Nr 184, poz. 1539 i Nr 267, poz. 2252, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119 i Nr 208, poz. 1540 oraz z 2008 r. Nr 63, poz. 393, Nr 144, poz. 900, Nr 171, poz. 1056 i Nr 214, poz. 1343.

III.	1. Prawo podatkowe cz. II	3 godz.
	2. Rachunkowość finansowa cz. II	4 godz.
	3. Rachunek kosztów i rachunkowość zarządcza	4 godz.
IV.	1. Sprawozdania finansowe i ich analiza	4 godz.
	2. Badanie sprawozdań finansowych i inne usługi biegłego rewidenta	4 godz.

2. Zaliczenie egzaminów z sesji pierwszej jest warunkiem przystąpienia do egzaminów z sesji drugiej. Egzaminy z sesji drugiej i z sesji trzeciej kandydat na biegłego rewidenta może zdawać łącznie, a ich zaliczenie jest warunkiem przystąpienia do egzaminów z sesji czwartej.

3. Dla egzaminów z poszczególnych sesji ustalane są terminy podstawowe oraz 2 terminy poprawkowe.

4. Kandydat na biegłego rewidenta, który odstąpił od egzaminu może składać go w terminie poprawkowym.

§ 7.1. Na uzasadniony wniosek kandydata na biegłego rewidenta Komisja może wyrazić zgodę na przerwę w postępowaniu kwalifikacyjnym, nie dłuższą niż 3 lata.

2. Kandydatowi na biegłego rewidenta, o którym mowa w ust. 1, który po uzyskaniu zgody Komisji wznowił zdawanie egzaminów, mogą być zaliczone zdane egzaminy, jeżeli od daty ich zdania nie upłynęło więcej niż 3 lata. Nie dotyczy to egzaminu dyplomowego.

3. Kandydat na biegłego rewidenta, który nie zda egzaminów również w terminach poprawkowych, może kontynuować postępowanie kwalifikacyjne w kolejnym cyklu egzaminacyjnym z uwzględnieniem okresu, o którym mowa w ust. 2.

4. Jeżeli przerwa w zdawaniu egzaminów przez kandydata na biegłego rewidenta trwa dłużej niż 5 lat, Komisja może dokonać skreślenia danej osoby z listy kandydatów.

§ 8.1. Egzaminy pisemne przeprowadzają członkowie Komisji w formie 3 osobowego zespołu egzaminacyjnego.

2. Komisja ustala skład zespołu egzaminacyjnego, wyznacza przewodniczącego zespołu oraz egzaminatorów z listy zatwierdzonej przez Komisję.

3. Egzaminatorami z egzaminów:

1) rachunkowość finansowa cz. I,

2) rachunkowość finansowa cz. II,

3) rachunek kosztów i rachunkowość zarządcza,

4) sprawozdania finansowe i ich analiza,

5) badanie sprawozdań finansowych i inne usługi biegłego rewidenta,

– mogą być wyłącznie osoby będące biegłymi rewidentami wpisane do rejestru.

4. Każdym egzaminem kieruje przewodniczący zespołu egzaminacyjnego.

§9.1. Egzamin ma charakter zamknięty i odbywa się bez przerwy. Egzamin pisemny przeprowadza się w wydzielonej sali, w warunkach umożliwiających uczestnikom egzaminu samodzielną pracę.

2. Przed wejściem na salę egzaminacyjną kandydat na biegłego rewidenta przystępujący do egzaminu pisemnego, obowiązany jest okazać dowód osobisty lub paszport.

3. Kandydat na biegłego rewidenta otrzymuje pracę egzaminacyjną oraz kopertę do wpisania danych osobowych.

4. Czas rozpoczęcia i zakończenia egzaminu pisemnego oraz warunki organizacyjne i zasady przeprowadzania egzaminu podaje, przed jego rozpoczęciem, przewodniczący składu egzaminacyjnego lub inny członek zespołu.

5. Prace egzaminacyjne powinny być pisane przy pomocy przyborów dających pismo utrwalone, wyłącznie na papierze dostarczonym przez Komisję.
6. Podczas egzaminu zdający może opuścić salę po uzyskaniu zgody przewodniczącego lub członka zespołu egzaminacyjnego. Na czas nieobecności w sali egzaminacyjnej kandydat na biegłego rewidenta przekazuje pracę do zespołu egzaminacyjnego, który zaznacza na niej czas nieobecności.
7. Zespół egzaminacyjny może wykluczyć z egzaminu pisemnego kandydata na biegłego rewidenta, który podczas egzaminu korzysta z materiałów innych niż określone w ust.12 lub w inny sposób zakłócał przebieg egzaminu.
8. Przewodniczący zespołu egzaminacyjnego zamieszcza w protokole egzaminacyjnym stosowną adnotację o wykluczeniu z egzaminu kandydata na biegłego rewidenta wraz z podaniem przyczyny usunięcia.
9. Prace egzaminacyjne napisane bez zachowania warunków, o których mowa w ust. 5 oraz w przypadku wykluczenia kandydata na biegłego rewidenta na podstawie ust. 7, podlegają dyskwalifikacji.
10. Dyskwalifikacji podlegają również prace egzaminacyjne, które:
 - 1) zawierają inne, poza przydzielonym kodem, elementy pozwalające na identyfikację autora pracy,
 - 2) nie zawierają kompletnych arkuszy z blokami tematycznymi,
 - 3) są rozwiązane w sposób nietrwały lub nieczytelny- podlegają ocenie negatywnej.
11. Zdyskwalifikowane prace egzaminacyjne, o których mowa w ust.9 i ust.10 otrzymują ocenę negatywną.
12. W czasie egzaminu pisemnego dopuszczone jest korzystanie z:
 - 1) przepisów prawa opublikowanych w dziennikach promulgacyjnych lub zawartych w zbiorach przepisów bez komentarzy;
 - 2) norm zawodowych, standardów rachunkowości, standardów rewizji finansowej, wytycznych Krajowej Rady Biegłych Rewidentów;
 - 3) urządzeń ułatwiających liczenie oraz innych pomocy technicznych (tablic itp.) określonych przez Komisję, z wyjątkiem urządzeń posiadających funkcje gromadzenia, przetwarzania i przenoszenia danych.
13. Po zakończeniu egzaminu kandydat na biegłego rewidenta zwraca do zespołu egzaminacyjnego prace egzaminacyjne, oraz zaklejoną kopertę z danymi osobowymi, które są oznaczane przez członków zespołu egzaminacyjnego indywidualnym kodem.

§ 11.1. Egzamin pisemny składa się z bloków tematycznych zawierających pytania testowe i zadania sytuacyjne.

2. Każde pytanie testowe oceniane jest w następujący sposób:

- 1) odpowiedź prawidłowa – dwa punkty;
- 2) odpowiedź nieprawidłowa – minus jeden punkt;
- 3) brak odpowiedzi – zero punktów.

3. Każde zadanie sytuacyjne oceniane jest według skali punktowej ustalonej przez Komisję. Za nieprawidłowo rozwiązane zadanie lub brak rozwiązania nie stosuje się punktów ujemnych.

4. Warunkiem otrzymania pozytywnej oceny z egzaminu pisemnego jest uzyskanie co najmniej 60% maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania za wszystkie pytania egzaminacyjne i zadania sytuacyjne wchodzące w skład egzaminu, natomiast jeżeli egzamin składa się z bloków tematycznych zawierających pytania egzaminacyjne i zadania sytuacyjne, warunkiem zaliczenia egzaminu jest uzyskanie za każdy blok tematyczny co najmniej 60% z maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania.

§ 12.1. Zespół egzaminacyjny sporządza protokół z przebiegu egzaminu pisemnego, podpisywany przez przewodniczącego oraz członków zespołu egzaminacyjnego, w którym podaje imiona i nazwiska członków zespołu, czas rozpoczęcia i zakończenia egzaminu oraz

ważniejsze okoliczności, jakie nastąpiły w trakcie egzaminu. Do protokołu dołącza się testy egzaminacyjne, listę zdających oraz końcowe wyniki.

2. Miejsce, sposób i termin ogłoszenia wyników egzaminu, ustalone przez Komisję, podaje do wiadomości przewodniczący zespołu egzaminacyjnego przed rozpoczęciem egzaminu.
3. Wyniki egzaminu są również ogłaszane na stronie internetowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

§ 13.1. Egzamin dyplomowy obejmuje zagadnienia z zakresu badania sprawozdań finansowych i wykonywania zawodu biegłego rewidenta.

2. Komisja ustala termin egzaminu dyplomowego indywidualnie dla poszczególnych kandydatów na biegłych rewidentów.

§ 14.1. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym.

2. Egzamin dyplomowy odbywa się w obecności przewodniczącego i dwóch członków zespołu egzaminacyjnego będących członkami Komisji.
3. W czasie egzaminu dyplomowego nie wolno korzystać z żadnych pomocy.

§ 15 Zespół egzaminacyjny sporządza protokół z przebiegu egzaminu ustnego, podpisywany przez przewodniczącego oraz członków zespołu egzaminacyjnego, w którym podaje imiona i nazwiska członków zespołu, czas rozpoczęcia i zakończenia egzaminu oraz ważniejsze okoliczności, jakie nastąpiły w trakcie egzaminu. Wyniki egzaminu podaje przewodniczący zespołu egzaminacyjnego po zakończeniu egzaminu.

§ 16 1. Egzamin, o którym mowa w § 2 ust. 2, obejmuje zagadnienia z prawa gospodarczego w zakresie:

- 1) elementów prawa cywilnego, prawa handlowego, prawa pracy, finansów, prawa działalności gospodarczej;
 - 2) prawnych regulacji rachunkowości i sprawozdawczości finansowej;
 - 3) prawa podatkowego.
2. Uczestnik egzaminu zdaje przed Komisją egzamin pisemny i ustny z zagadnień, o których mowa w ust. 1
 3. Do przebiegu egzaminu stosuje się odpowiednio § 10 - 12 i § 15.

§ 17.1 Wolę przystąpienia do egzaminu, osoba o której mowa w § 2 ust. 2, zgłasza do Komisji w formie wniosku.

2. Komisja zawiadamia o spełnieniu wymagań uprawniających do przystąpienia do egzaminu, przynajmniej na 6 tygodni przed terminem egzaminu.
3. Egzamin może być powtórzony w terminach ustalonych przez Komisję, nie wcześniej jednak niż po 10 tygodniach od poprzedniego egzaminu.

§ 18.1. Osoby bliskie, bezpośredni przełożeni oraz współpracownicy uczestnika egzaminu nie mogą wchodzić w skład zespołu egzaminacyjnego.

2. O wyłączeniu członka Komisji decyduje Komisja.

§ 19.1. Oceny uzyskane z poszczególnych egzaminów są wnoszone do karty egzaminacyjnej uczestnika egzaminu oraz do protokołów egzaminacyjnych.

2. Od oceny negatywnej uzyskanej na egzaminie uczestnikowi egzaminu przysługuje prawo do wniesienia pisemnego odwołania do Komisji, w terminie 14 dni od daty ogłoszenia wyników egzaminu, z zastrzeżeniem ust. 3-4.
3. Przed wniesieniem odwołania, o którym mowa w ust. 2, uczestnik egzaminu ma prawo, w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyników egzaminu, pisemnie zwrócić się do Komisji z wnioskiem o udostępnienie do wglądu pracy egzaminacyjnej. Praca egzaminacyjna udostępniana jest w siedzibie Komisji w obecności dwóch członków Komisji.

4. Uczestnik egzaminu, któremu udostępniono pracę egzaminacyjną, o której mowa w ust. 3, ma prawo do wniesienia pisemnego odwołania do Komisji, w terminie 3 dni od dnia udostępnienia pracy, jednakże nie krótszym niż 14 dni od dnia ogłoszenia wyników egzaminu.
5. Komisja rozpatruje odwołanie w terminie 14 dni od dnia jego otrzymania, zgodnie z regulaminem Komisji, oraz niezwłocznie zawiadamia pisemnie uczestnika egzaminu o rozstrzygnięciu. Rozstrzygnięcie jest ostateczne.

§ 20.1. Egzaminy są organizowane i przeprowadzane na koszt kandydatów na biegłych rewidentów oraz osób, o których mowa w § 2 ust. 2.

2. Uiszczenie opłaty egzaminacyjnej jest warunkiem zakwalifikowania do egzaminu.
3. Egzamin pisemny dla kandydatów na biegłych rewidentów jest przeprowadzany, jeżeli do egzaminu zostało zakwalifikowanych co najmniej 50 kandydatów.

§ 21.1. Ustala się następujące terminy wnoszenia opłat za egzaminy:

- 1) za egzaminy w pierwszej sesji – w terminie 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia i dopuszczeniu do egzaminów,
- 2) za egzaminy w pozostałych sesjach - na 4 tygodnie przed terminem każdego egzaminu, - podając na dowodzie wpłaty datę egzaminu i nazwę przedmiotu.
3. Osoba, o której mowa w § 2 ust. 2, zobowiązana jest uiścić opłatę egzaminacyjną za egzamin na 3 tygodnie przed terminem egzaminu.
Przez termin wniesienia opłaty egzaminacyjnej rozumie się dzień wpłaty środków lub dzień złożenia dyspozycji wpłaty w banku.
4. Przewodniczący Komisji, uwzględniając wniesione opłaty, zawiadamia niezwłocznie pisemnie osobę, która została zakwalifikowana do udziału w egzaminach, o terminie i miejscu przeprowadzenia każdego z egzaminów.

§ 22.1. W razie rezygnacji z przystąpienia do egzaminu opłata egzaminacyjna podlega zwrotowi lub może zostać zaliczona na poczet kolejnego terminu egzaminu, pod warunkiem pisemnego zawiadomienia Komisji, nie później niż 14 dni przed terminem egzaminu.

2. W przypadku, gdy przewodniczący Komisji uzna, na wniosek zainteresowanej osoby, że nieprzystąpienie do egzaminu było spowodowane ważną przyczyną losową, opłata egzaminacyjna podlega zwrotowi, mimo zawiadomienia Komisji o rezygnacji w egzaminu w terminie późniejszym, niż określony w ust. 1.
3. Wniosek o zwrot opłaty, o którym mowa w ust. 2, powinien zostać złożony w terminie 14 dni od dnia egzaminu.
4. W przypadku niezawiadomienia Komisji o rezygnacji z przystąpienia do egzaminu, bądź o zaliczeniu opłaty egzaminacyjnej na poczet kolejnego terminu egzaminu zgodnie z ust.1, lub niezłożenia wniosku, o którym mowa w ust. 3, opłata nie podlega zwrotowi i jest przeznaczana na pokrycie kosztów przygotowania egzaminu.

§ 23.1. Komisja ma prawo unieważnić lub odwołać egzamin w uzasadnionych przypadkach.

2. W przypadku naruszenia zasad ochrony tajemnicy dotyczącej przeprowadzania egzaminu, Komisja unieważnia egzamin.
3. W przypadku unieważnienia lub odwołania egzaminu z przyczyn, o których mowa w ust. 1 i ust. 2, opłata egzaminacyjna podlega zaliczeniu na poczet opłaty za przystąpienie do kolejnego egzaminu. Komisja nie zwraca jednak kosztów poniesionych przez uczestnika egzaminu, związanych z przystąpieniem tej osoby do egzaminu.

§ 24. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem.....r. /po upływie 14 od dnia ogłoszenia...../z dniem ogłoszenia.

Minister Finansów

U Z A S A D N I E N I E

do projektu rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie wymagań kwalifikacyjnych i sposobu przeprowadzania egzaminów na biegłego rewidenta

Potrzeba wydania rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie wymagań kwalifikacyjnych i sposobu przeprowadzania egzaminów na biegłego rewidenta wynika z delegacji zawartej w art. 9 ust. 8 pkt 1-3 ustawy z dnia.....o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. z.....Nr.....poz.....), która uchyliła w art. 114 ustawę z dnia 13 października 1995 roku o biegłych rewidentach i ich samorządzie (Dz. U z 2001 roku, Nr 31, poz. 359, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia określa wymagania kwalifikacyjne, tryb i sposób przeprowadzania egzaminów oraz tryb wnoszenia odwołań od wyników egzaminów na biegłego rewidenta, które na podstawie uchylonej ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie były uregulowane w uchwałach Krajowej Rady Biegłych Rewidentów – organu samorządu zawodowego biegłych rewidentów. W szczególności w jednym akcie normatywnym został uregulowany cały proces przeprowadzania egzaminów na biegłego rewidenta.

Propozycje regulacji zawartych w rozporządzeniu mają zastosowanie do osób przystępujących do postępowania kwalifikacyjnego na biegłego rewidenta, tj. kandydatów na biegłego rewidenta oraz osób ubiegających się o uznanie kwalifikacji do wykonywania zawodu biegłego rewidenta, uzyskanych w innym państwie Unii Europejskiej lub na zasadach wzajemności uzyskanych w państwie trzecim, jeżeli spełniają wymogi określone w ustawie lub równoważne.

Rozwiązania przyjęte w projekcie rozporządzenia uwzględniają potrzebę obiektywnego sprawdzenia teoretycznego i praktycznego przygotowania kandydatów do wykonywania zawodu biegłego rewidenta oraz sprawne funkcjonowanie Komisji egzaminacyjnej, do której zadań należy przeprowadzanie egzaminów oraz rozpatrywanie odwołań od wyników egzaminów.

Ocena skutków regulacji:

1. Cel wprowadzenia rozporządzenia.

Projekt stanowi wypełnienie delegacji zawartej w art. 9 ust. 8 pkt 1-3 ustawy z dnia o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. z.....Nr.....poz....), która uchyliła w art. 114 ustawę z dnia 13 października 1995 roku o biegłych rewidentach i ich samorządzie (Dz. U z 2001 roku, Nr 31, poz. 359, z późn. zm.).

2. Podmioty objęte projektem.

Projekt ma zastosowanie do kandydatów na biegłego rewidenta oraz osób ubiegających się o uznanie kwalifikacji do wykonywania zawodu biegłego rewidenta, uzyskanych w innym państwie Unii Europejskiej lub na zasadach wzajemności uzyskanych w państwie trzecim, jeżeli spełniają wymogi określone w ustawie lub równoważne.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Obsługę Komisji egzaminacyjnej i egzaminów, a także środki na wynagrodzenia członków Komisji i egzaminatorów zapewniać będzie Krajowa Izba Biegłych Rewidentów (KIBR). Koszty te pokrywane będą z opłat pobieranych przez KIBR od uczestników egzaminów za poszczególne egzaminy.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Wejście w życie rozporządzenia nie wywoła skutków dla rynku pracy, ponieważ co do istoty przeprowadzania egzaminów nie różni się od obecnie funkcjonującego systemu.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

W związku z możliwością wzrostu konkurencyjności na rynku pracy w tym obszarze usług, w konsekwencji wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na zwiększenie jakości świadczonych usług.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało bezpośredniego wpływu na sytuację i rozwój regionów.

7. Konsultacje społeczne.

Projekt rozporządzenia będzie przedmiotem konsultacji z Krajową Izbą Biegłych Rewidentów, Generalnym Inspektorem Ochrony Danych Osobowych, z partnerami

społecznymi: Stowarzyszeniem Księgowych w Polsce, Stowarzyszeniem Biegłych Rewidentów, Księgowych, Doradców Podatkowych, Prawników i Ekonomistów „Libertas”, Bussiness Center Club, Polską Konfederacją Pracodawców Prywatnych.

Z chwilą przekazania projektu rozporządzenia do uzgodnień z członkami Rady Ministrów, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005r. o działalności lobbingowej (Dz. U. Nr 169, poz. 1414), projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA FINANSÓW¹⁾**

z dnia 2009 r.

**w sprawie zasad odbywania praktyki i aplikacji przez kandydatów na biegłego
rewidenta**

Na podstawie art. 9 ust. 8 pkt 4 ustawy z dnia.....o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U.Nr.....,poz.....) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) zasady odbywania praktyki w zakresie rachunkowości;
- 2) zasady odbywania aplikacji pod kierunkiem biegłego rewidenta.

§ 2. 1. Praktyka w zakresie rachunkowości trwa co najmniej rok.

2. Celem praktyki w zakresie rachunkowości jest nabycie i opanowanie przez kandydata na biegłego rewidenta umiejętności w zakresie:

- 1) organizacji i techniki prowadzenia ksiąg rachunkowych wraz ze sposobami spełniania wymagań stawianych udokumentowaniu zapisów księgowych;
- 2) księgowania operacji gospodarczych oraz sporządzania sprawozdań finansowych i deklaracji podatkowych, ubezpieczeniowych oraz innych sprawozdań;
- 3) posługiwania się przepisami prawa niezbędnymi w realizacji zadań służb finansowo-księgowych.

3. Program praktyki w zakresie rachunkowości, określający zakres wykonywanych czynności, stanowi załącznik nr 1 rozporządzenia.

4. Zasady dokumentowania praktyki w zakresie rachunkowości określa Krajowa Rada Biegłych Rewidentów, na zasadach określonych w art. 9 ust. 9 pkt 6 ustawy.

§ 3. 1. Praktyka w zakresie rachunkowości może odbywać się, z zastrzeżeniem ust. 2, w podmiotach gospodarczych, które są w stanie zapewnić jej prawidłowy przebieg, zgodny z programem, o którym mowa w § 2 ust. 3.

2. W celu nabycia i opanowania przez kandydatów na biegłego rewidenta umiejętności, o których mowa w § 2 ust. 2, praktyka w zakresie rachunkowości może odbywać się w następujących podmiotach:

- 1) prowadzących działalność gospodarczą i zobowiązanych do prowadzenia ksiąg rachunkowych,
- 2) prowadzących usługowo księgi rachunkowe dla co najmniej pięciu podmiotów, o których mowa w pkt 1, lub
- 3) firmach audytorskich, jeżeli prowadzą usługowo księgi rachunkowe dla podmiotów, o których mowa w pkt 1.

§ 4. 1. Praktyka w zakresie rachunkowości powinna być wykonywana przez kandydata na biegłego rewidenta na podstawie stosunku pracy w wymiarze czasu pracy nie mniejszym niż

¹⁾ Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej – finanse publiczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. Nr, 216, poz. 1592).

½ etatu, umowy cywilnoprawnej zawartej z podmiotem, o którym mowa w § 3 ust. 2, umowy spółki lub w związku z prowadzeniem własnej działalności gospodarczej.

2. Komisja Egzaminacyjna może, na wniosek kandydata na biegłego rewidenta, uznać praktykę w zakresie rachunkowości za odbytą, jeżeli osoba ta posiada certyfikat księgowy.

§ 5. 1. Kandydat na biegłego rewidenta odbywający praktykę w zakresie rachunkowości ma obowiązek:

1) ciągu 30 dni od daty rozpoczęcia praktyki powiadomić Komisję Egzaminacyjną o:

- a) podmiocie, w którym odbywa praktykę w zakresie rachunkowości,
- b) trybie odbywania praktyki w zakresie rachunkowości,
- c) dacie rozpoczęcia praktyki w zakresie rachunkowości;

2) wraz z powyższym zawiadomieniem przekazać dokumenty potwierdzające zgodność praktyki w zakresie rachunkowości z wymaganiami określonymi w § 3 i § 4;

3) na bieżąco prowadzić dziennik praktykanta według wzoru ustalonego przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, na zasadach określonych w art. 9 ust. 9 pkt 6 ustawy.

2. Kandydat na biegłego rewidenta w ciągu 30 dni od zakończenia praktyki w zakresie rachunkowości obowiązany jest przekazać do Komisji Egzaminacyjnej:

1) dziennik praktyki w zakresie rachunkowości;

2) sprawozdanie praktykanta z przebiegu praktyki, według wzoru ustalonego przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, na zasadach określonych w art. 9 ust. 9 pkt 6 ustawy.

§ 6. 1. Aplikacja pod kierunkiem biegłego rewidenta trwa co najmniej dwa lata. Kandydat na biegłego rewidenta przystępuje do aplikacji po uprzednim odbyciu praktyki w zakresie rachunkowości.

2. Celem aplikacji jest nabycie przez kandydata na biegłego rewidenta umiejętności wymaganych od biegłego rewidenta, w szczególności w zakresie:

- 1) wyboru i stosowania właściwych metod i technik w procesie badania sprawozdań finansowych;
- 2) opracowania dokumentacji badania sprawozdań finansowych, w tym: dokumentacji roboczej, raportu i opinii biegłego rewidenta oraz jego wystąpienia porewizyjnego;
- 3) współpracy z przedstawicielami podmiotów, których sprawozdania finansowe podlegają badaniu przez biegłego rewidenta.

3. Program aplikacji, określający zakres wykonywanych czynności, stanowi załącznik nr 2 rozporządzenia.

§ 7. Aplikacja może odbywać się wyłącznie w firmach audytorskich, które są w stanie zapewnić prawidłowy i zgodny z programem przebieg aplikacji. Za spełniające te warunki uznaje się firmy audytorskie, które:

- 1) prowadzą badania rocznych sprawozdań finansowych dla co najmniej 10 podmiotów, o których mowa w § 3 ust. 2 pkt 1, i zapewniają aplikantom udział w badaniu przez okres co najmniej 5 miesięcy w każdym roku;
- 2) zatrudniają lub współpracują z co najmniej 3 biegłymi rewidentami wykonującymi zawód biegłego rewidenta w rozumieniu art. 3 ustawy.

§ 8. 1. Kandydat na biegłego rewidenta może rozpocząć aplikację, jeżeli zaliczył sesję drugą i zdał co najmniej dwa egzaminy z sesji trzeciej, określone w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 9 ust. 8 pkt 1-3 ustawy.

2. Program drugiego roku aplikacji można realizować po zdaniu wszystkich wymaganych egzaminów, za wyjątkiem egzaminu dyplomowego. W przypadku niespełnienia tego warunku aplikację po zaliczeniu pierwszego roku przerywa się, a gdy przerwa w realizacji aplikacji trwa dłużej niż dwa lata, aplikację rozpoczyna się od początku.

3. Aplikacja powinna być wykonywana przez kandydata na biegłego rewidenta na podstawie stosunku pracy w wymiarze czasu pracy nie mniejszym niż ½ etatu w firmie audytorskiej, w której ma być prowadzona aplikacja.
4. Komisja Egzaminacyjna może - w wypadkach uzasadnionych doświadczeniem zawodowym kandydata na biegłego rewidenta - wyrazić zgodę na odbywanie aplikacji na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej z firmą audytorską, o której mowa w § 7 ust. 1, której wzór określi Krajowa Rada Biegłych rewidentów, na zasadach określonych w art. 9 ust. 9 pkt 6 ustawy.
5. Aplikant powinien uzyskać pisemną zgodę firmy audytorskiej na odbywanie aplikacji gwarantującej realizację programu aplikacji, o którym mowa w § 6 ust. 3.
6. Komisja Egzaminacyjna może – w przypadkach uzasadnionych doświadczeniem zawodowym kandydata na biegłego rewidenta – zaliczyć wykonanie programu ustalonego dla pierwszego roku aplikacji pod warunkiem, że kandydat na biegłego rewidenta był zatrudniony w firmie audytorskiej, o której mowa w § 7, na podstawie umowy o pracę obejmującej zakresem wykonywanych czynności program pierwszego roku aplikacji, przez okres nie krótszy niż dwa lata oraz przedstawi pisemne potwierdzenie firmy audytorskiej z przebiegu wykonywanych czynności.
7. Aplikacją kieruje biegły rewident wyznaczony przez firmę audytorską, w której kandydat na biegłego rewidenta odbywa aplikację, spośród biegłych rewidentów wykonujących ten zawód w rozumieniu art. 3 ustawy. Biegły rewident nie może jednocześnie kierować więcej niż 5 aplikacjami.

§ 9. 1. Kandydat na biegłego rewidenta odbywający aplikację ma obowiązek nie później niż w ciągu 30 dni od dnia rozpoczęcia aplikacji powiadomić Komisję Egzaminacyjną o:

- 1) miejscu odbywania aplikacji,
- 2) formie odbywania aplikacji,
- 3) dacie rozpoczęcia aplikacji,
- 4) osobie kierownika aplikacji

oraz na bieżąco powiadamiać Komisję Egzaminacyjną o zmianach wymienionych informacji.

2. Wraz z powiadomieniem, o którym mowa w ust. 1, kandydat na biegłego rewidenta przekazuje do Komisji Egzaminacyjnej oświadczenie firmy audytorskiej o spełnianiu warunków, o których mowa w § 7, wraz z powiadomieniem o miejscu odbywania aplikacji.

3. O zakończeniu i wyniku odbytej aplikacji przez kandydata na biegłego rewidenta decyduje, na wniosek biegłego rewidenta kierującego aplikacją, firma audytorska, w której odbyła się aplikacja. Wzór protokołu z zakończenia i wyniku odbytej aplikacji, sporządzanego przez firmę audytorską, określa Krajowa Rada Biegłych Rewidentów, na zasadach określonych w art. 9 ust. 9 pkt 6 ustawy.

4. Komisja Egzaminacyjna zalicza wykonanie aplikacji, o której mowa w § 6, na wniosek kandydata na biegłego rewidenta potwierdzony przez firmę audytorską, w której odbywa aplikację, wraz ze sprawozdaniem aplikanta z przebiegu aplikacji, zaopiniowanym przez kierownika aplikacji. Wzór wniosku oraz sprawozdania określa Krajowa Rada Biegłych Rewidentów, na zasadach określonych w art. 9 ust. 9 pkt 6 ustawy.

§ 10. 1. Warunkiem przyjęcia wniosku kandydata na biegłego rewidenta o dopuszczenie do egzaminu dyplomowego jest uznanie przez Komisję Egzaminacyjną aplikacji jako zaliczonej w rozumieniu ustawy, w terminie dwóch miesięcy od dnia otrzymania kompletnej dokumentacji, o której mowa w § 9.

2. Komisja Egzaminacyjna może uzależnić dopuszczenie do egzaminu dyplomowego od złożenia przez kandydata na biegłego rewidenta, w wyznaczonym czasie, dodatkowych wyjaśnień lub uzupełnienia dokumentacji, o której mowa w § 9.

3. W przypadku stwierdzenia, że w trakcie odbywania aplikacji nie zrealizowano jej zadań, Komisja Egzaminacyjna odmawia uznania aplikacji za zaliczoną, co jest równoznaczne z niedopuszczeniem do egzaminu dyplomowego.

§ 11. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem.....r. /po upływie 14 od dnia ogłoszenia...../z dniem ogłoszenia.

Minister Finansów

Program praktyki w zakresie rachunkowości

Zakres wykonywanych czynności
1. Samodzielne wykonywanie czynności związanych z prowadzeniem ksiąg rachunkowych, polegające przede wszystkim na : <ul style="list-style-type: none">- otwarciu ksiąg rachunkowych,- przygotowaniu dowodów i kwalifikowaniu do ujęcia w księgach rachunkowych operacji gospodarczych (dekretacja),- księgowaniu operacji w dzienniku oraz na kontach księgi głównej i kontach ksiąg pomocniczych,- sporządzaniu dokumentów wymaganych we współpracy z bankiem, oddziałem ZUS i urzędem skarbowym, w tym ustalaniu zobowiązań podatkowych i sporządzaniu deklaracji podatkowych,- wykonaniu czynności poprzedzających zamknięcie roku obrotowego,- sporządzaniu rocznego sprawozdania finansowego.
2. Obsługa komputerowego systemu prowadzenia ksiąg rachunkowych, zgodnie z przepisami o rachunkowości.
3. Poznanie zakładowego planu kont oraz innych wewnętrznych uregulowań jednostki w zakresie rachunkowości i kontroli wewnętrznej oraz ich praktycznej realizacji.

Program aplikacji pod kierunkiem biegłego rewidenta

Rok	Zakres wykonywanych czynności
1	1. Przegląd dokumentacji badania kilku jednostek sprawozdawczych pod względem: <ul style="list-style-type: none">- kompletności,- poprawności formalnej,- spójności dokumentacji (merytorycznego powiązania pomiędzy dokumentacją roboczą, raportem, opinią, „listem” do kierownictwa badanej jednostki).
	2. Wykonywanie prac technicznych i fragmentarycznych czynności rewizyjnych, ich dokumentowanie w dokumentacji rewizyjnej i opracowywanie spisów dokumentów (skorowidzów); czynności te powinny dotyczyć minimum trzech badań i być realizowane w czasie od rozpoczęcia do zakończenia tych badań.
	3. Udział w czynnościach biegłego rewidenta związanych przede wszystkim z: <ul style="list-style-type: none">- planowaniem badania,- doбором metod i technik w procesie badania,- analizą sytuacji majątkowej, finansowej i dochodowej,- badaniem przestrzegania przepisów prawa; czynności te powinny dotyczyć minimum czterech badań i być realizowane w czasie od rozpoczęcia do zakończenia tych badań.
2	1. Udział w badaniu co najmniej dwóch rocznych sprawozdań finansowych jednostek oraz samodzielne wykonanie i udokumentowanie czynności wyznaczonych przez biegłego rewidenta, w tym opracowanie projektu raportu z przebiegu badania oraz projektu opinii biegłego rewidenta.
	2. Kompletnie badanie rocznego sprawozdania finansowego pod kierunkiem biegłego rewidenta, opracowanie kompletnej dokumentacji badania, projektu opinii, raportu, „listu” do kierownictwa badanej jednostki. Badanie realizowane w ramach tego zadania przez aplikanta, zalicza się wyłącznie jednemu aplikantowi.

UZASADNIENIE

do projektu rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zasad odbywania praktyki i aplikacji przez kandydatów na biegłego rewidenta

Potrzeba wydania rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zasad odbywania praktyki i aplikacji przez kandydatów na biegłego rewidenta wynika z delegacji zawartej w art. 9 ust. 8 pkt 4 ustawy z dnia.....o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. z.....Nr.....poz....), która uchyliła w art. 114 ustawę z dnia 13 października 1995 roku o biegłych rewidentach i ich samorządzie (Dz. U z 2001 roku, Nr 31, poz. 359, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia określa zasady odbywania przez kandydatów na biegłego rewidenta praktyki w zakresie rachunkowości oraz aplikacji pod kierunkiem biegłego rewidenta, które na podstawie uchylonej ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie były uregulowane w uchwałach Krajowej Rady Biegłych Rewidentów – organu samorządu zawodowego biegłych rewidentów.

Propozycje regulacji zawartych w rozporządzeniu mają zastosowanie do osób przystępujących do postępowania kwalifikacyjnego na biegłego rewidenta, tj. kandydatów na biegłego rewidenta, którego jednym z elementów jest odbycie praktyki w zakresie rachunkowości, a następnie aplikacji w firmie audytorskiej pod kierunkiem biegłego rewidenta wykonującego zawód w rozumieniu art. 3 ustawy, jeżeli spełniają wymogi określone w ustawie lub równoważne. Ponadto określają warunki odbywania przez kandydatów na biegłych rewidentów praktyki w zakresie rachunkowości oraz aplikacji pod kierunkiem biegłego rewidenta, w tym nadzoru na tymi czynnościami.

Rozwiązania przyjęte w projekcie rozporządzenia uwzględniają cele i potrzebę nabycia umiejętności i sprawdzenia praktycznego przygotowania kandydatów do wykonywania zawodu biegłego rewidenta, poprzez:

- 1) odbycie praktyki w zakresie rachunkowości, polegające na:
 - a) organizacji i technice prowadzenia ksiąg rachunkowych wraz ze sposobami spełniania wymagań stawianych udokumentowaniu zapisów księgowych,
 - b) księgowaniu operacji gospodarczych oraz sporządzania sprawozdań finansowych i deklaracji podatkowych, ubezpieczeniowych oraz innych sprawozdań,
 - c) posługiwaniu się przepisami prawa niezbędnymi w realizacji zadań służb finansowo-księgowych.
- 2) odbycie aplikacji pod kierunkiem biegłego rewidenta, polegające na:
 - a) stosowaniu właściwych metod i technik w procesie badania sprawozdań finansowych,
 - b) opracowaniu dokumentacji badania sprawozdań finansowych, w tym: dokumentacji roboczej, raportu i opinii biegłego rewidenta oraz jego wystąpienia porewizyjnego,
 - c) współpracy z przedstawicielami podmiotów, których sprawozdania finansowe podlegają badaniu przez biegłego rewidenta.

Ocena skutków regulacji:

Cel wprowadzenia rozporządzenia.

Projekt stanowi wypełnienie delegacji zawartej w art. 9 ust. 8 pkt 4 ustawy z dnia o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. z.....Nr.....poz.....), która uchylila w art. 114 ustawę z dnia 13 października 1995 roku o biegłych rewidentach i ich samorządzie (Dz. U z 2001 roku, Nr 31, poz. 359, z późn. zm.).

Podmioty objęte projektem.

Projekt ma zastosowanie do osób przystępujących do postępowania kwalifikacyjnego na biegłego rewidenta, tj. kandydatów na biegłego rewidenta, którego jednym z elementów jest odbycie praktyki w zakresie rachunkowości, a następnie aplikacji w firmie audytorskiej pod kierunkiem biegłego rewidenta wykonującego zawód w rozumieniu art. 3 ustawy, jeżeli spełniają wymogi określone w ustawie lub równoważne.

Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Obsługę, a także środki związane z odbywaniem praktyki w zakresie rachunkowości i aplikacji pod kierunkiem biegłego rewidenta zapewnić będzie Krajowa Izba Biegłych Rewidentów (KIBR).

Wpływ regulacji na rynek pracy.

Wejście w życie rozporządzenia nie wywoła skutków dla rynku pracy, ponieważ co do istoty odbywanie praktyki w zakresie rachunkowości i aplikacji pod kierunkiem biegłego rewidenta nie różni się od obecnie funkcjonującego systemu.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

W związku z możliwością wzrostu konkurencyjności na rynku pracy w tym obszarze usług, w konsekwencji wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na zwiększenie jakości świadczonych usług.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało bezpośredniego wpływu na sytuację i rozwój regionów.

7. Konsultacje społeczne.

Projekt rozporządzenia będzie przedmiotem konsultacji z Krajową Izbą Biegłych Rewidentów, Generalnym Inspektorem Ochrony Danych Osobowych, z partnerami społecznymi: Stowarzyszeniem Księgowych w Polsce, Stowarzyszeniem Biegłych Rewidentów, Księgowych, Doradców Podatkowych, Prawników i Ekonomistów „Libertas”, Bussiness Center Club, Polską Konfederacją Pracodawców Prywatnych.

Z chwilą przekazania projektu rozporządzenia do uzgodnień z członkami Rady Ministrów, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej (Dz. U. Nr 169, poz. 1414), projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA FINANSÓW¹⁾**

z dnia

w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej firmy audytorskiej

Na podstawie art. 50 ust. 3 ustawy z dnia o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. z Nr poz.) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowy zakres obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej firmy audytorskiej wykonującej czynności rewizji finansowej, za szkody wyrządzone w związku z prowadzoną działalnością, zwanego dalej „ubezpieczeniem OC”, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalną sumę gwarancyjną tego ubezpieczenia.

§ 2. 1. Ubezpieczeniem OC jest objęta odpowiedzialność cywilna firmy audytorskiej, o której mowa w § 1, za szkody wyrządzone w następstwie działania lub zaniechania ubezpieczonego, w okresie ubezpieczenia, w związku z wykonywaną działalnością.

2. Ubezpieczenie OC nie obejmuje szkód:

- 1) polegających na uszkodzeniu, zniszczeniu lub utracie mienia, wyrządzonych przez ubezpieczonego małżonkowi, wstępnemu, zstępnemu, rodzeństwu, a także powinowatemu w tej samej linii lub stopniu, osobie pozostającej w stosunku przysposobienia oraz jej małżonkowi, jak również osobie, z którą ubezpieczony pozostaje we wspólnym pożyciu;
- 2) wyrządzonych przez ubezpieczonego po skreśleniu z listy firm audytorskich, chyba że szkoda jest następstwem wykonywania działalności przed takim skreśleniem;
- 3) polegających na zapłacie kar umownych;
- 4) powstałych wskutek działań wojennych, stanu wojennego, rozruchów i zamieszek, a także aktów terroru.

3. Ubezpieczenie OC obejmuje wszystkie szkody w zakresie, o którym mowa w ust. 1, z zastrzeżeniem ust. 2, bez możliwości umownego ograniczenia przez zakład ubezpieczeń wypłaty odszkodowań.

§ 3. Obowiązek ubezpieczenia OC powstaje nie później niż w dniu wpisu na listę firm audytorskich.

¹⁾ Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej - instytucje finansowe, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. Nr 216, poz. 1592).

§ 4. 1. Minimalna suma gwarancyjna ubezpieczenia OC w odniesieniu do jednego zdarzenia, którego skutki są objęte umową ubezpieczenia OC, wynosi równowartość w złotych 45.000 euro.

2. Kwota, o której mowa w ust. 1, ustalana jest przy zastosowaniu kursu średniego euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski po raz pierwszy w roku, w którym umowa ubezpieczenia OC została zawarta.

§ 5. Umowy ubezpieczenia OC zawarte na podstawie dotychczasowych przepisów obowiązują do końca okresu, na jaki zostały zawarte, nie dłużej jednak niż do dnia

§ 6. Rozporządzenie wchodzi w życie z upływem 14 dni od dnia ogłoszenia.²⁾

MINISTER FINANSÓW

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 grudnia 2003 r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych (Dz. U. Nr 211, poz. 2062), które utraciło moc obowiązującą na podstawie art. 131 ustawy z dnia r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. Nr 63, poz. 393) z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie stanowi wypełnienie delegacji ustawowej wynikającego z art. 50 ust. 3 ustawy z dnia o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. z Nr poz.), na podstawie której minister właściwy do spraw instytucji finansowych, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Biegłych Rewidentów oraz Polskiej Izby Ubezpieczeń, określa w drodze rozporządzenia szczegółowy zakres ubezpieczenia obowiązkowego OC z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalną sumę gwarancyjną, biorąc w szczególności pod uwagę specyfikę wykonywanego zawodu oraz zakres realizowanych zadań.

Przepisy projektowanego rozporządzenia będą określały szczegółowy zakres obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej firmy audytorskiej za szkody wyrządzone w związku z prowadzoną działalnością, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalną sumę gwarancyjną tego ubezpieczenia.

W § 2 projektu określono zakres obowiązkowego ubezpieczenia OC poprzez m.in. określenie w ust. 1 zakresu czasowego ochrony ubezpieczeniowej (tzw. trigger). Ubezpieczenie OC nie może bowiem prawidłowo funkcjonować bez dokładnego sprecyzowania, który moment bierze się pod uwagę jako wypadek ubezpieczeniowy objęty umową ubezpieczeniową.

Jednocześnie uzasadnione jest, aby z zakresu tego ubezpieczenia wyłączyć odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń za enumeratywnie określone w rozporządzeniu szkody (§ 2 ust. 2). Wyłączenia zawierają przypadki społecznie uzasadnione, jak również sytuacje nadzwyczajne, którym trudno jest się przeciwstawić. Zawarty w projekcie katalog przedmiotowych wyłączeń jest zgodny z obecnie obowiązującymi wyłączeniami wskazanymi w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 2 grudnia 2003 r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych (Dz. U. Nr 211, poz. 2062).

Wyłączenie z zakresu ochrony ubezpieczeniowej szkód wyrządzonych przez osoby najbliższe jest zgodne z obecnie obowiązującą praktyką stosowaną zarówno w obowiązkowym ubezpieczeniu OC podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych, jak i w innych ubezpieczeniach OC zawodowych.

Z zakresu ubezpieczenia wyłączone zostały także szkody powstałe w wyniku m.in. aktów terroru. Stosowaną w standardach światowych praktyką jest, że szkody te, jako nie podlegające, co do zasady, reasekuracji, wyłączane są z zakresu ubezpieczenia. Samo pojęcie „aktów terroru” określane jest w ogólnych warunkach zakładu ubezpieczeń.

Obowiązek ubezpieczenia OC dla firm audytorskich będzie powstawał nie później, niż w dniu poprzedzającym dzień faktycznego rozpoczęcia wykonywania przedmiotowej działalności.

Wysokość minimalnej sumy gwarancyjnej ubezpieczenia OC, została wyznaczona na poziomie 45.000 euro w odniesieniu do jednego zdarzenia.

Powyższa wysokość minimalnej sumy gwarancyjnej ubezpieczenia OC jest zgodna z obecnie obowiązującą wysokością określoną w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 2 grudnia 2003 r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych (Dz. U. Nr 211, poz. 2062).

Przedmiotowe regulacje będą wchodziły w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Projekt rozporządzenia z chwilą przekazania go do uzgodnień międzyresortowych zostanie umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej.

Ocena Skutków Regulacji (OSR)

1. Cel wprowadzenia regulacji

Celem wprowadzenia przedmiotowego rozporządzenia jest określenie szczegółowego zakresu obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej firm audytorskich, za szkody wyrządzone w związku z prowadzoną działalnością, terminu powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalnej sumy gwarancyjnej tego ubezpieczenia.

2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny

Projektowane regulacje będą oddziaływały w głównej mierze na firmy audytorskie. Regulacje będą miały również wpływ na zakłady ubezpieczeń, posiadające zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej, które będą zawierały umowy ubezpieczenia OC firm audytorskich.

3. Konsultacje społeczne

Konsultacje społeczne w sprawie projektu zostaną przeprowadzone z przedstawicielami rynku ubezpieczeń reprezentowanego przez Polską Izbę Ubezpieczeń, Stowarzyszenie Polskich Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych, Polską Izbę Pośredników Ubezpieczeniowych i Finansowych, Izbę Gospodarczą Ubezpieczeń i Ochrony Ryzyka, Ogólnopolskie Stowarzyszenie Pośredników Ubezpieczeniowych i Finansowych, z organem właściwym w sprawach nadzoru nad rynkiem finansowym - Komisją Nadzoru Finansowego, a także z instytucją reprezentującą interesy Biegłych Rewidentów, tj. z **Krajową Radą Biegłych Rewidentów**

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje powstania dodatkowych kosztów lub obciążeń w sektorze finansów publicznych (w tym w budżecie państwa i budżetach jednostek samorządu terytorialnego).

5. Wpływ regulacji na rynek pracy

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość

Wejście w życie rozporządzenia nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczości.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów, które wpłyną na rozwój regionalny.

8. Wstępna opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA FINANSÓW¹⁾**

z dnia 2009 r.

**w sprawie szczegółowych zasad i trybu przeprowadzania kontroli wykonywania zawodu
przez biegłych rewidentów i działalności firm audytorskich oraz określenia wzoru
imiennego upoważnienia do jej przeprowadzenia**

Na podstawie art. 85 ustawy z dnia 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. z 2008 r. Nr , poz.) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowe zasady i tryb przeprowadzania kontroli, w ramach nadzoru publicznego sprawowanego przez Komisję Nadzoru Audytowego, nad wykonywaniem zawodu przez biegłych rewidentów i działalnością firm audytorskich.

§ 2. Kontrola przeprowadzana jest na podstawie imiennego upoważnienia do przeprowadzenia kontroli wystawionego odpowiednio przez Krajową Komisję Nadzoru lub Komisję Nadzoru Audytowego.

§ 3. 1. Najpóźniej w dniu przystąpienia do kontroli osoba przeprowadzająca kontrolę zawiadamia firmę audytorską, zwaną dalej „kontrolowanym”, o przedmiocie kontroli, okazując upoważnienie, o którym mowa w § 2.

2. Kontrola powinna być prowadzona w sposób niepowodujący zakłóceń działalności kontrolowanego.

§ 4. Kontrolowany udostępnia osobom przeprowadzającym kontrolę oraz obserwatorom posiadane urządzenia techniczne służące usprawnieniu wykonywania czynności kontrolnych oraz oddzielne pomieszczenie z odpowiednim wyposażeniem.

§ 5. 1. Osoba przeprowadzająca kontrolę może żądać od kontrolowanego lub pracowników kontrolowanego udzielenia jej w terminie przez nią wyznaczonym ustnych lub pisemnych wyjaśnień. Z ustnych wyjaśnień kontrolujący sporządza protokół.

2. Odmowa udzielenia wyjaśnień przez kontrolowanego lub pracowników kontrolowanego może nastąpić jedynie w przypadkach, gdy wyjaśnienia mają dotyczyć faktów i okoliczności, których ujawnienie mogłoby narazić na odpowiedzialność karną,

¹⁾ Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej – finanse publiczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. Nr 216, poz. 1592).

dyscyplinarną lub majątkową wezwanego do złożenia wyjaśnień albo jego małżonka lub osoby pozostającej z nim faktycznie we wspólnym pożyciu, krewnych i powinowatych do drugiego stopnia albo osób związanych z nim z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli.

3. Pisemne wyjaśnienia oraz protokół, o których mowa w ust. 1, powinny zawierać podpisy osób składających wyjaśnienia. W przypadku odmowy złożenia podpisu, osoba przeprowadzająca kontrolę sporządza odpowiednią pisemną adnotację, którą dołącza do akt kontroli.

§ 6. 1. Osoby przebywające na terenie kontrolowanego w czasie przeprowadzania kontroli mogą składać osobie przeprowadzającej kontrolę ustne lub pisemne oświadczenia dotyczące przedmiotu kontroli.

2. Z przyjęcia ustnego oświadczenia osoba przeprowadzająca kontrolę sporządza protokół, który podpisują osoba przeprowadzająca kontrolę i osoba składająca oświadczenie.

3. Osoba przeprowadzająca kontrolę nie może odmówić przyjęcia oświadczenia, jeżeli ma ono związek z przedmiotem kontroli.

§ 7. 1. Bieg terminu do usunięcia przez kontrolowanego wskazanych nieprawidłowości rozpoczyna się w dniu następującym po dniu doręczenia żądania ich usunięcia.

2. Kontrolowany, niezwłocznie, nie później niż w dniu następnym po upływie terminu do usunięcia nieprawidłowości wskazanych w żądaniu, przekazuje odpowiednio Krajowej Komisji Nadzoru albo Komisji Nadzoru Audytowego informację o spełnieniu tego żądania, wskazując szczegółowy sposób usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

§ 8. Wzór imiennego upoważnienia do przeprowadzenia kontroli wydawanego przez Komisję Nadzoru Audytowego stanowi załącznik nr 1 do rozporządzenia.

§ 9. Wzór imiennego upoważnienia do przeprowadzenia kontroli wydawanego przez Krajową Komisję Nadzoru stanowi załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 10. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Finansów

ZAŁĄCZNIK nr 1

WZÓR (AWERS)

Warszawa, dnia

KOMISJA NADZORU AUDYTOWEGO

IMIENNE UPOWAŻNIENIE DO PRZEPROWADZENIA KONTROLI

Na podstawie § 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2009 r.
w sprawie szczegółowych zasad i trybu przeprowadzania kontroli wykonywania zawodu
przez biegłych rewidentów i działalności firm audytorskich oraz określenia wzoru imiennego
upoważnienia do jej przeprowadzenia (Dz. U. Nr , poz.)

upoważniam

.....
(imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe osoby przeprowadzającej kontrolę albo obserwatora)

do przeprowadzenia kontroli w

.....
(nazwa i adres siedziby kontrolowanego)

w przedmiocie

.....
(przedmiot kontroli)

Termin ważności upoważnienia upływa z dniem
Upoważnienie ważne jest za okazaniem dowodu osobistego.

.....
(pieczęć i podpis osoby wydającej upoważnienie)

Termin ważności upoważnienia przedłuża się do dnia

.....
(pieczęć i podpis osoby wydającej upoważnienie)

REWERS

POUCZENIE:

- Podstawa prawna kontroli:
Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2009 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu przeprowadzania kontroli wykonywania zawodu przez biegłych rewidentów i działalności firm audytorskich oraz określenia wzoru imiennego upoważnienia do jej przeprowadzenia (Dz. U. Nr , poz.).
- Kontrola jest przeprowadzana w siedzibie kontrolowanego oraz w miejscach i czasie wykonywania jego zadań.
- Czynności kontrolne są dokonywane w obecności kontrolowanego lub w obecności osób wyznaczonych przez kontrolowanego.
- Kontrolowany udostępnia kontrolującemu oraz obserwatorom posiadane urządzenia techniczne służące usprawnieniu wykonywania czynności kontrolnych oraz oddzielne pomieszczenie z odpowiednim wyposażeniem.
- Osoba przeprowadzająca kontrolę, w zakresie wynikającym z upoważnienia, jest uprawniona do:
 - 1) wstępu do wszystkich pomieszczeń kontrolowanego;
 - 2) wglądu do wszelkich dokumentów kontrolowanego;
 - 3) sporządzania uwierzytelnionych kopii, odpisów lub wyciągów z dokumentów oraz zestawień i danych niezbędnych do przeprowadzenia kontroli;
 - 4) wglądu do danych zawartych w systemie informatycznym kontrolowanego oraz sporządzenia kopii lub wyciągów z tych danych, w tym w formie elektronicznej;
 - 5) żądania udzielania ustnych lub pisemnych wyjaśnień w zakresie objętym kontrolą, w terminie przez nią wyznaczonym, oraz zapewnienia terminowego udzielania wyjaśnień przez pracowników;
 - 6) żądania zapewnienia warunków i środków będących w dyspozycji kontrolowanego niezbędnych do sprawnego przeprowadzania kontroli;
 - 7) żądania zapewnienia nienaruszalności zabezpieczonych przez kontrolującego materiałów pozostawionych na przechowanie u kontrolowanego.
- Protokół kontroli sporządza się w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla osoby przeprowadzającej kontrolę, obserwatora oraz kontrolowanego.
- W terminie 14 dni od dnia potwierdzenia odbioru protokołu kontroli kontrolowany może zgłosić Komisji Nadzoru Audytowego pisemne, umotywowane zastrzeżenia do treści protokołu.
- O sposobie rozpatrzenia zastrzeżeń Komisja Nadzoru Audytowego informuje kontrolowanego w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.
- W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń przyjmuje się, że kontrolowany nie kwestionuje ustaleń kontroli.

Warszawa, dnia

KRAJOWA KOMISJA NADZORU

IMIENNE UPOWAŻNIENIE DO PRZEPROWADZENIA KONTROLI

Na podstawie § 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2009 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu przeprowadzania kontroli wykonywania zawodu przez biegłych rewidentów i działalności firm audytorskich oraz określenia wzoru imiennego upoważnienia do jej przeprowadzenia (Dz. U. Nr , poz.)

upoważniam

.....
(imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe osoby przeprowadzającej kontrolę albo obserwatora)

do przeprowadzenia kontroli w

.....
(nazwa i adres siedziby kontrolowanego)

w przedmiocie

.....
(przedmiot kontroli)

Termin ważności upoważnienia upływa z dniem
Upoważnienie ważne jest za okazaniem dowodu osobistego.

.....
(pieczęć i podpis osoby wydającej upoważnienie)

Termin ważności upoważnienia przedłuża się do dnia

.....
(pieczęć i podpis osoby wydającej upoważnienie)

REWERS

POUCZENIE:

- Podstawa prawna kontroli:
Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2009 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu przeprowadzania kontroli wykonywania zawodu przez biegłych rewidentów i działalności firm audytorskich oraz określenia wzoru imiennego upoważnienia do jej przeprowadzenia (Dz. U. Nr , poz.).
- Kontrola jest przeprowadzana w siedzibie kontrolowanego oraz w miejscach i czasie wykonywania jego zadań.
- Czynności kontrolne są dokonywane w obecności kontrolowanego lub w obecności osób wyznaczonych przez kontrolowanego.
- Kontrolowany udostępnia kontrolującemu oraz obserwatorom posiadane urządzenia techniczne służące usprawnieniu wykonywania czynności kontrolnych oraz oddzielne pomieszczenie z odpowiednim wyposażeniem.
- Osoba przeprowadzająca kontrolę, w zakresie wynikającym z upoważnienia, jest uprawniona do:
 - 1) wstępu do wszystkich pomieszczeń kontrolowanego;
 - 2) wglądu do wszelkich dokumentów kontrolowanego;
 - 3) sporządzania uwierzytelnionych kopii, odpisów lub wyciągów z dokumentów oraz zestawień i danych niezbędnych do przeprowadzenia kontroli;
 - 4) wglądu do danych zawartych w systemie informatycznym kontrolowanego oraz sporządzenia kopii lub wyciągów z tych danych, w tym w formie elektronicznej;
 - 5) żądania udzielania ustnych lub pisemnych wyjaśnień w zakresie objętym kontrolą, w terminie przez nią wyznaczonym, oraz zapewnienia terminowego udzielania wyjaśnień przez pracowników;
 - 6) żądania zapewnienia warunków i środków będących w dyspozycji kontrolowanego niezbędnych do sprawnego przeprowadzania kontroli;
 - 7) żądania zapewnienia nienaruszalności zabezpieczonych przez kontrolującego materiałów pozostawionych na przechowanie u kontrolowanego.
- Protokół kontroli sporządza się w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla osoby przeprowadzającej kontrolę, obserwatora oraz kontrolowanego.
- W terminie 14 dni od dnia potwierdzenia odbioru protokołu kontroli kontrolowany może zgłosić Komisji Nadzoru Audytowego pisemne, umotywowane zastrzeżenia do treści protokołu.
- O sposobie rozpatrzenia zastrzeżeń Komisja Nadzoru Audytowego informuje kontrolowanego w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.
- W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń przyjmuje się, że kontrolowany nie kwestionuje ustaleń kontroli.

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad i trybu przeprowadzania kontroli wykonywania zawodu przez biegłych rewidentów i działalności firm audytorskich oraz określenia wzoru upoważnienia do jej przeprowadzenia stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 85 ustawy z dnia 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. z 2009 r. Nr , poz.).

Zagadnienia zawarte w treści projektu nie były dotychczas uregulowane, ponieważ nie istniał system nadzoru publicznego nad wykonywaniem zawodu przez biegłego rewidenta ani nad działalnością firm audytorskich.

Do projektu rozporządzenia wprowadzono szczegółową procedurę zarządzania, przeprowadzania i zakończenia kontroli u biegłych rewidentów i w firmach audytorskich badających zarówno jednostki zainteresowania publicznego, jak i pozostałe jednostki. Wynika to z brzmienia przepisu delegacji ustawowej, jak również z potrzeby sprawowania nadzoru publicznego nad wszystkimi firmami audytorskimi.

Organem uprawnionym do wykonywania kontroli będzie Krajowa Komisja Nadzoru (KKN) w przypadku przeprowadzania kontroli planowej przez kontrolerów lub wizytatorów zatrudnionych w KKN. Natomiast Komisja Nadzoru Audytowego (KNA) będzie organem uprawnionym w sytuacji przeprowadzania kontroli pozaplanowych przez KNA.

Rozporządzenie reguluje również uprawnienia obserwatorów, którzy będą uczestniczyli w kontrolach planowych, jeżeli KNA tak postanowi. Rola obserwatorów jest bierna, jednak powinni oni znać przebieg kontroli, ponieważ KNA, zgodnie z ustawą jest właściwa w sprawie zatwierdzania raportów z kontroli przeprowadzonych przez kontrolerów KKN w firmach audytorskich badających jednostki zainteresowania publicznego i przed podjęciem decyzji może zaistnieć potrzeba uzyskania wyjaśnień od obserwatorów.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja.

Regulacja oddziałuje na biegłych rewidentów i firmy audytorskie, w których będzie przeprowadzana kontrola.

2. Zakres konsultacji społecznych.

Projekt rozporządzenia zostanie poddany konsultacjom społecznym poprzez umieszczenie go w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Finansów.

3. Wpływ regulacji na dochody i wydatki sektora finansów publicznych, w tym na dochody i wydatki budżetu państwa oraz budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia będzie rodziło skutki finansowe dla budżetu państwa w postaci potrzeby wypłaty wynagrodzenia dla osób przeprowadzających kontrolę z upoważnienia Komisji Nadzoru Audytowego, jednak potrzeba wypłaty wynagrodzenia została przewidziana na etapie projektowania ustawy z dnia 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym i została zgłoszona jako wydatki Budżetu Państwa na rok 2009.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie rodziło skutków finansowych dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy, konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje znaczących skutków dla rynku pracy. Przewiduje się zatrudnienie w Ministerstwie Finansów około 10 osób na stanowiska związane z przeprowadzaniem kontroli.

Konkurencyjność gospodarki może wzrosnąć poprzez zwiększenie pewności obrotu gospodarczego wynikającej z objęcia działalności biegłych rewidentów i firm audytorskich nadzorem publicznym.

5. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Wejście w życie rozporządzenia nie wpłynie na sytuację i rozwój regionów.